

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PRVA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Treći dan rada
12. mart 2019. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Vladimir Marinković, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Prve sednice Prvog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2019. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 87 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da su u sali prisutna 93 narodna poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Da li neko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi da zatraži obaveštenje ili objašnjenje u skladu sa članom 287. Poslovnika? (Da.)

Reč ima poslanik Miljan Damjanović.

MILJAN DAMJANOVIĆ: Poštovani poslanici, prvo pitanje upućujem ministru Branislavu Nedimoviću.

Naime, 365 učesnika u izgradnji vodosistema Trnavsko vrelo učestvovalo je u izgradnji i samofinansiralo svu potrebnu dokumentaciju nadležnih institucija. Dobijena je i dozvola od vodoprivredne organizacije za sistem Trnavsko vrelo, a za izgradnju istog zaključen je ugovor tada između Mesne zajednice Trnava i Opštine Čačak. Ugovorom je precizirano i definisano da svaku odluku vezanu za vodosistem isključivo donose korisnici vodosistema na zboru. Napominjem da je tada to uradilo 365 učesnika, a da danas ima blizu

hiljadu priključenih na ovaj sistem, uz prosečnu naplatu od hiljadu evra po domaćinstvu.

Nažalost, i uz podnošenje krivične prijave, dosad se nikada nije utvrdilo od strane suda gde su te pare nestale, odnosno u šta se finansiralo. Lokalni vlastodršci i danas, posle dvadeset godina, uspevaju da na nepravedan način, a bez saglasnosti korisnika vodosistema, oduzmu sistem Trnavsko vrelo i u isti puste gradsku vodu samovoljno, bez saglasnosti korisnika sistema Trnavsko vrelo, kako je ugovorom propisano.

Postavljam pitanje ministru Nedimoviću – kada će stati na put samovoljni Gradske uprave, koja svesno krši zakone, i naložiti istoj da poštuje potpisani ugovor?

Naime, Trnavsko vrelo je pored ostalog i od istorijskog značaja za selo Trnavu i time se građani tamo ponose i uzdižu, što sam i lično mogao da primetim, i čuvaće ga kao zenicu oka. Zavičajno društvo koje je raseljeno napisalo je, i danas piše, mnogobrojne knjige, koje se čitaju u celoj Srbiji.

Naime, Trnavsko vrelo i vodosistem ostaje građanima onakav kakav je građanima i predat na upotrebu. Ovu građansku inicijativu svojim potpisima su garantovali i ovlastili Milana Tanovića, lokalnog domaćina, da njihov stav dostavi tada Gradskom veću, i dostavili su, kao što se ovde može videti, svi potpisnici iz sela Trnave, svi meštani Trnave koji su uplatili ono što je od njih traženo po zakonu.

Drugo pitanje postavljam ministru Zorani Mihajlović. Naime, radi se o stambeno-poslovnom objektu, zgradi u Ulici Milana Rakića oko broja 100, to je na teritoriji opštine Zvezdara. Postavljam pitanje ministru – da li ministar građevine zna da je 23. avgusta iscureo zemni gas, tj. metan, koji je izuzetno, vrlo zapaljiv i pukom srećom nije došlo do eksplozije, o čemu su tada svi mediji pisali? Da li ministar zna da je opštinska inspekcija tada zatvorila gradilište i ustanovila niz nepravilnosti, a da se nakon toga nastavilo da gradi? Ko je odgovoran za to što je mogla da se desi eksplozija, a u blizini se nalazi veliki broj stambenih objekata?

Da li je potrebno da ministru dostavimo i snimak? Naši odbornici, odbornici SRS sa Zvezdare, napravili su snimak kako se, i pored zabrane od strane inspekcije za nastavak gradnje, nastavilo da gradi, i noću. S obzirom na činjenicu da se gradilo noću, kako ministar može da dozvoli da na taj način ugrozi radnike koji rade noću? Kako je moguće da rade mašine i na taj način ometaju građane okolnih stambenih jedinica, koji nisu mogli mirno da spavaju? Kako je moguće da neko iznad zakona, kome je zabranjena dalja gradnja, nastavlja da gradi? I ne samo da gradi, već to radi enormno brzo i pri kraju je, odnosno pri završetku je taj objekat. Postavljamo pitanje mi srpski radikali – ko to ima takvu privilegiju da je iznad opštinske, gradske i republičke vlasti? Da li

je to način i pokazatelj da, ako imate podršku ministra, možete da radite šta god hoćete?

Tražimo isto, kao poslanička grupa, od ministra da nam dostavi građevinsku dozvolu, jer posle niza incidenata koji su se desili sumnjamo da taj objekat uopšte poseduje građevinsku dozvolu. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Damjanoviću.

Da li se još neko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa javlja za reč? (Da.)

Reč ima kolega Milija Miletić.

Izvolite.

MILIJIA MILETIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Uvažene kolege poslanici, ja bih postavio nekoliko pitanja Vladi i nadležnom Ministarstvu poljoprivrede, konkretno, za određene smernice i stvari kojima se pomaže našim ljudima na terenu, ljudima koji žive u malim sredinama kao što je moja opština, u brdsko-planinskim područjima.

Znači, konkretno pitanje Ministarstvu poljoprivrede, odnosno Vladi – da li će biti vrlo brzo donesena uredba o utvrđivanju dugoročnog programa mera za sprovođenje odgajivačkog programa u Republici Srbiji od 2020. do 2024. godine?

Te mere su i u prethodnom periodu bile, od 2015. do 2019. godine. Donesena je na Vladi uredba. To je velika stvar i potreba za odgajivačke organizacije da u narednom periodu imaju planove i da preko svojih regionalnih odgajivačkih organizacija imaju mogućnost da svakom našem poljoprivrednom proizvođaču prenesu sve one potrebne stvari koje se dešavaju i kojima će Vlada Republike Srbije, ministarstvo nadležno za poljoprivredu imati mogućnost da daje subvencije, da daje pomoć, a da za to naši ljudi mogu biti pripremljeni. A to možemo znati kada te naše poljoprivredne stručne službe na terenu budu više prisutne.

Ovim pitanjem hteo sam da ukažem da to treba što pre da bude odrađeno, zato što je taj program za odgajivačke organizacije 2020–2024. godine vrlo bitan da bi poljoprivredne stručne službe polako pripremale svoj način rada, da obilaze gazdinstva. Već svi znamo, u prethodnom periodu, za svako poljoprivredno gazdinstvo poljoprivredne stručne službe rade na terenu i sa tim ljudima obavljaju razgovore, daju smernice kako ko treba da radi. Evo, sada je obnavljanje poljoprivrednih gazdinstava, do kraja marta je rok da naši poljoprivredni proizvođači završe. To naše poljoprivredne stručne službe rade, recimo, i u Nišu i u Leskovcu i u svim delovima naše Srbije.

Poljoprivredna stručna služba jeste vrlo bitna za razvoj naše poljoprivrede, za razvoj svih naših poljoprivrednih proizvođača, zato što mislim da ljudi direktno na terenu, ljudi koji su stručni treba da prenesu sve te informacije na pravi način i da se spuste na onakav nivo kakav naš čovek razume

i u Svrljigu, i u Gadžinom Hanu, i u Beloj Palanci i svim tim opštinama na jugoistoku Srbije.

Znači, uredba će sigurno biti doneta. Rok je da u toku ove godine to bude doneto, ali ja sam hteo čisto da pitam i sugerišem da ta uredba bude što pre odrađena i da naši poljoprivredni proizvođači, poljoprivredna stručna služba i odgajivačke organizacije mogu na terenu da se pripreme da rade.

Još nešto što je bitno za naše poljoprivredne proizvođače tiče se ovih odgajivačkih stručnih službi, poljoprivrednih stručnih službi, a vezano je za matičenje životinja, za kvalitetna priplodna grla što se tiče malih sredina, jugoistoka Srbije, tzv. marginalnih područja. O tome smo već govorili sa našim ministrom poljoprivrede prošle nedelje i očekujemo da će se ti problemi rešavati zarad dobrobiti naših poljoprivrednih proizvođača.

Meni je vrlo bitno, o tome sam govorio i ranije, da naši poljoprivredni proizvođači koji se bave stočarstvom a žive na jugoistoku Srbije u brdsko-planinskim područjima imaju istu mogućnost da se i kod njih može umatičiti i da bude kvalitetno priplodno grlo kao što je na severu naše zemlje. Bitno je da na isti način naš Institut za stočarstvo, koji je krovna organizacija u Srbiji, može da vrednuje i da i kod nas u Svrljigu, Beloj Palanci, Gadžinom Hanu, Babušnici, svim opštinama jugoistočne Srbije, u brdsko-planinskim područjima mogu isto kao na severu Srbije da se umatiče kvalitetna priplodna grla, da to bude brže nego što je bilo do sada. Inače, za jednu kvalitetnu priplodnu kravu, za koju bi od sutra postojala mogućnost da se dobiju sredstva, kod nas je potrebno najmanje pet godina od teleta pa do krave, što se kaže, da to bude sutra vrednovano kvalitetno priplodno grlo, dok na severu to ide malo brže, čak možda za tri godine. Na taj način imali bismo mogućnost da naši poljoprivrednici na jugoistoku Srbije mogu brže da okreću sredstva, da dobiju više sredstava i na taj način razvijaju svoja poljoprivredna gazdinstva.

Još jednom, mislim da je potrebno da ove stvari usaglasimo, da damo veću podršku malim sredinama na jugoistoku Srbije, a i u ostalim delovima Srbije, da damo podršku stočarstvu, poljoprivredi, razvoju u malim područjima. I, normalno, da stimulišemo rađanje u našim područjima, da se više izdvoji za naše žene na selu, da se više izdvoji za našu decu na selu.

Pitanja koja sam postavio jesu dobronamerna, korektna pitanja i mislim da je potrebno da to rešavamo da bismo spasili našu poljoprivredu i naše opštine na jugoistoku Srbije, koje su brdsko-planinska područja, a imaju šansu za razvoj zato što je priroda dala sve i mi tu prirodu moramo sačuvati. Hvala još jednom.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Miletiću.

Reč ima narodni poslanik Mirjana Dragaš.

Izvolite.

MIRJANA DRAGAŠ: Poštovani predsedavajući, hvala vam.

Koristeći prava iz člana 287. Poslovnika Narodne skupštine, želim da postavim pitanje, odnosno zatražim obaveštenje od ministra kulture gospodina Vladana Vukosavljevića.

Naime, u ovoj, 2019. godini obeležava se nekoliko veoma značajnih jubileja i godišnjica vezanih za utemeljivače naše države i crkve, Stefana Nemanju i Svetog Savu.

Preciziraću. Ove godine navršava se osam stotina godina otkada je Sveti Sava ostvario samostalnost, odnosno Srpska pravoslavna crkva dobila autokefalnost. Osam stotina godina je otkada je Sveti Sava napisao Zakonopravilo, odnosno Nomokanon, pravni akt koji se smatra prvim ustavom srpskog naroda. Osamsto dvadeset godina je otkada je Sveti Sava napisao Karejski tipik, najstariji originalno sačuvani dokument na srpskom jeziku. Isto tako, ove godine je osamsto dvadeset godina od smrti Stefana Nemanje. Takođe, u ovoj godini navršava se i 425 godina od spaljivanja moštiju Svetog Save.

Svi znamo koliki je značaj Stefana Nemanje i čitave dinastije Nemanjića za razvoj i prosperitet srednjovekovne srpske države i koliko su za našu istoriju i kulturu važna dela Stefana Nemanje i njegovog sina Rastka Nemanjića, odnosno Svetog Save, koji je bio prvi srpski prosvetitelj, pravnik, književnik i diplomata. Obojica su bili i državnici i duhovnici, veliki zadužbinari, koji su ne samo u tadašnjoj Srbiji već i širom pravoslavnog sveta ostavljali svoje zadužbine. Najveća među njima i najpoznatija jeste Hilandar, koji je predstavljao a i danas predstavlja ne samo sveto mesto hodočašća već i mesto na kojem se čuva naše vredno pokretno i nepokretno kulturno blago od neprocenjive vrednosti. To su trajni istorijski spomenici o postojanju značajne države i velikih istorijskih ličnosti.

U kontekstu naše istorijske obaveze, ali i obaveze prema budućim generacijama da sačuvamo korene i temelje naše države i državnosti smatram da i u ovoj godini kao država treba da promovišemo ulogu i delo Nemanje i Rastka i obeležimo sve značajne datume i jubileje koji se navršavaju u ovoj 2019. godini.

U tom smislu želim da pitam ministra kulture – da li će i na koji način država Srbija u ovoj 2019. godini obeležiti ove godišnjice i jubileje posvećene Stefanu Nemanji i Svetom Savi? Da li se, na primer, planira i neka centralna manifestacija poput one 2013. godine, kada smo tokom cele godine obeležavali 1.700 godina od Milanskog edikta, značajnog za celi hrišćanski svet ali i za pravoslavlje naravno?

Za istoriju, kulturu i budućnost Srbije dela i zadužbine Svetog Save i Stefana Nemanje su svakako neprocenjive, vredne stvari i imaju neprolaznu vrednost. Nemamo pravo da to ikada zaboravimo, a ova godina, godina jubileja, takve je vrste da bi se time ponosile i mnogo značajnije, veće i moćnije zemlje. Mislim da te jubileje treba obeležiti, treba se prisećati, negovati ono što je

vredno i što je deo našeg identiteta; bez njega, prosto je nemoguće živeti, iz njega sve proizilazi. Zato mislim da ove jubileje treba obeležiti na značajan način i posebnim manifestacijama. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Dragaš.

Reč ima narodni poslanik Žika Gojković.

Izvolite, kolega Gojkoviću.

ŽIKA GOJKOVIĆ: Poštovane kolege poslanici, moje prvo pitanje ide premijerki Ani Brnabić.

Pokret obnove Kraljevine Srbije je pokrenuo inicijativu o sklanjanju dece s ulica, tačnije o zaštiti dece od psihoaktivnih supstanci. Krenuli smo iz Novog Sada i Bečeja i za manje od mesec dana smo skupili oko 55.000 potpisa, koje možete da vidite ovde pored mene. U opštini Bečej oko 20% ukupnog punoletnog stanovništva dalo je potpis za ovu peticiju. Suština je da se roditeljima pomogne da preuzmu punu odgovornost za svoju decu, da mlađi od 16 godina u periodu od oktobra do aprila ne mogu da idu sami, da se kreću sami bez pratnje roditelja, ili uz posebnu potvrdu kod javnog beležnika, od 22 sata. Isto tako, u periodu od aprila do oktobra od 24 sata ne mogu da se kreću bez pratnje roditelja, ili uz posebnu pismenu saglasnost, koja mora biti kod javnog beležnika. U Novom Sadu, posle internog istraživanja, skoro 80% roditelja izjasnilo se pozitivno za jednu ovakvu inicijativu.

Mi ne izmišljamo toplu vodu, predlažemo nešto što je primenjeno u mnogim razvijenim zemljama, a uzor nam je Island, koji je za dvadeset godina smanjio broj korisnika alkohola i psihoaktivnih supstanci sa 44% na 5%. To je stvarno impozantan podatak.

Naš predlog predstavlja jednu široku inicijativu, u koju bi bili uključeni i deca i roditelji, i škole i društvo, gde bi bio niz edukativnih radionica, bilo bi raznih sportskih, kulturnih i drugih dešavanja u koje bi bili uključeni svi članovi porodice, u cilju jačanja porodice kao stuba društva. Moje pitanje je premijerki – da li će ovaj zakon u ovom sazivu bar uzeti u razmatranje?

Moje drugo pitanje ide takođe premijerki Ani Brnabić i Ministarstvu za rad i socijalna pitanja.

Po podacima do kojih smo došli, trenutno u Srbiji ima između 20.000 i 30.000 boraca sa boračkim penzijama, a pripadnika Jugoslovenske vojske u otadžbini, tačnije regularne tadašnje vojske, tek oko stotinak, koji ni do danas nisu uspeli da ostvare pravo na penziju. Mi smatramo da je više nego neophodno da se uradi jedna revizija penzionog i invalidskog sistema, gde bi se videlo da su se boračke penzije, uz, da kažem, poštovanje prema partizanima borcima, dodeljivale i članovima njihovih porodica, pa čak i maloletnoj deci, što uglavnom pokazuje taj podatak da danas imamo oko 30.000 onih koji još uvek primaju penzije. Imajući u vidu takvu reviziju, videli bismo da je tu u stvari

onaj trošak koji je tokom svih ovih 80 godina „razvalio“ budžet Republike Srbije i zašto i dan-danas još uvek plaćamo te dugove.

Kada govorimo o penzijama, treba spomenuti i drugu pljačku kada su u pitanju penzije, a to su lažne invalidske penzije. Pokret obnove Kraljevine Srbije smatra da pojedinci ne smeju da zloupotrebljavaju ovaj važan resurs finansiranja najstarijih građana, jer se rizikuje da finansijska pomoć ne stigne onima kojima je zaista najpotrebnija. Mi danas imamo, pronađeno je oko 360, mislim, penzija koje su... Ali ne znam kakav je epilog dobijen. Gotovo da sam siguran da postoji mnogo više onih koji su zloupotrebljavali invalidske penzije. Čak imamo i neke sumnjive biznismene koji primaju invalidske penzije a imaju ogromna finansijska sredstva na svojim računima.

Moram reći da današnji fond funkcioniše primerno i dobro i da je to po evropskim standardima, ali da je neophodna revizija, gde bi se videlo da je fond za penzijsko osiguranje, zdravstvene ustanove i pravni sektor desetinama godina unazad pljačkan na neprimeren način. Zato postavljam pitanje – kada će biti revizija?

Molim vas, samo još jedno pitanje, a to je treće, takođe premijerki Ani Brnabić. Rečeno je da će se raditi revizija nacionalnih penzija. Smatramo da je ovo idealna prilika da ratni vojni invalidi i veterani postanu korisnici nacionalnih penzija. Ljudi koji su u ratovima branili svoju zemlju i narod zaslužuju da ih država priznaje i pomaže. Isti status treba da imaju i deca palih boraca. Mi danas imamo nacionalne penzije u koje nesumnjivo pripadaju ljudi iz sfere sporta i kulture koji su to zaslužili, ali većina njih je finansijski obezbedila svoje porodice i njima ne znači ništa tih 40.000 ili 50.000. Zato je izuzetno važno da prilikom ove revizije shvatimo da postoje oni koji su na drugi način zadužili ovu državu, ali kojima bi ta finansijska sredstva mnogo više značila. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Da li se još neko javlja za reč?

Pošto se više niko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa ne javlja za reč, nastavljamo sa radom.

Obaveštavam vas da je sprečen da prisustvuje sednici Đorđe Milićević.

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da su pozvani da sednici prisustvuju: dr Rasim Ljajić, potpredsednik Vlade i ministar trgovine, turizma i telekomunikacija, Branko Ružić, ministar državne uprave i lokalne samouprave, Branislav Nedimović, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Žikica Nestorović, državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, dr Miroslav Knežević, državni sekretar u Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija, Marina Dražić, pomoćnik ministra državne uprave i lokalne samouprave, dr Renata Pindžo, pomoćnik ministra trgovine, turizma i telekomunikacija, Danijela Milosavljević Ostojić,

vršilac dužnosti pomoćnika ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Emina Milakara, vršilac dužnosti direktora Uprave za veterinu, Nenad Dolovac, vršilac dužnosti direktora Direkcije za nacionalne referentne laboratorije, Nebojša Milosavljević, direktor Uprave za zaštitu bilja, Tamara Bošković, načelnik Odeljenja u Upravi za veterinu, Slađana Lukić, načelnik Odeljenja Uprave za zaštitu bilja, Vera Rovčanin Orlović, viši savetnik u Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija, Dejan Milovanović, šef Kabineta ministra državne uprave i lokalne samouprave, Lidija Ristić Matijević, šef Odseka u Upravi za zaštitu bilja i Ružica Tripić, šef Odseka u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Pre nego što započnemo pretres u pojedinostima o 1. tački dnevnog reda, Predlogu zakona o Centralnom registru stanovništva, određujem kratku pauzu do 10 minuta i odmah posle toga nastavljamo sa radom. Hvala.

(Posle pauze.)

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Poštovani narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – **PREDLOG ZAKONA O CENTRALNOM REGISTRU STANOVNIŠTVA** (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici SRS i Sanda Rašković Ivić.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč?

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović. Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine Ružiću, dame i gospodo narodni poslanici, u ovom trenutku primena ovog zakona koji je pred nama, o Centralnom registru stanovništva, deluje zaista kao naučna fantastika zbog toga što je apsolutno nemoguće da svi organi državne uprave koji su u ovom zakonu ovlašćeni da urade ovaj posao to urade na kvalitetan način i na način na koji ste vi to zamislili. Jer nemoguće je da u Srbiji, evo, i danas u Beogradu, gde se fluktuacija stanovništva iz nekih delova Srbije sigurno meri brojem od nekoliko stotina ili nekoliko hiljada... Sad se postavlja pitanje kako ćete i na koji način da evidentirate boravak i vršite popis tih ljudi ako to oni sami ne urade.

Kasnije ćemo da govorimo o zakonu koji tretira stanodavce kada je u pitanju privatni smeštaj u ruralnom turizmu, apartmanima, u ovim „stanovima na dan“ koji se izdaju.

Sad dolazite u situaciju da ne možete jednostavno da znate, o tome su govorile i kolege srpski radikali u načelnoj raspravi, ni ko je kada ušao, ko je izašao iz zemlje – slučajevi koji mogu da se dese uoči samih izbora. Tako smo imali situaciju 2016. godine, a niko nije odgovarao zbog toga, da su u biračkom spisku bili i ljudi iz 19. veka. Da li je tako? Sa tim datumom rođenja. Sad vi nama recite, molim vas, ako ovi podaci opet budu neažurni, a oni treba da služe u svrhu lakšeg života svih organa državne uprave i pre svega stanovnika, ko će i na koji način da odgovara ako se ove naše sumnje ispostave kao tačne za godinu dana, do sledećih redovnih parlamentarnih i lokalnih izbora, i kada se vidi da je to zaista bilo, na način na koji ste vi to zamislili, neprimenljivo? Zbog toga smo tražili da se ovaj zakon povuče iz procedure, iako je prošao te neke javne rasprave, i da se uradi novi, koji će zaista biti primenljiv.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Jovanović.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo, mi smo u načelnoj raspravi otvorili temu Jedinstvenog biračkog spiska, a vezano za Predlog zakona o Centralnom registru stanovništva. Činjenica jeste da taj problem Jedinstvenog biračkog spiska postoji i da to što imamo zakon ne znači da imamo i realno uređen birački spisak.

Mi smo govorili i o nekim primerima kada je u pitanju upis činjenice smrti, jer je Ana Brnabić, predsednik Vlade, pre nekoliko dana kao epohalan uspeh navela to da se činjenica upisa smrti u roku od 24 časa iz knjige umrlih prenosi u birački spisak, što je za nas neprihvatljivo. Mi mislimo da to mora biti istovremeno, bukvalno istovremeno, a ministar Ružić je objašnjavao da tamo negde u nekoj opštini sedi neki činovnik koji to radi čim dobije iz knjige umrlih. Naravno, nije odgovorio na pitanje kako se to radi kada su tri-četiri dana praznična, kada je u pitanju vikend itd. Jednostavno, na to pitanje ne može ni da se odgovori.

Mi smo predložili da se u ovom članu 3, koji inače govori o cilju uspostavljanja Centralnog registra pa se između ostalog kaže: „... kao i da se na osnovu podataka iz Centralnog registra obezbede pouzdani podaci u bazama podataka koje organi vode na osnovu drugih propisa“, doda i Jedinstveni birački spisak. Posebno smo hteli da naglasimo – posebno u bazi Jedinstvenog biračkog spiska.

Ne znamo baš, ne razumemo zašto ovaj amandman nije prihvaćen kad on suštinski ni na koji način ne ugrožava ideju ovog predloga zakona, valjda nam je svima stalo da taj jedinstveni birački spisak bude stvarno onakav kakav je predviđen i kakav treba da bude. Ovaj naš amandman nikako ne može da

smeta. Ali smeta odgovor Vlade da se amandman ne prihvata iz razloga svrsishodnosti. Kakve svrsishodnosti? Ne razumem zaista. Zar nije svrsishodnost da uredimo Jedinstveni birački spisak? Kažete da je rešenje u Predlogu zakona obuhvatnije. Ne može biti obuhvatnije nešto što je uopšteno ako mu se doda nešto konkretno.

Dakle, niste ovo hteli, to je vaš problem, ali biće problem svih nas, jer vi ste, ministre, pošto smo mi malo opet uzburkali javnost podsećanjem na Jedinstveni birački spisak, sami rekli u nekom intervjuu da nije to, ne znam, mrtvi ljudi, ljudi koji su već umrli a da su ostali u biračkom spisku, masovna pojava, da se to tu i tamo dešava. Ministre, to ne sme da se dešava, ni jedan jedini slučaj. Jedan slučaj takav dovodi u sumnju sve izbore koji su održani i koji će biti održani uz ovakve uslove.

Naravno, postoji problem o kojem smo mi govorili, a odnosi se na obavezu evidentiranja svakog ko iz Srbije izađe, što vi niste predvideli ovim zakonom. Znae, pošto javnost nema takvu informaciju, vi iz vlasti je imate i vi ćete je takođe zloupotrebiti kroz Jedinstveni birački spisak na dan izbora. Izvinite, svašta se dešavalo u prethodnom periodu na izborima i mi ne želimo da se išta prepusti slučaju.

Ovaj naš amandman je zaista krajnje dobronameran i na korist svih u Srbiji i ne postoji ni jedan jedini razlog zbog čega ga niste prihvatili. Ovo što ste naveli apsolutno nije razlog. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Reč ima ministar u Vladi gospodin Branko Ružić.

Izvolite.

BRANKO RUŽIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, meni je, naravno, drago da imamo barem najmanje zajedničke imenitelje, a to je da težimo da se sve evidencije, pa i Jedinstveni birački spisak, učine što ažurnijim, i to je nešto što, nadam se, delimo kao stav.

Što se tiče ovog amandmana, prosto nije moguće pobrojati sve evidencije koje će se ažurirati na osnovu podataka iz Centralnog registra stanovništva, jer se, na primer, na osnovu Zakona o Jedinstvenom biračkom spisku MUP-ovi podaci već šalju u Jedinstveni birački spisak. Naravno, i Zakon o matičnim knjigama, član 35v, takođe definiše tu obavezu. Suština je u tome da ne treba mešati Centralni registar stanovništva i davati neki ekskluzivitet Jedinstvenom biračkom spisku.

Što se tiče interpretacije izrečene u intervjuu, nisam pominjao masovnu pojavu, a ono što je valjda interes svih nas, to je da taj Jedinstveni birački spisak bude što ažurniji i da se, naravno, uredi na način koji će korespondirati sa realnim stanjem. To je valjda želja svih, i u Vladi Republike Srbije i vas narodnih poslanika, i mi na tome upravo i radimo.

Kada govorimo o tome, ne treba podizati tenziju i praviti teorije zavere. Činjenica da je neka, kako ih zovu, mrtva duša bila u biračkom spisku ne znači da je izvršena zloupotreba. Jer, ponavljam kao i prošle nedelje, svaka izborna lista koja učestvuje na izborima ima svoje predstavnike na biračkom mestu, u biračkom odboru i, ukoliko se utvrdi ta nepravilnost koja može da dovede do zloupotrebe, svakako neće potpisati taj zapisnik.

Prema tome, govorim više zbog građana nego zbog vas, uvažena narodna poslanice, ne treba podizati tenziju i praviti od nečega što prosto nije intencija Vlade... Intencija Vlade je upravo da se Jedinštveni birački spisak učini što ažurnijim. Drago mi je da mogu da kažem da je ono što sam najavio prošle nedelje otpočelo, dakle sa jučerašnjim danom je uvezana i Matična knjiga venčanih sa Jedinštvenim biračkim spiskom. Prosto, svakim danom radimo ono o čemu vi upravo govorite ovde i prošle nedelje, a i danas. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Ružiću.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Jeste, ministre Ružiću, Jedinštveni birački spisak ekskluzivitet, i treba da bude. Treba da bude, zato što vi dobro znate da trideset godina postoji taj problem i da se o tom problemu priča svaki put kada se izbori održavaju, od dana raspisivanja do dana proglašenja izbornog rezultata, i da to uvek, to nepostojanje pravog jedinstvenog biračkog spiska dovodi u sumnju sve izbore.

Mi ne podižemo tenziju. Mi samo kao narodni poslanici najveće opozicione parlamentarne stranke želimo da pomognemo da se ovaj problem reši, da pomognemo ne vama iz Vlade, nego da pomognemo biračima, narodu u Srbiji da se bar jedna od sumnji u izbornom procesu otkloni. Ovo bi bio način.

Vi kažete da nije moguće pobrojati sve evidencije koje će sadržati ovaj Centralni registar stanovništva, ali ovo je jako bitno, ministre, jako bitno, i vi to dobro znate. Znae dobro, u onom kratkom periodu dok ste bili opozicija, kako ste na ovo gledali. Dakle, ovo mora da se reši ozbiljno, sistematski i na svakom mestu.

Ja sam iznenađena da vi kažete – nemojte podizati tenziju. Zar je podizanje tenzije da se skrene pažnja? Pa bolje je da to uradimo sada nego da tenzije budu podignute u vreme održavanja nekih narednih izbora. Znae, ove stvari ne mogu da se guraju pod tepih. Problemi postoje i moraju da se reše. Ako kažete da ćete raditi na tome da se otklone svi propusti, samim tim priznajete da propusti postoje, a mi vam pomažemo da se propusti otklone. Zaista ne postoji ni jedan jedini razlog, ponavljam to.

Loše je to što radite, što ne želite da prihvatite nijedan amandman, pogotovo kada je u pitanju amandman kojim bi bili zadovoljni svi koji danas prate rad Narodne skupštine i oni koji bi saznali da ste prihvatili ovakav amandman. Ovo je amandman u opštem interesu. Jedinštveni birački spisak

mora da bude sadržan kao pojam i u ovom predlogu zakona, a kasnije zakonu o Centralnom registru stanovništva. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vama.

Reč ima ministar.

Izvolite, gospodine Ružiću.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Naravno da smo mi sve ovo uradili i radimo da bismo bilo koju vrstu nepravilnosti predupredili i mislim da se tu slažemo. Ono što jesmo uradili, to su upravo ovi servisi koji sada omogućavaju da se po automatizmu svaka nepravilnost ili novonastala situacija ažurira i u Jedinostvenom biračkom spisku. Moram da vas podsetim da i MUP svakodnevno po automatizmu šalje podatke o promeni prebivališta naših građana u Republici Srbiji, što takođe ide u Jedinostveni birački spisak.

A da bismo malo primirili situaciju, prosto moram da pomenem i vama i da vam kažem da u članu 10. jesu pobrojane sve evidencije, svih 13 evidencija, govorimo o evidencijama koje vode drugi državni organi, koje će se ažurirati shodno upotrebi Centralnog registra stanovništva. Dakle, zbog građana, važno je da se zna, sve evidencije su pobrojane. Nalaze se trenutno u šest registara, u šest različitih organa i institucija. Tih 13 evidencija sada će biti u Centralnom registru stanovništva, odnosno, u skladu sa zakonom, kada bude usvojen, do 1. septembra 2020. godine.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima Vjerica Radeta.

Izvolite.

Pravo na repliku.

VJERICA RADETA: Ministre Ružiću, hajde da se podsetimo, Zakon o Jedinostvenom biračkom spisku donet je 2009. godine, pa je onda menjan 2011. godine. To nije ni do dan-danas jedinstven birački spisak, to su izvodi biračkih spiskova, to je zbirka izvoda biračkih spiskova. Niti je to smisao zakona, niti je to smisao težnje svih nas koji želimo da se neki budući izbori održe na način da bude što manje primedaba. Verujem da ste i vi za to, ali ne pokazujete ovakvim odnosom prema poslanicima opozicije.

Vi dobro znate koliko smo se mi srpski radikali svih ovih godina unazad borili za taj jedinstveni birački spisak, koliko smo iznosili u javnost konkretnih primedaba. Imali smo čak i jednu žalbu Ustavnom sudu kada smo imali veliki broj lica koja su glasala a nisu bila među živima ili nisu bila u Srbiji, sasvim pouzdano utvrđeno. Dakle, problemi postoje. Poslednji izbori su pokazali da postoje takvi problemi. Sećate se šta je sve bilo, sećate se i mi svi znamo, govorilo se o tome u javnosti, koliko je slikano poziva za glasanje ljudima koji su umrli, koje su dobijali članovi porodica.

Mi govorimo o nečemu što je realnost. Ne želimo ni da dižemo tenziju, ni da nešto, ne znam sad, plašimo narod šta se može desiti u tom biračkom spisku. Samo želimo da kada se održe prvi put parlamentarni izbori bude što manje mogućnosti za stavljanje primedaba.

Ovo što ste rekli, šta rade članovi biračkih odbora, pa, hvala vam, vi ne držite ovde instruktažu članovima biračkih odbora. Što se tiče nas u Srpskoj radikalnoj stranci, mi to odlično radimo i odlično znamo kako se to radi. Ali govorimo o tome šta se dešava ako član biračkog odbora kaže – znam da je ovaj komšija umro, neću potpisati birački spisak. Šta se dešava? Ništa, potpisala je većina i – fala, doviđenja. Od tog prigovora, eventualnog, nema ništa. I vi znate da je to tako. Zato moramo da uredimo taj izborni proces da bude što manje takvih mogućnosti.

Završavam, gospodine predsedavajući, samo još jednim podsećanjem ministra Ružića da ovo što se zove Jedinstveni birački spisak, osim što to nije u pravom smislu, to nije ni po pitanju transparentnosti o kojoj vi govorite, jer mi nemamo, niko od nas ne može da proveriti da li je neko u Trgovištu, Bačkoj Palanci, Zaječaru itd. upisan u birački spisak ako nemamo njegov matični broj, a to nije smisao i to nije transparentnost. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar gospodin Branko Ružić.

Izvolite.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem.

Ponavljam, mislim da delimo stav, ne samo mi nego, verujem, i svi narodni poslanici, samo što je naravno ugao iz koga vi nastupate opozicioni pa razumem da treba nešto i da kritikujete.

U svakom slučaju, ovo je sasvim dovoljno izrečenog i urađenog da bismo svi shvatili da upravo radimo na tome da uvođenjem ovih servisa sam Jedinstveni birački spisak učinimo ažurnijim. Pritom, danas na ovom zasedanju ne govorimo o Jedinstvenom biračkom spisku, čak nije ni tema, zakon je o Centralnom registru stanovništva. Naravno, ima indirektna veze.

Ono što je tačno, što ste izneli, jeste da je Zakon o Jedinstvenom biračkom spisku donet 2011. godine, a 2012. godine su sve lokalne aplikacije praktično prevedene u Jedinstveni birački spisak, kako god ga vi zvali, izvodima ili ne. Taj Jedinstveni birački spisak jeste u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave. Što se tiče transparentnosti Jedinstvenog biračkog spiska, opet u skladu sa zakonom, to smo govorili i prošle nedelje, svaki građanin ima mogućnost da kada ukuca svoj JMBG proveriti da li je u biračkom spisku, na kom biračkom mestu glasa. To je taj nivo transparentnosti koji je usklađen sa zakonodavnim okvirom. Da li to treba menjati ili ne? Imate pravo da predložite izmene i dopune zakona, nikakav problem, i da se, naravno, nakon toga ovaj parlament o tome izjasni. Postoji argumentacija i za i protiv, ali trenutno u

državi gde postoji vladavina prava moramo poštovati zakone koji su doneti u ovom visokom domu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Ružiću.

Pravo na repliku, Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Ministre, znamo mi kakva prava imamo i znamo da možemo da predložimo neki zakon ili njegove izmene i to radimo, ali, znate, u ovoj vašoj skupštinskoj većini samo ekskluzivni poslanici imaju ekskluzivno pravo da se njihovi ekskluzivni predlozi stave na dnevni red jedne sednice, što nije slučaj sa poslanicima Srpske radikalne stranke iako smo predlagali i određene izmene Zakona o izboru narodnih poslanika i stavljanje van snage Zakona o izvršiteljima, koji popiše krv građanima Srbije, i mnoge druge zakone.

Naravno, to nije tema za razgovor s vama, ali je tema upravo ovaj Centralni registar. Član 3. ima mnogo detalja i ne razumemo zašto vam smeta još taj jedan vrlo bitan detalj, da prihvatite amandman i dodate i Jedinostveni birački spisak. Verujte da ćete zadovoljiti mnoge koji žele da izborni proces bude onakav kakav zaista treba da bude i kako se predviđa zakonom. Znate, kako bi naš narod rekao, od viška glava ne boli, dakle, samo bi postojalo još jedno mesto gde bismo mogli da kažemo – evo, i ovaj zakon vas obavezuje da to uradite.

Gospodine Ružiću, prihvatite ovaj amandman SRS-a; videćete, ništa ne boli.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik dr Sanda Rašković Ivić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite, kolega Periću.

SRETO PERIĆ: Gospodine ministre, za nas je veoma važno pitanje Jedinostvenog biračkog spiska. Mi smo to govorili i prethodnim ministrima, govorimo sada i vama.

Samo da vas podsetim da je Milan Marković u svoje vreme rekao da je najuređeniji, najbolji birački spisak upravo onaj kada je on bio ministar za lokalnu samoupravu.

(Milorad Mirčić: I član Demokratske stranke.)

I član DS-a, tako je, kolega Mirčiću.

To je potvrdila svojom izjavom i sadašnji premijer Vlade Republike Srbije Ana Brnabić u aprilu 2017. godine, da je najažurniji birački spisak bio upravo u to vreme, kada je ona bila ministar za državnu upravu. Vi ste takođe nedavno izjavili da je on sada najažurniji.

Mi smo jutros imali nekoliko razgovora sa, da kažem uslovno, činovnicima koji vode jedinstvene biračke spiskove. Pomaka je bilo, ali mi insistiramo na jednoj drugoj stvari. Ne znam zbog čega bi to bio problem, mi nemamo nikakav strah, nikoga ne plašimo, ali za nas je ovo što vi u Vladi Ane Brnabić volite da kažete – alat u rukama građana, Jedinstveni birački spisak, jer se, uslovno rečeno, na svake četiri godine predaju sudbine, predaju životi režimu i vlasti koja će doći. Ako se i napravi greška, hajde barem da nam ti jedinstveni birački spiskovi budu ažurni i u redu.

Ima jedna stvar zbog koje bih apelovao da sprovedete kontrolu što je više moguće. Fiktivne prijave posebno dolaze do izražaja u vreme sprovođenja vanrednih ili lokalnih izbora koji se ne poklapaju sa terminima opštih izbora. Imamo masovno prijavljivanje u određene lokalne samouprave u kojima se sprovode izbori iz mesta gde nema tih lokalnih izbora. Mislim da tu ima posla i za policiju.

Čitajući obrazloženje ovog zakona, pomislio sam da ovaj zakon predlaže ministar Trivan zato što je tamo rečeno – uštedecemo kiseonik, uštedecemo šume i slično. Mi imamo vrlo ozbiljan odnos prema ekologiji, prema zaštiti životne sredine, ali mnogo ovog papira možemo da uštedimo ako ne budemo na kraju ili u prilogu zakonskih predloga pisali da li smo ih uskladili s propisima EU ili nismo. Ponekad zakonski predlog ima i blizu hiljadu strana, od toga je 10–20 maksimalno vezanih za sam predlog zakona, a sve ostalo je pozivanje na propise Evropske unije.

Mislim da je ovo dobar amandman i treba da ga prihvatite.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Ružić.

Izvolite.

BRANISLAV RUŽIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Iako se radi o jednoj rečenici u obrazloženju, zaista mi je drago da ste se upravo na nju fokusirali i prepoznali tu ekološku svest koju posedujemo svi u Vladi Republike Srbije, pa i u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave.

Činjenica je da su i tadašnji ministar Milan Marković, kasnije i aktuelna predsednica Vlade Ana Brnabić tada govorili o ažurnosti biračkog spiska. Tu nemam ništa da dodam niti da oduzmem. Govorio sam da u momentu kada govorimo birački spisak nikada nije bio ažurniji, što ne znači da u onom momentu kada su oni to izgovorili takođe nisu imali pravo da tako nešto kažu.

Dakle, u tom pravcu idemo i opet upadamo u tu političku klopku da razgovaramo o Jedinstvenom biračkom spisku iako to nije isključiva i jedina tema ovog zakona, ali, u svakom slučaju, mislim da delimo mišljenje da je potrebno učiniti ga što ažurnijim. Ovi servisi prosto ne mogu da budu predmet i plod manipulacije, oni po automatizmu rade ono o čemu govorimo, evo, vaša

koleginica je rekla, trideset godina. Prema tome, mislim da smo svi na istom poslu.

Što se tiče tih tzv. migracija u vreme vanrednih izbora, mislim da smo tu temu obrađivali još za vreme nekih izbora pre godinu i po dana ili godinu dana i da su vrlo egzaktno izneti podaci. Radilo se o beogradskim opštinama, jednoj ili dve. Egzaktni podaci o tome kolike su inače prirodne migracije ka Beogradu iz unutrašnjosti, kolika je razlika i trend u tom momentu, i nije ga bilo. Tako da to može da se koristi za politička nadgornjavanja, političko delovanje, to je legitimno i nije nikakav problem, ali da ne bismo sada ulazili u tu temu da potražujemo sada podatke, treba da ukažemo na činjenicu da tih zloupotreba, te vrste, tada prosto nije bilo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Pravo na repliku, Sreto Perić.

SRETO PERIĆ: Gospodine ministre, moje kolege iz SRS i ja nemamo nameru da se ovde s vama politički nadgornjavamo, ali imamo i te kako ozbiljnu nameru da stručno polemishemo i da neke stvari koje predstavljaju ozbiljne probleme za građane Srbije, a i za nas kao državotvornu političku stranku, rešimo i da ukažemo na probleme iz prošlosti da se oni više ne bi dešavali.

Ne samo da su prethodni ministri imali pravo da to kažu, niko im to njihovo pravo ne osporava, ali, zbog neke korektnosti, možda birački spiskovi u odnosu na ona vremena na današnji dan jesu nešto ažurniji i bolji, ali odgovorno tvrdim, i politički i stručno, kako god hoćete, da nisu i da ima još dosta propusta za koje vi možda čak i ne znate. Vaše ministarstvo ima veliki spisak nadležnosti i niko od vas ne očekuje da se bavite samo Jedinstvenim biračkim spiskom. Ako vam mi ukažemo na to da tu postoje određeni problemi, trebalo bi da to prihvatite.

Vi biste morali i mogli preventivno, kad se raspišu izbori, vanredni lokalni izbori u nekoj političkoj zajednici, odnosno u nekoj lokalnoj samoupravi, da obratite pažnju na te, kako vi kažete, migracije, koje po nama nisu prirodne. Mi znamo da je veliki priliv u velike gradove, da je u Beograd najveći priliv stanovništva iz unutrašnjosti, ali uporedite malo sa drugih jedanaest meseci u godini, ne samo u mesecu kad su raspisani i kad se održavaju izbori.

Tvrdim vam još jedno: nije tačno da je veliki priliv samo u gradske opštine grada Beograda, migracija ima i bilo ih je i u druge kad se sprovede vanredni lokalni izbori.

A kad ste pomenuli i kažete da vi imate ispravan odnos prema zaštiti životne sredine, Srpska radikalna stranka je, valjda vas ne treba podsećati, u vreme kada je bila u Vladi imala i prva uvela, zajedno sa koalicionim partnerom, Ministarstvo za zaštitu životne sredine. Mi to podržavamo i to uopšte nije sporno s našeg aspekta.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Ministar Branko Ružić ima reč.

Izvolite, ministre.

BRANKO RUŽIĆ: Hvala.

Ne želim da oduzimam mnogo vremena niti imam nameru, prosto nisam u tom kapacitetu da mogu politički da se nadgornjavam s vama. Stručna rasprava nije nikada sporna, ali, zbog građana, ako su za ovih godinu i po dana, kao nastavak rada tadašnje ministarke a sada premijerke, urađeni svi servisi, povezan Jedinostveni birački spisak sa matičnom knjigom umrlih, matičnom knjigom venčanih, postoji dnevno ažuriranje, uz pomoć Zakona o opštem upravnom postupku, odnosno platforme ZUP referenti na terenu mogu takođe da onu raniju istoriju upodobe sa činjeničnim stanjem, i to imaju kao obavezu i to rade, dakle sve to imamo danas u Srbiji, ja ne vidim šta je onda gore danas nego što je bilo. Mislim da je bolje i mislim da se oko toga vi i ja slažemo. Da li može da bude još bolje? Siguran sam i uveren da može i zato na tome radimo.

Jedinostveni birački spisak, nažalost, uvek se koristi u političke svrhe. Pritom ne govorim o političkoj opciji kojoj vi pripadate, nego generalno. Mislim da je upravo ovo što mi radimo put da bilo kome izbijemo jedan takav argument iz ruku, jer svaka vlast je nekada neka buduća opozicija i mislim da barem tu temu treba ostaviti po strani i uraditi svaki izborni ciklus iznova na način koji je sve ažurniji, bolji i usklađeniji sa zakonskim procedurama. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Izvolite, kolega Saviću.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 6. Predloga zakona o Centralnom registru stanovništva.

Naravno, ovo je jedan vrlo značajan zakon jer tretira materiju gde su sadržani svi mogući podaci o svim našim građanima. Međutim, ovaj zakon bi baš iz tog razloga trebalo da bude u pravom smislu servis građana, da građanin ne mora da šeta od šaltera do šaltera kada treba da vadi neku dokumentaciju, jer to može da se vidi, hvala bogu, sada je informaciona tehnologija na takvom nivou da se sve može proveriti trenutno, u bilo kom mestu. Međutim, to još uvek nije tako.

Mi smo ovde u načelnoj raspravi čuli od predstavnika Vlade da tu postoji i tajnost podataka itd., što na neki način jeste tačno, međutim, s druge strane, ako pogledamo, o kakvoj tajnosti podataka se ovde može govoriti ako danas svaki aktivista vladajuće stranke poseduje najažurniji birački spisak sa njegove teritorije? Vremena se menjaju, ovo nije vreme Ozne, Udbe itd., sada su prisutne društvene mreže gde svako od građana sam daje podatke o sebi, neki svesno,

neki nesvesno i, jednostavno, dosije jednog čoveka se može pratiti i mimo tih stvari.

Prema tome, mislim da bi ovaj zakon trebalo da se primenjuje u onom pravom smislu, da omogući građaninu sve ono što mu sleduje, da ne šeta, kao što sam rekao, od šaltera do šaltera, ali čini mi se da ovaj zakon ima pre svega svrhu da služi onima koji su na vlasti više nego običnim građanima.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Saviću.

Reč ima ministar Ružić.

BRANKO RUŽIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ovde je utemeljenje u Zakonu o ministarstvima, koji jasno definiše da Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave vodi Centralni registar stanovništva. Dakle, kancelarija Vlade može da pruža samo tehničku podršku. Članom 10. st. 3. ovog zakona definisana je i obaveza da svi podaci budu dostavljeni Ministarstvu, a sledstveno tome i da budu pohranjeni u Centralni registar stanovništva.

Generalno, jasni su razlozi za odbijanje ovog amandmana, ali se slažem da upravo razmišljamo na identičan način, da treba sve ovo učiniti što ažurnijim i transparentnijim, i mi na tome i radimo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 14. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite, kolega Mirčiću.

MILORAD MIRČIĆ: Intencija Srpske radikalne stranke je da se uklopimo u ovu digitalizaciju, koja je kapitalni zaokret u radu ove vlade, kako je i u svom ekspozeu izjavila predsednik Vlade.

Shodno tome, pošto je to savremeni način razmene podataka, mi predlažemo da se rokovi smanje. Umesto osam dana, koje ovde predlagač zakona predviđa da se dostave podaci o administratoru i zamenicima administratora ministru, mi predlažemo da to bude tri dana. Amandman nije prihvaćen iz nama nepoznatih razloga. Ako digitalizacija podrazumeva nešto što je ubrzano, a i te kako znamo šta znači vreme, kratkoća vremena u administrativnim poslovima, ne vidimo razloga zbog čega se ovaj amandman odbija. U obrazloženju se kaže da je osam dana sasvim dovoljan rok. Pa dovoljan je rok i 15 dana, i 16 dana, ali ovde je tri dana. Zašto? Zato što su administratori koji rade na pojedinim nivoima, da li lokalne, pokrajinske ili republičke vlasti, lica koja treba i te kako proveravati, jer su ovo veoma, veoma poverljivi podaci.

Ono što mi srpski radikali imamo generalno kao primedbu kada je u pitanju ovaj Centralni registar, to je još odranije a vezano je za neki drugi zakon koji se koristi u funkcionisanju ovog zakona, to je da se jedinstveni matični broj građanina koristi kao osnovni podatak, odnosno podatak na osnovu koga se određuje ili na osnovu koga se vode sve evidencije za građane Srbije. Srbija je

jedna od jedinstvenih zemalja u kojima je jedinstveni matični broj građana taj podatak koji se koristi. Kada je u pitanju određivanje karakterističnog broja, recimo, u susednoj Hrvatskoj imate slučajni odabir ili matematičku kombinaciju brojeva koja se dobije kao identifikacioni broj za građanina, a mi i dalje ovde imamo sve podatke kao na dlanu iznesene.

Nemojte zaboraviti, samo vas podsećam, toliko hvaljeni elektronski dnevnicima, primera radi... Ne zamenjujem teze nego samo dajem primer. Elektronski dnevnicima... Kada se desi neki problem i kada oni koji koriste takvu vrstu evidencije u školama pozovu da bi ispravili problem, znate kakav odgovor dobiju? Prvo, kontakt ostvaruju sa centralom; na centrali im se javlja neko ko kaže – prosim. Većina naših ljudi misli da je to Slovenija, međutim, kasnije se ispostavi da je to iz Zagreba, centrala je u Zagrebu. Ti podaci iz elektronskih dnevnika su na raspolaganju u centrali koja se nalazi u Zagrebu. Dalje neka građani izvode zaključak, mi nećemo ništa da prejudiciramo ili da neke crne slutnje, kako bi se to reklo, iznosimo.

Tako je i s ovim podacima gde su dan, godina, mesec, čak i mesto stanovanja, do svih detalja koji su vezani za ličnost, izneti kroz jedinstveni matični broj građanina, što nije dobro.

Ne shvatamo zašto ovaj amandman Vlada nije prihvatila. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Mirčiću.

Reč ima ministar gospodin Branko Ružić.

Izvolite, ministre.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dakle, sama namera uopšte nije sporna, da li nešto ubrzati ili ne. Ovde se radi o tome da je rok do osam dana... Ne radi se o podacima, kako je ovde možda pogrešno navedeno, radi se o licima koja organ predlaže da im se odobri pristup podacima iz Centralnog registra stanovništva. Prethodni korak je tehnička osposobljenost tog organa, koju utvrđuje Kancelarija za informacione tehnologije. Nakon te provere Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave daje ili ne daje, odnosno odobrava ili ne odobrava pristup tom organu, odnosno konkretnim licima koja taj organ predlaže.

Dakle, oni to mogu da dobiju i u roku od jednog dana i u roku od dva dana, zavisi koliko su oni ažurni. Do tog momenta pristup podacima ima samo onaj ko je ovlašćen. A o Centralnom registru, u skladu s odredbama ovog zakona, računa vodi, naravno, Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave. Tako da shvatam nameru, ali prosto ne vidim tu problem. Dakle, oni mogu da dobiju to i u roku od jednog dana, rok je do osam dana. Moraju da se pripreme za to.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 15. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman je podnela narodni poslanik dr Sanda Rašković Ivić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Miljan Damjanović.

Izvolite, kolega Damjanoviću.

MILJAN DAMJANOVIĆ: Hvala.

Zaista, jedna stvar koju možemo zajedno da konstatujemo jeste da za prethodnih devetnaest godina svi ministri, pa i predstavnici Vlade, predsednici Vlade koji se nama ovde obraćaju imaju jedan uspešan karakter tog obraćanja i uspešan modus i ono što je svima zajedničko, a to je jedna vrsta demagogije, odnosno ne jedna vrsta nego demagogija.

Malopre smo od mog poštovanog kolege, diplomiranog pravnika Srete Perića mogli da čujemo izjave Milana Markovića, koji je nekada bio ministar. Inače, mnogo poznatiji javnosti nije bio kao ministar, već pod nadimkom Jahta. To je isti onaj ministar koji je tada zaboravio, kako je naveo, da preda Agenciji za borbu protiv korupcije da mu je žena, baš kad je bio ministar, na poklon dobila jahtu; koji je tada bio ministar ispred DS-a, a danas je uvaženi član SNS-a; koji je kao ministar izjavljivao da je birački spisak urađen u skladu s najvećim bezbednosnim standardima, a onda čak i prevazišao sebe u svojoj demagogiji i pred, hajde da kažem, izbore 2012. godine izjavio da je birački spisak u Srbiji jedan od najmodernijih u Evropi. Sad ne znam da li je to što je bio prepoznatljiv i po tome što nosi, poput gospodina Mrkonjića (samo, on to nosi sa stilom) „lakost“ majice, pa je po tome mislio da je taj birački spisak najmoderniji. Ali, evo, sedam godina nakon toga čujemo da taj spisak nije bio dobar, što smo mi i tada govorili, i to svi građani Srbije znaju.

I nakon ovoga neće biti dobar. Zašto neće biti dobar? Kada je Ana Brnabić iznosila svoj ekspoze, ovde smo nakon toga čuli niz stvari koje su bile vezane samo za jedno, a to je digitalizacija. I onda, kad ukucate, na primer, na internet pretraživaču Anu Brnabić, izaći će vam redom: 18. 7. 2018. godine, digitalizacija prioritet Vlade, pa dalje – digitalizacija izvor rasta na tržištu, pa digitalizacija najveći prioritet, digitalizacija najveća šansa da postanemo konkurentni. Sve to dovodi do novog demagoškog procesa, prođu još četiri godine neke vlade, onda ponovo budu izabrani novi ministri i ponovo dođu ovde i nama kažu – e, sada će ovo biti najbolje prečišćeno, urađeno po najboljim standardima, bezbednosnim standardima, najmodernije. A u međuvremenu, ako slučajno njihova stranka ne pređe cenzus, dovoljno je promeniti, kao što vidite u slučaju Milana Markovića, člansku kartu i nastavite putem kojim ste krenuli. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Damjanoviću.

Reč ima ministar gospodin Branko Ružić.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Samo bih se osvrnuo pre svega na amandman koji je ovde podnet, a tiče se smanjenja roka za izradu podzakonskog akta sa šest meseci na tri meseca. Naravno da smo razmišljali koliko je vremena potrebno, s aspekta celishodnosti, za realizaciju i zato smo predložili da to bude šest meseci. Naravno, to ne znači da nije moguće taj akt završiti i pre tog roka, ali kao odgovorni ljudi želimo da se na odgovoran i ozbiljan način bavimo svojim poslom. To je osnovni razlog zašto ovaj amandman nije prihvaćen.

Kada se govori o digitalizaciji, mislim da je Vlada Republike Srbije dokazala da to jeste prioritet i da jeste u fokusu rada Vlade Republike Srbije. Činjenica je, na primer, da preko milion puta nije bilo potrebno da građani Srbije idu od šaltera do šaltera da prikupljaju dokumenta, da je to urađeno zahvaljujući prvo donetom Zakonu o opštem upravnom postupku, nakon toga primeni elektronske platforme e-ZUP, koja omogućava da se elektronski razmenjuju podaci između organa bez da građanin mora da ide od šaltera do šaltera. Mislim da je to jedan egzaktan podatak, vrlo transparentan, ne može biti plod manipulacije i govori u prilog tezi da digitalizacija traje ne samo i isključivo kao tehničko-tehnološki proces, nego kao društveni proces. Takođe, uvezivanje matičnih knjiga sa Jedinstvenim biračkim spiskom, i to je digitalizacija; e-Beba, i to je digitalizacija; e-Inspektor, platforma na kojoj sada u pilot-fazi rade četiri inspekcije, takođe je digitalizacija, omogućava i olakšava i građanima i privredi.

Tako da taj apriori negativan stav ili predrasuda o tome da digitalizacija nije dobra ili ne donosi ništa dobro ili korisno prosto ne stoji. Imate pregršt dokaza za to samo kada se okrenete oko sebe, tako da sam prosto morao da odgovorim i na ovaj, da kažem, politički deo obrazlaganja amandmana koje je uvaženi kolega izneo. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima narodni poslanik Miljan Damjanović, pravo na repliku.

MILJAN DAMJANOVIĆ: Evo još jednog dokaza za moje tvrdnje da je demagogija najuspešniji projekat predstavnika vladajuće većine i ministara kada dođu ovde. Na činjenice koje sam izneo, slušali smo sedam minuta demagoške priče. Poslednje što smo čuli od ministra jeste da je digitalizacija dobra.

Ja u svom govoru nijednog trenutka nisam rekao da digitalizacija nije dobra. Možemo da uzmemo stenogram i proverimo o čemu sam ja govorio. Govorio sam o načinu na koji se ovde digitalizacija predstavljala narodnim poslanicima i građanima Srbije od strane sadašnjeg predsednika Vlade Ane Brnabić i o tome da je sve vreme govorila o tom prioritetu. Pogledajte vremenski period, kada je ona postala predsednik Vlade, pre toga je bila ministar i isto to govorila, pa pogledajte koliko je godina prošlo. I onda mi govorimo o tome da ste uradili nešto uspešno. Ne, niste.

Sutra, ukoliko se SPS vrati da bude u koaliciji sa DS-om, ako ponovo do toga dođe, onda ćete kritikovati ministre koji su bili, na primer, iz redova SNS-a i reći da to nije valjalo, kao što sada kritikujete sve ono što ste tada radili s njima.

Drugo, kada sam govorio o prvom delu samog procesa i razgovora o biračkim spiskovima, izneo sam... Ako se ne varam, vi ste i tada podržavali tu vladu, kada je bio ministar Milan Marković. Samo sam rekao, ako ste tada isto govorili da su to najbolji birački spiskovi, da je to najbolji ministar, kako je moguće da sedam-osam godina posle toga kažete – ne, ne, evo sada to rešavamo. U međuvremenu je koliko izbornih ciklusa bilo i koliko se, zbog istih tih, dešavalo nepravilnosti?

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Damjanoviću.

Reč ima ministar gospodin Branko Ružić.

BRANKO RUŽIĆ: Ne bih da upadam u klopku imajući u vidu da nisam narodni poslanik. U svakom slučaju, ovo što ste pominjali, te razlike političkih opcija, u kapacitetu ministra svakako ne mogu da govorim na tu temu, to mogu da rade poslaničke grupe ili ovlašćeni predstavnici, to je na njima da li će vam odgovoriti.

U svakom slučaju, kada govorimo o tome, evo, mogu i da se izvinim ako vas nisam dobro razumeo, ali sam razumeo da ste rekli da je digitalizacija nešto dobro, tako da se oko toga slažemo. Ako vas nisam razumeo, upućujem izvinjenje. Ali ja sam naveo i argumente zašto je ta digitalizacija dobra i šta je urađeno do sada, bez nekog pretencioznog pristupa da bilo koga hvalim ili kudim, nego govorim o onome što je prosto tačno.

Što se tiče Jedinstvenog biračkog spiska, koji je nametnut kao tema, mi nismo imali elektronske baze podataka u vreme o kome vi govorite, dakle u 2011. godini, 2012. godini, odnosno nisu prebačeni podaci u elektronske baze. To je sada učinjeno i naravno da će Jedinstveni birački spisak biti ažurniji. Zato je moguće da 2019. godine kažete da birački spisak nikada nije bio ažurniji. Kao što je to bilo moguće reći 2012. godine. Tako da ne vidim problem, šta je govorio Milan Marković ili šta je govorila predsednica Vlade Ana Brnabić. Sve što više vreme prolazi, naravno, spisak postaje sve ažurniji. To je prosto igra reči, ne znam u čemu je tu problem.

U svakom slučaju, mislim da radimo jedan veoma važan posao. Centralni registar stanovništva, koji iz šest registara praktično trinaest evidencija sažima u jednu, centralnu, Centralni registar stanovništva objedinjuje te podatke, jeste jedan od najznačajnijih, rekao bih, posle Zakona o e-Upravi, infrastrukturnih zakona u tom delu, upravo digitalizacije koju ste pominjali. Zato sam i zahvalan na vašim amandmanima, na koje se zaista trudim da odgovorim argumentima i da objasnim zašto neki od amandmana nisu prihvaćeni.

Ovaj konkretan amandman, dakle, u njemu je potcrtano da treba smanjiti rok sa šest na tri meseca. Radi se o uredbi, ne radi se o nekom pravilniku. Vi verovatno kao iskusan narodni poslanik znate da se uredbe šalju i na mišljenja, da to takođe oduzima vreme, tako da prosto nije moguće da nešto što je veoma ozbiljan posao stavimo u tri meseca, a ne znači da nećemo završiti za pet meseci, na primer. I obavestićemo javnost, naravno, o tome da smo to uradili. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Nemanja Šarović.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Gospodine Marinkoviću, nikako da počnemo da vodimo sednice, odnosno da počnete da vodite sednice u skladu sa Poslovníkom.

Član 158. stav 7. govori o tome koliko predlagač zakona, odnosno njegov predstavnik može govoriti po amandmanu i piše u tom stavu da ima pravo da o svakom amandmanu govori do dva minuta, do dva o svakom. Ministar Ružić je u svom prvom javljanju o ovom amandmanu govorio sedam minuta i nešto malo preko, a drugi put tri minuta i tri sekunde, dakle ukupno preko deset minuta. Ili, ako vam je tako lakše, pet puta duže od onoga na šta je imao pravo. Pet puta duže. I ukupno njegovo izlaganje ne može, po svim amandmanima, trajati duže od tri sata, pa bih vas molio da nam kažete koliko je do sada potrošeno po tom osnovu.

Druga stvar, gospodin Ružić, takođe kao iskusan poslanik, a ovde kaže drugima da su iskusni poslanici, trebalo bi to da zna i nije lepo da onda kao ministar to zloupotrebljava.

A što se tiče njegovog izlaganja, on je rekao da njegova izjava da je birački spisak nikada ažurniji, da je to zapravo igra reči, jer posle svakog upisa, i da se jedan upis izvrši u birački spisak ili se neko izbriše, u tom trenutku je birački spisak nikad ažurniji. A to suštinski ne znači ništa. Ono što je nama ovde potrebno da čujemo od gospodina Ružića jeste da li ima duplikata, koliko je ljudi koji su preminuli, neki i pre deset i više godina, a da su i dalje upisani, koliko je ljudi koji imaju pravo da glasaju a nisu u biračkom spisku. Dakle, ako govorimo, da govorimo suštinski o kvalitetu i onda ćemo imati preciznije podatke i podatke koji neće biti samo igra reči, kako kaže gospodin Ružić. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Šaroviću.

Smatram da ste vi delimično u pravu, ali u skladu sa članom 27. Poslovnika, i 104, ja imam i to pravo kao predsedavajući da u skladu sa tokom sednice i raspravom odredim ko ima pravo na repliku.

Rasprava je bila stvarno dobra i ticala se suštinski poboljšanja, dakle rasprava i diskusija o poboljšanju predloga ovog zakonskog rešenja. Tako da mislim da nisam pogrešio, samo sam pustio da rasprava ide nekim demokratskim putem i u takvom tonu.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Da.)
Hvala vam.

Na član 23. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.
Izvolite, kolega Šaroviću.

Dobro, idemo dalje.

Na član 23. amandman je podnela narodni poslanik dr Sanda Rašković Ivić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i celini.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SREDSTVIMA ZA ISHRANU BILJA I OPLEMENJIVAČIMA ZEMLJIŠTA (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na predlog zakona podneli narodni poslanici SRS i Gordana Čomić.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite, koleginice Radeta.

VJERICA RADETA: Vidite, ministre, kako morate i vi kao ministar a mi kao narodi poslanici da se prebacujemo iz teme u temu zato što se spajaju tačke koje nemaju veze jedna s drugom, ali snalazimo se.

Mi smo predložili, zapravo hteli smo ovim amandmanom da uredimo stav 7. člana 2. predloga ovog zakona, da za ovaj obrazac koji je predviđen za upis u Registar distributera i uvoznika dodamo da je potrebno da se i sadržina tog obrasca u podzakonskom aktu uredi. Vi ste iz Vlade rekli da to ne treba, jer kažete da bi propisivanje bliže sadržine obrasca predstavljalo opterećenje podzakonskog akta u pogledu sadržine.

Ovo je jako neozbiljno. Ne postoji... Znače, tačno je da pravne norme ne treba da se prenormiraju, ali mi zato imamo podzakonske akte, da zakoni ne vi bili opterećeni tim, uslovno rečeno, detaljima. Podzakonski akt treba da sadrži

što je moguće više detalja da bi onaj ko ga primenjuje mogao lepo da se uklopi. Naravno, bitno je da je taj podzakonski akt u skladu s odredbama zakona.

Nama je neprihvatljivo da vi kažete da bi bliža sadržina obrasca predstavljala opterećenje podzakonskog akta. Znači, vi očigledno vašim službama kažete – hajde napišite nešto o onim amandmanima tek da napišete. Uopšte ne ulazite u suštinu i ne vodite računa o tome da su naši amandmani zaista takvi da bi poboljšali tekst zakona i da su naše namere zaista krajnje iskrene, pre svega u odnosu na državu Srbiju i na sve ljude koji u Srbiji žive.

Da ste imali ovako uređen upis u Registar distributera i uvoznika na način kako mi to predviđamo, onda se ne bi dešavali oni strašni kiksevi, da ne kažem zloupotrebe, ali zloupotreba je ipak bolja reč, kada je ruska fitosanitarna inspekcija zabranila uvoz krušaka iz Srbije zato što se radilo o reuvozu, pa su zabranili uvoz jabuka koje su otišle iz Srbije, navodno kao srpske a bile su poljske, pa se sećate onog kada su u Rusiju umesto svinjskog mesa poslate svinjske kože itd.

Dakle, kada nešto kažemo, onda to govorimo i iz iskustva, a vama i skupštinskoj većini predlažemo da usvojite naše amandmane da više takvih iskustava ne bi bilo, da u budućnosti radimo u interesu države, u interesu građana Srbije, a ne Evropske unije. Zaista, ubi nas ova harmonizacija propisa, jer i ovaj predlog zakona o kojem sada govorimo je posledica, kako ste i sami napisali, potrebe harmonizacije sa EU.

A da vas pitam šta je Evropska unija, da je to nešto, da je to grobnica malih naroda, da mi tamo nikada ne smemo da idemo, da nam, kao što vidite, otimaju Kosovo i Metohiju, da nam otimaju Trepču, da prave neki prsten oko Kosova i Metohije... Dakle, ako posle svega ovoga, pa posle te njihove deklaracije šiptarske itd., ako posle svega ovoga postoji još neko u Srbiji, a još je nažalost vlast, ko misli da mi treba nešto da harmonizujemo sa EU, onda smo mi, ljudi, u ozbiljnom problemu.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Izvolite, kolega Šaroviću.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Poštovani narodni poslanici, podneo sam amandman u ime Poslaničke grupe SRS tražeći da se u članu 4. stav 1. tačka 9) Predloga zakona tekst „i laboratorija Evropske unije“ briše.

Međutim, pre nego što pređem na obrazlaganje, imam jedno principijelno pitanje, a to pitanje je – gde je danas ministar poljoprivrede?

Vi ste u ovom sazivu nastavili da radite ono što su i „žuti“ radili pre vas, a to je da određujete ministre opšte prakse. Dakle, nije dovoljno to što iz mandata u mandat pojedini ministri menjaju mesta, već i kada su pojedini

zakoni na dnevnom redu vi objedinite nekada trideset, nekada četrdeset, nekada sedamdeset zakona, kako vam kad zatreba, da bi rasprava što pre prošla i da bi bila što obesmišljenija, ali i to nije dovoljno, nego se čak dešava i nešto što nekada nije bilo zamislivo, a to je da nadležni ministri uopšte ne dolaze da brane predloge zakona koje su predložili.

Vi možete da kažete tu je ministar Ružić, ali to njegov resor nije. Ja sam potpuno siguran da on ne može do u detalje da obrazlaže ove zakone, niti se za to pripremao, pripremao se za svoj zakon.

Na taj način se, gospodine Marinkoviću, pokazuje nepoštovanje i prema Narodnoj skupštini i prema građanima Srbije. A posebno se pokazuje time što vi u svaki zakon, na svaki mogući način pokušavate da natrpate EU, kao da nam EU nije dovoljno zla nanela i kao da vam i pre nekoliko dana visoki predstavnici EU, tačnije Francuske, nisu jasno i otvoreno rekli da od ulaska Srbije u EU nema ništa jer EU je u problemima, EU se restrukturira. Koliko će to trajati... Čak i kada bismo, ne daj bože, ispunili sve uslove – govorim ne daj bože jer svi ti uslovi su štetni za Srbiju – vi opet ne biste bili primljeni u tu Evropsku uniju, jer vas tamo ne žele.

Potpuno je jasno da će Srbija biti suočena sa velikim brojem ucena. Nije ovo sa Kosovom poslednje. Vi ćete imati ucenu i od strane Republike Hrvatske, koja takođe ima teritorijalne pretenzije prema Srbiji. Pitanje je ko će još dići glavu kada vidi da je Srbija slaba, da se Srbija odriče svojih teritorija, da se odriče svojih nacionalnih interesa. E, u takvim situacijama i oni koji to nikada ne bi, onda i oni kažu – pa hajde i mi nešto da tražimo, hajde i mi nešto da otmemo, hajde i mi nešto da ućarimo.

Dakle, vi ste Vlada Republike Srbije, vaš posao je, pre svega, da brinete o građanima Srbije. Ako to budete radili kako treba, Srbija će biti srećna i prosperitetna zemlja i neće nikome trebati ta mantra da će nam biti bolje i da ćemo bolje živeti kada uđemo u EU, što se, potpuno sam ubeđen, nikada neće ni desiti.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Šaroviću.

Moram da vam kažem da ne delim vaše mišljenje. Svi znamo da je ministar Ružić jedan vrhunski intelektualac, može dobro da se pripremi, da brani sve predloge zakona iz svih resora, tako da nije sporno. Ima to pravo i po Poslovniku. Hvala vam.

Na član 7. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Umesto ovog zakona, gospodine Ružiću, trebalo je da Vlada Republike Srbije, koja želi, ako želi, da pomogne

poljoprivrednicima, u Narodnu skupštinu Republike Srbije dođe sa novim zakonom o organskoj proizvodnji i podsticajima u organskoj proizvodnji. Da li bi se sad tako nazvao zakon, to je nebitno, bitna je suština.

Mi u Srbiji imamo u ovom trenutku dok mi sedimo ovde, evo sada je i prolećna setva na pragu, sigurno 300.000 hektara neobrađenog zemljišta. I vi kao ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu putujete po celoj Srbiji pa vidite, ja nažalost kad idem kroz Šumadiju do svog rodnog Kragujevca svakoga dana na posao i nazad, koliko je zemlje zapušteno. Suština je u tome da... Naravno, najviše je toga, po proceni, u Pčinjskom i Pirotskom okrugu, pojedine opštine imaju čak preko 50% zapuštena obradiva zemlje. Zamislite vi to! S druge strane, mi imamo siromašno stanovništvo, poljoprivredu koja teško opstaje i mala poljoprivredna gazdinstva na selu, koja jedva imaju za osnovnu reprodukciju.

S druge strane, samo 15.000 hektara je pod organskom proizvodnjom. Da bismo pokrenuli poljoprivredu i imali neku budućnost i da bi deca koja danas odrastaju u tim gazdinstvima ostala na selu, morate da imate na umu isključivo to da se baziramo na organsku proizvodnju, koja je budućnost i isplativa je i na samo jednom hektaru površine.

Uglavnom su, u proseku, u ovim delovima Srbije, pa evo i u Šumadiji, to usitnjene parcele i domaćinstva. Žalosno je da se budzašto prodaju čitava imanja, da nikog nema da dođe u ta sela, da se škole zatvaraju, da tu nema više ni prodavnice, ni pošte, ničega, ostaju samo stari ljudi da žive, a ta zemlja propada.

U tom pravcu razmišljajte i vi, gospodine Ružiću, i čitava Vlada Republike Srbije, jer na taj način biste pomogli i zapošljavanje. Mnogo bi bilo bolje da taj novac uložite na tim mestima i da se pokrene organska proizvodnja svuda gde je to moguće – budite sigurni da postoje mladi ljudi, mladi bračni parovi, momci i devojke koji su tek završili srednju školu i hoće da ostanu u selu, samo da im se da neki podsticaj – nego što ovim stranim kompanijama dajete i šakom i kapom 10.000-11.000 evra, a pitanje je koliko će oni da opstanu.

Kada se započne s jednom takvom proizvodnjom, koja je, ponavljam, budućnost za Srbiju, budite sigurni, svako ko je u stanju da to radi, kada mu država pomogne i ima prihode na jednom hektaru od nekoliko hiljada evra godišnje, na jednoj kulturi, pa ih menja – evo, imate domaćinstva po Vojvodini gde ljudi proizvode po deset i više vrsta organskog povrća na jednoj parceli – budite sigurni da će da čuva svoje ognjište i neće da se seli iz zemlje niti da traži neko drugo mesto za život.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Jovanović.

Na član 21. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 22. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 22. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolega Periću.

SRETO PERIĆ: Ova intervencija koja se odnosi na član 22, odnosno član 44. osnovnog zakona uglavnom se tiče kaznenih odredaba ovog zakona. Pošto su predviđene određene novčane sankcije vezane za pravna lica u slučaju da ne poštuju propisano ovim predlogom zakona, mi smo, da bismo naznačili značaj toga, dodali da treba i odgovorno lice u pravnom licu da bude sankcionisano zbog toga.

Međutim, treba imati u vidu jednu drugu činjenicu. Ovo o čemu je govorila kolegunica Nataša Jovanović zaista bi trebalo da se primeni u praksi. Onda bi građani Srbije a pre svega poljoprivredni proizvođači imali ogroman značaj.

Gospodin Nedimović je govorio u raspravi u načelu da smo mi postigli rekordne prinose u proizvodnji kukuruza, oni se kreću oko osamnaest i po tona po hektaru. To je zaista rekordna proizvodnja. Prosečna proizvodnja u Srbiji se kreće oko četiri i po tone. Postoje izuzetno dobri stručnjaci u Srbiji, koji kažu da se sa vrlo malo ulaganja, uz poštovanje tehnološkog postupka i naravno primenjujući struku i znanje koje imaju naši stručnjaci, pre svega na poljoprivrednom fakultetu, departmanima i institutima poljoprivrednih fakulteta, to moglo značajno podići, na sedam tona po jednom hektaru.

Imajući u vidu da imamo oko milion hektara pod kukuruzom – to je prosečno ono što se svake godine zaseje, zavisi malo i od prolećnih uslova setve – kada bi proizvodnja bila od sedam do sedam i po tona po hektaru, to bi bilo sedam i po miliona. Poznato je da su naše potrebe što se tiče ovog proizvoda, za ljudsku, stočnu i svaku drugu ishranu, oko četiri i po miliona. Ostaje za slobodno tržište, odnosno za izvoz oko tri miliona tona, pa puta... Berzanska cena kukuruza je oko 16 dinara. To bi bio ogroman prihod za državu Srbiju i mi uopšte ne bismo morali onda da se bavimo ovim sledećim zakonom, koji je iza, gde govorimo i o genetski modifikovanim organizmima i sličnom.

Ovo bi, gospodo iz Ministarstva poljoprivrede... Naravno, ja ne mislim da gospodin Ružić ne može da razgovara i na ovu temu, ali saradnici ministra Nedimovića svakako bi trebalo da mu prenesu ove stvari i da se napravi jedan proaktivan korak, jedna intervencija, koja bi mnogo značila i za male poljoprivredne proizvođače, kao i za one koji se ozbiljno bave ovom proizvodnjom.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Periću.

Na član 22. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 27. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.
Izvolite, profesore.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Hvala.

Mislio sam da će neko predložiti amandman na čl. 23. i 25, ali ste vi pročitali članove iznad toga, tako da se vraćam na čl. 23. i 25. govoreći o amandmanima.

Dakle, članom 23. predviđeno je da se ovaj zakon odlaže do 2023. godine, praktično, sa podzakonskim aktima, kada se radi o donošenju sertifikata o važnosti sertifikata profesionalnog korisnika za primenu sredstava za zaštitu bilja. Članom 25. takođe, do 2023. godine, kada se radi o kontrolnom testiranju uređaja za primenu pesticida.

Postavljam ponovo pitanje – zašto Srbija produžava za narednih pet godina kod testiranja uređaja za primenu pesticida i na taj način povećava potrošnju pesticida i drugih hemijskih sredstava u biljnoj proizvodnji, na štetu zdravlja potrošača, ugrožavajući izvozne kontingente poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, ugrožavajući zdravlje poljoprivrednih proizvođača, koji po pravilu nemaju odgovarajuću opremu za zaštitu? I zbog čega se ne koriste sredstva koja su nabavljena još 2014. godine i stoje u 31 centru u Srbiji? Molim odgovor.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, profesore.

Na član 27. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSTI HRANE (pretres u pojedinostima).

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici, kao i Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stavu 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice.

VJERICA RADETA: Ovaj amandman je principijelni stav Srpske radikalne stranke, a odnosi sa na to da vi u svakom predlogu zakona, odnosno Vlada u svakom predlogu zakona uređuje nekakav pojmovnik, objašnjava nam šta je ugostiteljski objekat, šta je pečenjara, šta je brza hrana, šta je primarna proizvodnja, šta je službena kontrola itd. Mislimo da ovo zaista nema nikakve veze sa suštinom ni ovog niti bilo kojeg zakona i svaki put tražimo da se ovakav član, kao suvišan, briše.

Opet je interesantno zbog čega nam Vlada ne prihvata ovaj amandman, svaki put imaju neko drugačije objašnjenje. Danas kažu da se definicija pojmova koristi u Zakonu o bezbednosti hrane, a radi, opet, usaglašavanja sa propisima EU i promenama koje su nastale u propisima koji uređuju oblast bezbednosti hrane.

Dakle, Evropska unija je, to opet moramo da ponovimo i uvek ćemo, fantomska organizacija, u koju Srbija ne sme da ide. Evropska unija nam otima Kosovo i Metohiju, zbog EU Srbi na Kosovu i Metohiji nalaze se u nekakvom obuču od strane šiptarske policije, EU nam otima Trepču, ostavlja onoliko ljudi bez posla, otima imovinu Republike Srbije.

Evropska unija, kada je u pitanju hrana, bezbednost hrane itd., truje građane Srbije. Svakodnevno smo u prilici da čujemo kakvo se smeće uvozi pod firmom i etiketom hrane iz belog sveta u Srbiju.

Što je najgore, zahvaljujući vlastima pre vas, otkada je potpisan Sporazum o pridruživanju (SPP), Srbija godišnje gubi više od dvesta miliona evra zato što se iz zemalja EU uvoze poljoprivredni proizvodi bez plaćanja carine i tako stvara konkurencija poljoprivrednim proizvođačima u Srbiji, pa onda imate na pijacama ili u marketima jabuke iz belog sveta koje su jeftinije od onih koje se proizvedu u Srbiji. Vi na taj način uništavate i ono malo poljoprivredne proizvodnje koju imamo danas u srpskim selima.

Nemamo mi ništa protiv toga da se uvozi iz belog sveta, naravno kvalitetna, proverena hrana, ali mora na to da se plati carina, pa onda te uvezene jabuke moraju biti znatno skuplje od naših jabuka. Ako neko baš pati da jede jabuku iz Evropske unije, neka je plati duplo skuplje nego onu koja se gaji u Srbiji, baš nas briga, ali Srbija, odnosno država ne sme dozvoliti, a već je dozvolila i godinama to traje, da naši seljaci budu u ponižavajućem položaju u odnosu na proizvode koji se uvoze iz zemalja Evropske unije.

Vi ste to lepo objasnili u ovom pojmovniku. Zato mi predlažemo da se briše pojmovnik i da se konačno pokrene postupak o izlasku Srbije iz ovog SSP-a, jer niti ćemo u EU... Sve ove godine sami sebi pravimo probleme, sami sebi pravimo troškove, a na kraju će nas svakako šutnuti iz tog SSP-a mada im se ne isplati još uvek. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Izvolite, kolegice.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Kada govorimo o bezbednosti hrane i ovom amandmanu koji smo podneli na postojeći član 4, gde se regulišu ovi pojmovnici, gospodine Ružiću, moramo da razgovaramo ovde u Narodnoj skupštini Republike Srbije, iako tu nije ministar poljoprivrede, to nas ne ometa, i o pojmu nove hrane.

Kada kažemo „nova hrana“, neko će da pomisli da je to nešto što je proizvedeno sveže, a nije. U pitanju su sve one namirnice koje se danas, široko rasprostranjeno, nalaze na srpskom tržištu, koje su dobile sertifikat, opet insistirate na tome, isključivo po pravilniku Evropske unije, i to još od 1997. godine kada su oni to pustili na svoje tržište, pa tako danas imamo razne suplemente i hranu, koja je uglavnom u prodavnicama zdrave hrane, u nekim farmaceutskim proizvodima kao dodaci ishrani i pomoć za lečenje određenih bolesti. Ko je od vas pre deset ili dvadeset godina koristio ili čuo za noni đus, čia semenke, ulje antarktičkog krila i da ne nabrajam dalje? Sve to danas možete da kupite, ali pitanje je u kojoj meri je to za čoveka zdravo i zašto ste se uglavnom bazirali na standardima Evropske unije.

Kako niste razmišljali da se mnogi od tih proizvoda, biljaka, algi i svega drugog što takođe može da pomogne u lečenju određenih bolesti i uopšte za ukupan imunološki sistem čoveka nalaze na području ogromne Kine prijateljske, Rusije i drugih zemalja, Indije, Indonezije? A vi ste svoj fokus stavili baš na pravilnik EU i na direktive Evropske unije, koja, kao što rekoše u više navrata kolege srpski radikali, danas otima Kosovo i Metohiju. Sve su nam uništili. Najvećim delom su zaslužni za to što se nalazimo u ovakvoj situaciji kada je naša poljoprivredna proizvodnja u pitanju, bez obzira na sve pokušaje Vlade da to revitalizuje, i opet se rukovodite njihovim pravilnicima. Postavlja se pitanje zašto neki distributer iz Ruske Federacije, koji ima određenu biljku, ili iz Kine, da ne ponavljam opet, koji želi to da plasira na tržište Srbije to ne može da uradi. Zato što se vi isključivo rukovodite aršinima onih koji su neprijatelji naše zemlje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Kolega Saviću, izvolite

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane. Ovo je još jedan od zakona koji se donose po nalogu EU, a SRS vas stalno upozorava da sve ono što dolazi iz EU nije dobro po Srbiju, po pravilu nije dobro za Srbiju, ali vi uporno forsirate te evropske zakone.

Što se tiče hrane, nije potrebno ni govoriti od kolikog je to značaja za stanovništvo i za našu zemlju. Međutim, znamo da se danas velike količine

hrane uvoze baš iz tih zemalja EU iako je država Srbija bila poznata kroz svoju istoriju kao zemlja koja je bila samodovoljna u proizvodnji hrane i bila je izvoznik hrane.

Mislim da ne postoji prava kontrola svega toga što se uvozi, ako ni zbog čega drugog onda zbog toga što znamo da nemamo dovoljan broj sanitarnih inspektora. Kada je u pitanju hrana koja se uvozi, pre svega, o tome odlučuju ovi trgovinski lobiji i zato nije slučajno što se uvoze ogromne količine hrane iz ratnih rezervi nekih zemalja, tako da imamo govedinu iz Argentine koja je ko zna koliko stara, i još neke druge stvari. Mi kao država ovoj stvari moramo posvetiti mnogo veću pažnju da ne bi došlo do trovanja, odnosno oštećenja zdravlja našeg naroda.

Imali smo situaciju pre nekoliko meseci, kada se u Srbiji otvarao trgovinski lanac „Lidl“, videli smo tamo koliko je naših ljudi, sa manjim kućnim budžetom, bilo prinuđeno da kupuje hranu po jeftinoj ceni iako niko nije tada ispitao kvalitet te hrane. Da ne govorim o GMO hrani, o tome ćemo nešto kasnije, i o tome su pričale moje kolege.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Vlada i Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Goran Čabradi.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Ševarliću, izvolite.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Hvala.

Mislio sam da ćemo biti još na članu 1. Budući da se u članu 1. govori o primeni standarda koje propisuje, između ostalog, i Kodeks alimentarijus, ja sam dužan da javnost a i poslanike ovde upozorim na sledeće činjenice koje su proizašle iz diskusije o Kodeksu alimentarijusu 2018. godine, što mogu da dokumentujem i veb-sajtom.

Dakle, prva činjenica: genetički modifikovane biljke i životinje sadrže stranu DNK, čiji uticaj nije predmet bezbednosne procene od strane Američke agencije za hranu i lekove, niti nekih drugih vladinih agencija. Drugo, genetički modifikovani organizmi sadrže genetske markere koji stvaraju otpornost na antibiotike za GMO i okolinu pomažući da se stvore novi, otporni superinsekti, superkorovi itd.

Dalje, za genetički modifikovanu hranu, koja se prvi put uvodi ovde u članu 2, ne definiše se da je to hrana za ljude, a iza toga sledi pojam „genetički modifikovana hrana za životinje“, što je podređivanje, odnosno nadređivanje

životinja ljudima i možemo shvatiti šta to znači. Tretira se kao suštinski ekvivalent za nemodifikovanu hranu. Međutim, u nauci ne postoji koncept koji podrazumeva ili kojim može naučno da se odbrani kao suštinski ekvivalent.

Najzad, genetički modifikovani organizmi smanjuju plodnost, funkciju organa, fetalno i neonatalno preživljavanje, imune funkcije i mnoštvo drugih parametara.

Genetski materijal kontaminira DNK drugih biljaka i životinja. Genetički modifikovani organizmi dominiraju nad prirodnim i ugrađuju se u DNK kod divljih vrsta na nepredviđene načine (vetrom, oprašivanjem, na drugi način itd.), a novi proteini koji se proizvode vrše uticaj na potpuno nepoznat način.

Zatim, genetički modifikovane biljke su modifikovane da tolerišu visoke nivoe toksičnih hemikalija, što proizvodi povećanje korišćenja ovih hemikalija i do 400%. Zatim, iste kompanije koje modifikuju hranu, odnosno GMO i druge organizme proizvode hemikalije koje ih čine otpornim; takođe proizvode i lekove za lečenje ljudi od bolesti koje proizilaze iz njih, te se radi o vezanom dejstvu. I to treba imati u vidu prilikom rasprave o ovom članu.

Žao mi je što ministar poljoprivrede i njegovi saradnici nisu ovde da daju odgovarajuće odgovore, ne zbog mene nego zbog poslanika i javnosti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

Vlada je prihvatila amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, zdrava hrana je ljudsko pravo.

Gospodin Ševarlić je ovde širio zablude. Dakle, to je profesor koji je predavao Zadrugarstvo, koji je genetički modifikovane organizme uzeo kao svoju ideju i danima širi zabludu. Više puta mu je i ovde i na Odboru objašnjeno, a ja ću pročitati: „6) genetički modifikovana hrana i genetički modifikovana hrana za životinje i hrana i hrana za životinje dobijena od genetički modifikovanih organizama u skladu sa posebnim propisom“. Ta se hrana definiše posebnim propisima.

Taj poseban propis je Zakon o genetički modifikovanim organizmima, „Službeni glasnik“, br. 41 iz 2009. godine. U članu 2. kaže se: „Nijedan modifikovani živi organizam kao ni proizvod od genetički modifikovanog

organizma ne može da se stavi u promet, odnosno gaji u komercijalne svrhe na teritoriji Republike Srbije“.

Dakle, vrlo jasno je u ovom članu u tački 6) naznačeno da se kao genetički modifikovana hrana smatra ona koja je u skladu s ovim posebnim propisima, a posebni propis kaže da je na teritoriji Srbije to zabranjeno.

To je više puta ponovljeno i na Odboru i u ovoj skupštini. Međutim, kao predsednik Odbora mora da kažem da gospodin Ševarlić uporno odbija da prihvati da su genetički modifikovani organizmi zabranjeni zakonom o genetski modifikovanoj hrani iz 2009. godine. H

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Miladin Ševarlić.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Hvala lepo.

U Zakonu o genetički modifikovanim organizmima iz 2009. godine ne postoji definisan pojam „genetički modifikovana hrana“. Postoji četrnaest ili petnaest, ne mogu sada napamet tačno da se setim, odrednica koje su definisane.

Ja sam u jednoj privatnoj raspravi s jednim predstavnikom Ministarstva poljoprivrede dobio odgovor da je trebalo da Zakon o genetički modifikovanim organizmima bude promenjen pre ovih izmena i dopuna Zakona o bezbednosti hrane, pa se zbog toga smatralo i unet je u Predlog zakona ovaj pojam „genetički modifikovana hrana“.

Dakle, ja se slažem da pojam „genetički modifikovana hrana“ treba uneti, ali treba definisati da postoje dve vrste hrane: jedna je hrana za ljude, a druga je genetički modifikovana hrana za životinje. A treća i četvrta podgrupa su, kako je ovde predloženo, hrana od genetički modifikovanih organizama za ljude i hrana od genetički modifikovanih organizama za životinje. Činjenica je da pojam „genetički modifikovana hrana“ nije definisan.

Ne vidim kakvu ja to paniku širim ako je ne šire oni koji su govorili u ovoj skupštini da je čeri paradajz genetički modifikovan sa genima jedne smrdljive životinje, izazivajući paniku i stvarajući zabunu kod roditelja koji hrane decu čeri paradajzom iako čeri paradajz nije genetički modifikovan nego je rezultat ukrštanja prirodnim putem dve vrste paradajza: divljeg paradajza i baštenskog paradajza. Da ne govorim o izjavama ministra trgovine od 27. avgusta 2016. godine, objavljenim u članku u „Politici“, da se u Srbiji jede GMO. Dakle, ako ministar trgovine tvrdi da se jede GMO, onda ne znam ko širi paniku.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, Ivana Dulić Marković, bivši ministar poljoprivrede, uvezla je 200.000 tona sojine sačme od GMO. Tadašnji profesor Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu je

ćutao, nije mu to smetalo. Sada se pojavio iako, ponovo moram da pročitam radi naših gledalaca, „nijedan modifikovani živi organizam kao ni proizvod od genetički modifikovanog organizma ne može da se stavi u promet, odnosno gaji u komercijalne svrhe na teritoriji Republike Srbije“. Da li je to svima dovoljno jasno? Svima osim profesoru.

Ko je i kakvu modifikaciju doživeo od Ivane Dulić Marković do danas, to sam više puta objašnjavao. Znači, do 2012. godine, iako se to uvozilo, apsolutno nikoga to nije interesovalo, pa ni profesora, zato što su Dušan Petrović i gospodin Milisavljević pre njega dotičnom gospodinu isplatili 61.000-62.000 evra iz projekta STAR. Ministarstvo poljoprivrede iz projekta STAR isplatilo je profesoru 62.000 evra, i nikakve priče nije bilo iako je ovaj zakon iz 2009. godine.

Dakle, da ponovim, na teritoriji Srbije genetički modifikovani organizmi, odnosno proizvodnja na njivama je zabranjena, i promet. Ako treba da pročitam još jednom, ja ću pročitati. To se ponavlja u ovom zakonu. Zakon o GMO nije na dnevnom redu, a postojećim zakonom su genetički modifikovani organizmi zabranjeni. Koliko puta treba to da objasnim? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Miladin Ševarlić.

Izvolite.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Verujem da u Srbiji ne postoji osoba koja bi bila zadovoljnija da to što piše u Zakonu o genetički modifikovanim organizmima iz 2009. godine ostane i ubuduće, ali vreme će pokazati ko govori istinu, a ko ne.

Što se tiče više puta iznetih neistina da je meni Ministarstvo poljoprivrede isplatilo 62.000 evra, to je notorna neistina. Nikada toliki novac ni od koga nisam dobio, a pogotovo ne od Ministarstva poljoprivrede. Svojevremeno sam nudio prethodnom govorniku opkladu, odnosno ponudu u iznosu od 60.000 evra, da dokaže to.

Jeste tačno samo da sam ja bio rukovodilac jednog projekta kome je isplaćivan određeni iznos, ali nikada 62.000 evra, i manje od toga, čak je jedan deo i vraćen zbog prekida projekta, odnosno isteka roka rada na tom projektu. Prema tome, po tom projektu ja sam dobio, ja mislim, ukupno za dve i po godine oko četiri i po hiljade evra, računajući i putne troškove u inostranstvo i opsluživanje svih inostranih eksperata koji su učestvovali u realizaciji tog projekta.

Daleko veće pare sam dobio po projektu koji sam radio za vreme mandata ovog režima, i to dva puta. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja se bojim da se profesor sam prepoznao. Ja sam govorio o jednom profesoru koji je iz STAR projekta od Ministarstva poljoprivrede, a STAR projekat je trebalo da se odnosi na stočarstvo na Staroj planini, dobio 62.000 evra.

Sada će mi dostaviti te papire da ih ponovo pokažem, po ko zna koji put.

Ali, zbog gledalaca, da ponovo pročitam. Šta bi bilo kad bi bilo. Dakle, u ovom trenutku, a ništa se ne menja, u Zakonu o GMO stoji – Zabrana stavljanja u promet, član 2 („Službeni glasnik“, 41/2009): „Nijedan modifikovani živi organizam kao ni proizvod od genetički modifikovanog organizma ne može da se stavi u promet, odnosno gaji u komercijalne svrhe na teritoriji Republike Srbije“.

Šta ja više treba da objašnjavam? Da li je svima jasno da je GMO zabranjen u Srbiji? Svima osim njemu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Nemate prava na repliku, kolega Ševarliću.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč?

Kolega Periću, izvolite.

SRETO PERIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, mi srpski radikali smatramo i tvrdimo da država Srbija ima najbolje uslove za proizvodnju zdrave hrane. Istina, posle 1999. godine, bombardovanja teritorije Srbije, to se nešto malo narušilo, promenilo, ali, svejedno, i dalje tvrdimo da Srbija ima najbolje uslove za proizvodnju zdrave hrane i na tome treba insistirati i uporno istrajavati.

Ali, paralelno s ovim ili čak i pre donošenja zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane, trebalo bi doneti zakon kojim bi se tržište Srbije ozbiljnije štitilo od hrane koja se uvozi. Ministar Nedimović je rekao da će biti i ta nacionalna laboratorija za ispitivanje i utvrđivanje ispravnosti hrane koja se uvozi.

Ovde bi trebalo daleko veći akcenat baciti na ono što je možda u poređenju s nekim drugim zemljama, poljoprivredno mnogo razvijenijim od Srbije, naša prednost, a to je usitnjenost poljoprivrednih parcela. To je možda i dobra prilika za proizvodnju one hrane koja ne podrazumeva visok tehnološki stepen razvoja, gde bi verovatno, u nedostatku posla pre svega za seosko stanovništvo, mogli sami da obezbede i dovoljno poljoprivredne proizvodnje i zaposlenost svojih članova domaćinstva.

Međutim, zvanična politika i Vlada Republike Srbije ne vode takvu politiku. Evo, vi ste dali sve beneficije, sve prednosti ovome, kako se zove, reket, ne, „Tenis“, izvinjavam se, ali je nešto slično. Dali ste sve moguće beneficije, a naše sitnije poljoprivredne proizvođače niko ne štiti u Srbiji. Njima će biti veoma teško da izdrže bitku na tržištu proizvodnje hrane sa velikim svetskim lancima gde je globalizam već uzeo cenu u Srbiji, biće teško da izdrže

tu borbu na tržištu. Treba im pružiti svaku vrstu pomoći. Treba njihovu proizvodnju pospešivati, treba vršiti obuke.

Ja mislim da su neki malo umniji ljudi više voleli Srbiju nego danas pojedini članovi Vlade, verovatno i ovi drugi koji nisu u Vladi, i imali bolji odnos prema mladim poljoprivrednim proizvođačima, prema poljoprivredi u celini.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

Vlada je prihvatila amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč?

Kolega Marijan Rističević ima reč.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovde je rečeno da ne govorim istinu.

Dana 21. 9. 2011. godine, faktura broj dva – 30% ili 18.000 evra, sve sa potpisom dotičnog gospodina. Onda, dalje, 10. 12. 2010. godine – 24.000 evra, sve sa potpisom dotičnog gospodina. Dakle, 24.000 i 18.000 je 42.000. A onda desetog, još jednom, 15.000, koliko ja vidim. Evo ovde tri fakture. Sve kad saberete, a ima još zahteva, dobijete 62.000-63.000 evra. I, na kraju, obraćanje pomenutog gospodina da mu se uplati još 2.100 evra 31. 10. 2011. godine da bi, ne znam, došao neko iz Irana itd.

Evo, ovde je sve. Dakle, ako lažem ja, papiri ne lažu. Ovde, takođe, iz Ministarstva poljoprivrede, datum uplate itd., žiro računi, dakle nema laži, nema prevare, iz STAR projekta je isplaćeno – rekao sam, STAR projekta – šezdeset i nešto hiljada evra. Zato nikakve pobune do 2012. godine nije bilo o navodno genetički modifikovanim organizmima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Ševarlić.

Izvolite.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Mogu li da zamolim da dokumenta koja je pokazivao gospodin Rističević priložite u zapisnik, da možemo da pokažemo građanima Srbije da to nisu dokumenta koja se odnose na moja primanja, nego na primanja projekta i svih učesnika na projektu, i to daleko manji iznos od 62.000?

PRESEDAVAJUĆI: Zamolićemo za ovo.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč?

Kolega Rističeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, gospodine Arsiću, ponavljam, novac je prvopotpisani dobio, dolepotpisani, za projekte, šezdeset i nešto hiljada evra.

Trebalo je da bude urađena studija o zadrugarstvu u hiljadu primeraka, koje nigde nema, koje nigde nema, dakle nije pronađena. Ja bih voleo da je vidim. Danas se to modernije zove korupcija; dakle, kad ste ministar, vi korumpirate određeni broj profesora tako što im platite za projekat enormne iznose. Ja ne znam koji to projekat košta 62.000 evra i zašto je isplaćeno iz sredstava koja su bila namenjena... STAR projekat je bio namenjen za oživljavanje stočarstva na Staroj planini; nije bio namenjen profesorima, ali, eto, završio je u džepovima raznih konsultanata.

Celu dokumentaciju o STAR projektu ja sam rad da vam dam, naravno, da iskopirate i ovo, da imate u zapisniku, uz bilo koji dokument. Ja stojim iza ovoga što sam dobio od Ministarstva poljoprivrede kao zvaničnu dokumentaciju.

Prvo je rečeno da to nije tačno. Sada se govori – da, to je tačno, ali to smo dobili za projekte itd.

Na koji način su transferisana sredstva? Uglavnom su završila u džepovima onih koji danas pokušavaju ljude da poplaše genetički modifikovanom hranom, čija su proizvodnja i promet u Srbiji zabranjeni. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite.

MILIJA MILETIĆ: Po amandmanu.

Zahvaljujem se, uvaženi predsedavajući.

Kolege poslanici, kada govorimo o ovom amandmanu o kojem je sada gospodin Rističević isto govorio, što se tiče GMO kod nas, konkretno, ja sam kao predsednik opštine bio i potpisali smo da se to kod nas ne dešava, normalno, i to je veliki broj opština potpisao. Imamo i Zakon o GMO. Prema tome, o tome možemo da govorimo više puta. Najbitnija stvar je da ovog trenutka kod nas u Srbiji nema takvih stvari, da se ovim zakonom to ne dešava.

S druge strane, mislim da je bitno, pošto se ovde pominje Stara planina i razvoj Stare planine i zadrugarstva, 2011. godine toga nije bilo. Jeste, tada je građena Stara planina, građeni su hoteli, građen je hotel rizort na Staroj planini. Stara planina je sada biser za razvoj turizma, biser u turizmu. Mislim da je velika šansa za sve nas koji tamo živimo kroz program razvoja zadrugarstva, poljoprivrede, koji sada rade ova vlada, ovo ministarstvo i ovi ljudi koji su sada tu. Imamo šansu za razvoj Stare planine, razvoj Svrljiga, malih opština koje su na tom delu, Bele Palanke, Knjaževca, Pirota. To su sve pravci razvoja za nas na jugoistoku Srbije, zdrava hrana itd. Priroda nam je stvarno dala sve i na tome moramo raditi.

Imamo zakon koji je zabranio kod nas GMO, što je ispravno i to svi podržavamo. Normalno, u ovom predlogu zakona ne postoji mogućnost da se to menja, već da se priča o tome. Znači, zdrava hrana na Staroj planini, u Svrljigu, u tim malim opštinama jeste razvoj i šansa. Na tome ćemo raditi.

Kao narodni poslanik, predsednik USS, podržaću sve ove zakone, jer mislim da su ovi zakoni pozitivni, dobri za razvoj jugoistoka Srbije, za razvoj poljoprivrede, za razvoj zdrave sredine, zaštitu životne sredine. Moji ljudi, u našim opštinama, kao što je grad Pirot, i svi mi koji u tom delu živimo... Za nas je velika šansa zdrava sredina, zdrava hrana. Normalno, Stara planina ima seoski turizam, lovni turizam, na jednom mestu ima sve što je potrebno građanima Beograda, Novog Sada, a i cele Evrope, da dođu do Niša, pa preko Svrljiga dole do Stare planine i da vide lepote, kako je tamo lepo i kako se tamo može još bolje živeti nego što je bilo dosad.

Ovi zakoni, povećanje subvencija, razvoj poljoprivrede i zdrave sredine, što se tiče svih nas, to je šansa za razvoj naše zemlje Srbije. Mislim da je ispravno da govorimo o svim pozitivnim stvarima, a GMO, to nije dobro, to se sada ne dešava i neće ni biti u narednom periodu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč?

Kolega Rističeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici... Ovo ćemo, gospodine Arsiću, kao što ste rekli, putem pisarnice dostaviti, a vi odlučite da li treba svim narodnim poslanicima to uručiti. Koristiću vreme ovlašćenog, da znate, i to vreme kad prekoračim.

Dame i gospodo narodni poslanici, ovde držim predmet *Milk Republic*. Dakle, to je firma pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, bivšeg, Gorana Ješića. Objekat se nalazi u Irmovu, imao je privremeno rešenje za koje se ispostavilo da nije bilo proizvod posete tri veterinarska inspektora. To privremeno rešenje je isteklo.

Gospodin Ješić je poznat kao borac za zdravo mleko, kao čuveni tvorac afere „Aflatoksin“, kojom je i te kako naškodio našim poljoprivrednicima i stočarima. Dakle, on je tvrdio da naše mleko, mleko proizvedeno u Srbiji, nije zdravo, da ima povećanu dozu aflatoksina iako je to bilo ispod mera i standarda koji važe u tri četvrtine sveta. Cilj mu je bio da se određena količina proizvedenog mleka vrati poljoprivrednicima, da određeni broj krava bude desetkovan. A sve vreme je znao, kad su donosili tu graničnu meru aflatoksina, da je nisu utvrdili za stočnu hranu i da ste od ispravne stočne hrane po njihovim

standardima mogli da dobijete neispravno mleko. On je lansirao tu aferu, to se svi sećamo.

Ovde držim i optužni predlog protiv odgovornog lica u *Milk Republic*, Gorana Ješića, zato što je u promet puštao mleko i proizvode od mleka bez prethodne analize sirovina. Bez prethodne analize sirovina. Bez prethodne analize sirovina. Znači, mleko koje je dolazilo u njegov *Milk Republic* nije išlo na analizu.

Rešenje o objektu je isteklo, a on je od mleka proizvodio jogurt i pavlaku, koje takođe nije slao na analizu. Znači, niste imali analizu sirovina i niste imali analizu gotovih proizvoda, što je konstatovano i zapisnikom veterinarske inspekcije. Usledila je prijava. Usledili su prijava i optužni predlog; u toku je, verovatno, procesuiranje.

Kad smo kod *Milk Republic*, on je otvorio i firmu koja je imala jednu šupu u Markovini, gde je proizvodio marmeladice, ajvariće itd. u šupi koja je predviđena za pečenje rakije. Ta firma se zvala *Fruit Republic*.

Pa je tvorac velike afere „Aflatoksin“ predmet istrage zato što je mleko i mlečne proizvode, hajde pogodite gde, prodavao. Ovde imam i to, kaže ovako – obaveštavam vas da će od sutra, 17. 3. 2016. godine, isporuku mleka, jogurta i pavlake ka ustanovi Kliničkog centra vršiti mlekara *Milk Republic*, čije je odgovorno lice Goran Ješić. Dakle, ni manje ni više, mlečni proizvodi dobijeni od sirovina koje nisu bile na analizi. Mleko, sirovina, nije bilo na analizi. Ni proizvodi nisu dobili rezultate analize, jer tamo nisu ni išli, dakle, na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu nema nikakvih dokaza da je ta analiza vršena.

Sada tražim da se ispita odgovornost, dopunska, za ugrožavanje zdravlja ljudi, posebno zato što se radilo o pacijentima, obolelim ljudima u Kliničkom centru Vojvodine.

Imam i fotografije.

Ali kada smo ga malo, što naši mladi kažu, nahvatali, on je naknadno vršio analize u Zavodu za mlekarstvo, čini mi se, u Beogradu. Gle čuda, datumi se nisu poklopili. Dakle, datumi kada je izvršio naknadno analizu su posle zabrane vršenja delatnosti, odnosno kada su veterinarski inspektori posetili taj objekat i ustanovili da ne ispunjava uslove, da nije vršio analize sirovina i gotovih proizvoda. Od tog trenutka on pokušava da zabašuri tragove uz pomoć onog dela pravosuđa koje su oni izabrali 2009. godine.

Dakle, ovom prilikom, ne želeći da se mešam u rad sudstva, pravosuđa, tužilaštva, sudova, moram da tražim odgovornost zato što ta osoba nije bila čobanin, nije bio stočar koji je slučajno otvorio neku mlekaru pa izneo na pijacu. Radilo se o pokrajinskom sekretaru za poljoprivredu, potpredsedniku Vlade Vojvodine, koji je otvorio divlju mlekaru, isteklo mu privremeno rešenje, i iz

nje u Klinički centar ubacivao mlečne proizvode! Radi se o osobi koja i dalje pokušava da plašenjem aflatoksinom ugrozi naše stočarstvo.

Na kraju, dame i gospodo, ovde držim dokument Republičkog javnog tužilaštva koji se odnosi na sud u Staroj Pazovi; po članu 72. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije, vodi se postupak u Osnovnom sudu Stara Pazova zbog neprijavlivanja stana u Beču. Dakle, Goran Ješić je vlasnik stana u Beču, koji naravno nije prijavio. Ja verujem da je novac rezultat onih njegovih čuvenih mahinacija sa mlekom i mlečnim proizvodima, s obzirom na to da se ne radi o nekom seljaku sirotanu, poljoprivrednom proizvođaču koji je, eto, stavio u promet nekoliko litara mleka, da se radi o bivšem pokrajinskom sekretaru, koji je lansirao aferu „Aflatoksin“, a svojim proizvodima je mogao, a možda je ugrozio zdravlje bolesnika u Kliničkom centru Vojvodine. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 12. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenić.

Da li neko želi reč?

Kolega Ljubeniću, izvolite.

TOMISLAV LJUBENIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi državni sekretare Žikice Nestoroviću, amandmanom na član 12. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane Poslanička grupa SRS predložila je izmenu ovog člana.

Članom 12. predlagač želi da izmeni član 25. osnovnog zakona, koji se odnosi na zabranu stavljanja u promet hrane koja nije bezbedna. Inače, član 25. osnovnog zakona u stavu 3. ima tri tačke, a predlagač sada predlaže šest tačaka. Ovim našim amandmanom predložili smo izmenu, i to tako što će se u stavu 3. izmeniti tačka 6). Umesto reči „vrednosti“, predložili smo da stoji reč „koncentracije“.

Predlagač ovih izmena i dopuna Zakona opet navodi u obrazloženju da se Zakon menja zbog propisa EU. Najpre navodi da su u osnovni zakon iz 2009. godine preneti odgovarajući propisi EU, a zatim navodi i nedostatke sistema bezbednosti hrane u Republici Srbiji koji su identifikovani u određenim radnim dokumentima EU o napretku Republike Srbije u procesu evropskih integracija, odnosno u godišnjim izveštajima o napretku u periodu od 2009. do 2014. godine, kao i u izveštaju za 2016. godinu, koji prate saopštenje Komisije upućeno Evropskom parlamentu, Savetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu i Komitetu regiona o politici proširenja EU za 2016. godinu.

Mi iz Poslaničke grupe SRS smo mnogo puta do sada savetovali predstavnike vlasti u Republici Srbiji da zakon koji usvaja Narodna skupština

mora biti u interesu građana Republike Srbije, a ne EU. I, što je još važnije, da interesi građana moraju biti zaštićeni tako što će se doneti zakon i poštovati.

Navešću primer nepoštovanja zakona i podzakonskih akata, gde smo svi bili svedoci pre samo nekoliko godina, a to je aflatoksin kriza, kada su bile česte promene Pravilnika o dozvoljenoj količini aflatoksina u mleku. Predstavnici vlasti Republike Srbije ne bi smeli da dozvole da se ikada više dogode takve stvari, jer neodgovornost u takvim slučajevima može dovesti do raznih oboljenja onih ljudi čija ishrana nije bezbedna. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 13. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Marijan Rističević.

Vlada i Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu prihvatili su amandman sa ispravkom, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije, pa konstatujem da je ovaj amandman, sa ispravkom, postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, pošto čujem da se Goran Ješić nešto buni, moram da pročitam – kontrola u Kliničkom centru Vojvodine izvršena je dana 6. 4. 2016. godine. Veterinarski inspektor je izvršio kontrolu u Kliničkom centru Vojvodine u Novom Sadu da bi utvrdio da li su istom dostavljani mlečni proizvodi *Milk Republic*. Utvrđeno je da proizvodi od mleka proizvođača *Milk Republic* jesu dostavljani Kliničkom centru Vojvodine preko dobavljača, „ILI grupe“ iz Novog Sada. Tada su prikazane otpremnice, brojevi itd. I, rešenjem Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprava za veterinu, pod brojem taj i taj, privremeno je bilo odobrilo i zabranilo rad objektu *Milk Republic* 10. 2. 2016. godine. To znači da su proizvodi isporučivani kada je prestalo da važi privremeno odobrenje po rešenju Ministarstva. Na osnovu izvršene kontrole, veterinarski inspektor je podneo prijavu za prestup. U momentu podnošenja prijave, u APR-u odgovorno lice je bio Miodrag Krivokuća, ali je inspektor takođe obavestio tužilaštvo da je u momentu prekršaja odgovorno lice bio Goran Ješić. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 20. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč?

Kolega Despotoviću, izvolite.

ZORAN DESPOTOVIĆ: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, ovde smo u obrazlaganju seta zakona o poljoprivredi slušali ministra Nedimovića kako je u Srbiji nulta tolerancija na proizvodnju i trgovinu GMO

te da postoji poseban zakon koji reguliše ovu oblast. Postoji, zove se Zakon o genetički modifikovanim organizmima.

Član 3. stav 1. ovog zakona glasi: „Genetički modifikovanim organizmom ne smatra se poljoprivredni proizvod biljnog porekla koji količinski sadrži do 0,9% primesa genetički modifikovanog organizma i primesa poreklom od genetički modifikovanog organizma.“ Stav 2: „Semenski i reproduktivni materijal ne smatraju se genetički modifikovanim organizmima ukoliko količinski sadrže do 0,1% primesa genetički modifikovanog organizma i primesa poreklom od genetički modifikovanog organizma.“

Kako je ova nulta tolerancija? Takođe, postoji niz članova u ovom zakonu koji dozvoljavaju oglede, eksperimente, pa i izuzetke kada se radi o upotrebi u medicini.

Možda ministar nije obavešten, a možda i zbog poslovnih interesa ministar želi široj javnosti da uskrati pravo da sazna sve o GMO sastojcima u lancu ishrane. Naši ljudi ne znaju kako da izbegnu kupovinu ovih proizvoda. Zakonom nije predviđeno obeležavanje proizvoda koji sadrže GMO, a u Srbiji se prodaju takvi proizvodi u svim prodavnicama.

Najpoznatija svetska ekološka organizacija „Grin pis“ napravila je spisak prehrambenih proizvoda koji u sebi sadrže genetski modifikovane sastojke, recimo: „snikers“, „nutela“, čaj „lipton“, „tviks“, „milki vej“, „ferero roše“, „neskvik“ čokolada, čokoladni napitak „neskvik“, dečji napitak „nestle“, „koka-kola“, „fanta“, „sprajt“, „mekdonalds“, sve što jedu i piju naša deca. To su i sosovi i kečap „hajnc“, kašica za bebe „hip“. Naravno, i kašica za bebe. Ministar tvrdi da je nulta tolerancija.

Bolje bi bilo da se u zakon uvrsti obavezno obeležavanje hrane iz uvoza, da li sadrži GMO, nego što na ovaj način obmanjujemo narod. Ovde će potrošač sam da odluči da li će da kupi „hip“ kašicu i da je svojoj bebi ili će da se odluči za domaću kašicu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 20. amandman je podneo Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

Vlada i Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu prihvatili su amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije, pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ljubav prema hrani je najvatrenija ljubav. Neko ko je bio gladan tu vrstu ljubavi i te kako oseća. Za razliku od ovih bogatih koji su se obogatili otpuštajući 400.000 radnika, za razliku od Đilasa, Borka, Boškića itd., neki naši građani i danas

znaju šta je glad. Hleb gladnoga je slađi od hleba bogataša; glad mu daje slatkoću. Ovi što ne znaju šta imaju podsmevaju se onima što gotovo ništa nemaju iako su ih oni ostavili bez toga da išta imaju, otpustili ih s posla, lišili ih i plate i dostojanstva pred njihovim ukućanima.

Njihova ljubav prema hrani i ljubav prema hrani svih gladnih na svetu daje nam priliku da kažemo da je proizvodnja zdrave hrane i pijaće vode najvažniji biznis u ovom trenutku na zemaljskoj kugli, a kako će biti za 10–20 godina, to tek treba da utvrdimo.

U Zakonu o bezbednosti hrane mi moramo da definišemo standarde i da ta hrana koju proizvedemo uistinu bude zdrava, ali moramo i da modernizujemo našu poljoprivredu. Naša poljoprivreda ima potencijale, koje nedovoljno koristi. Naša biljna proizvodnja ne koristi našem stočarstvu za proizvodnju mesa, mleka i jaja. Izvozimo sirovine, izvozimo žitarice, kukuruz, ječam, pšenicu, stočno brašno itd. To koriste stočari stranih zemalja. Mi gubimo ogroman novac. Mi takođe gubimo na kvalitetu zemljišta jer nemamo dovoljno stajskog đubriva, jer nema dovoljno stočarstva koje bi isporučivanjem stajskog đubriva na njive pomoglo da se poveća procenat humusa i da se zemljište očuva plodnim. Mi tome moramo posvetiti pažnju.

Moramo pratiti razvijene zemlje u poljoprivredi. Meni su kao primeri Holandija i Danska. Holandija, koja ima dva puta manje poljoprivrednog obradivog zemljišta, ima preko 3,5 miliona grla goveda, ima četiri puta više nego što ima Srbija iako Srbija ima dva puta više obradivog poljoprivrednog zemljišta, iako ima više pašnjaka od Holandije. Holandija ima 60 sunčanih dana, a Srbija ima četiri puta više. Srbija ima bolje klimatske uslove za proizvodnju hrane za ljude, hrane za stoku, za proizvodnju hrane biljnog i životinjskog porekla.

Ali mi nedovoljno koristimo svoje potencijale zato što smo devedesetih godina iscrpljeni teretom ekonomskih i vojnih sankcija kojima je naša zemlja bila izložena. Poljoprivreda je snosila teret socijalnog mira i platila to određenim zaostajanjem u tehnologiji, proizvodnji itd. Godine 2000. udruženi zločinački poduhvat, koji danas bojkotuje sednicu Narodne skupštine, tu štetu uvećao je nekoliko puta.

Tajkuni neće razviti poljoprivrednu proizvodnju i mi akcenat treba da bacimo na mala i srednja poljoprivredna gazdinstva, ali i da budemo svesni da Holandija sa 80.000 hektara pravi deset puta višu vrednost hrane nego što to radimo mi, da Danska, koja ima 30.000 farmera, pravi nekoliko puta više hrane, veću vrednost hrane nego Srbija, koja ima 350.000 registrovanih gazdinstava, odnosno zajedno sa neregistrovanim 650.000.

Mi moramo modernizovati srpsku poljoprivredu, ali, takođe, kroz poljoprivredu i prehrambenu industriju posvetiti pažnju i demografiji, odnosno da se stanovništvo rasporedi tako da nijedno selo ne bude bez stanovnika, da

svako selo sem poljoprivrede ima neki prerađivački kapacitet i da na tom selu bude posla i za oca na njivi, i za sina, snaju ili ćerku u preradi i da na takav način bude dovoljno hleba i za seljake i za radnike. I, da naša poljoprivredna proizvodnja bude makar trećinu holandske poljoprivredne proizvodnje, prehrambene, koja u ovom trenutku u izvozu daje 85 milijardi evra. Danska samo na svinjama pravi izvoz od 22 milijarde evra. Ima gotovo deset puta više svinja nego što ima Srbija, Holandija ima pet puta više. Holandija ima tri i po miliona grla. Danska ima 500.000 muznih krava, milion i po grla krupne stoke, dok mi imamo svega 900.000 komada.

Mislim da dovoljno pažnje treba da posvetimo stočarstvu, da svoje biljne potencijale uložimo u proizvodnju zdravog mesa, zdravog mleka, jaja i ostalih prehrambenih proizvoda i da na takav način podignemo ovu zemlju iz ekonomskog rasula u koje su je uvalili ovi preko nesrećnici, koji danas bojkotuju sednicu Narodne skupštine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

MILIJJA MILETIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ja bih o amandmanu.

Kao što smo govorili i ranije, mi ovde kod nas u Srbiji stvarno imamo veliki broj instituta koji prave kvalitetnu semensku robu i sve ono što je potrebno našim stočarima, poljoprivrednim proizvođačima koji žive na teritoriji cele Srbije. Imali smo i imamo institute kao što su NS seme, Institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada, Zemun polje, imamo u Kruševcu institute. Znači, stvarno imamo veliki broj tih instituta koji imaju veliki broj veoma stručnih ljudi, kao što su prof. dr Miroslav Malešević, Srboľjub Denčić i ostali, koji su stvorili veliki broj sorti pšenica, kukuruza i svega onog što se seje i sadi kod nas u Srbiji, i van granica Srbije, u blizu 70-80 zemalja, gde se pokazalo da je to stvarno kvalitetno i vredno. Mi pamtimo onaj period kada je Institut za ratarstvo i povrtarstvo Novi Sad vodio profesor Malešević i kada su pre njega i posle njega bili određeni direktori, taj institut je stvarno bio primer kako treba da se radi.

Ali, u međuvremenu, otvorili su određene stvari, uveli neke druge sorte, druge strane firme, koje su polako ali sigurno ulazile na naše tržište. Tu im je neko davao podršku da oni dođu i da, u krajnjem slučaju, imamo veliki broj tih sortimenata koji su mnogo lošiji nego oni koje radi naš domaći institut, ali, jednostavno, nego je to radio namerno, da uništi ono naše domaće. Kao što je bilo sa našom privredom, tako je i sa poljoprivredom.

Mislim da stvarno treba dati podršku našim institutima i firmama koje rade proizvodnju za ono naše domaće. S druge strane, u ovom našem zakonu sada imamo i mogućnost da se zaštiti ta naša proizvodnja, ti naši instituti koji

proizvode stvarno kvalitetnu i dobru semensku robu, kvalitetan materijal, koji treba da dođe do svakog stočara.

Moramo staviti akcenat, još jednom govorim, na nerazvijena područja, brdsko-planinska područja, zdrave sredine, u kojima ima šanse i budućnosti za stočarstvo, za razvoj turizma, za pčelarstvo, za sve one stvari koje nam je priroda dala i koje treba da iskoristimo.

Nama treba da budu primer, kao što kaže gospodin Marijan, Holandija, Španija, Portugalija, sve te zemlje, ali nama je lakše da pogledamo kako se radi u Sloveniji, na koji način, imamo mogućnosti i da neke stvari prepisemo od njih, da to bude kod nas. To radimo kroz program zadrugarstva, kroz program pomoći našim ženama koje žive na selu, i za mlade ljude. I, normalno, lokalne samouprave, koje vode određeni funkcioneri, iz bilo koje stranke, moraju da znaju i da shvate da se mora dati šansa razvoju poljoprivrede i iz svog budžeta moraju imati najmanje 5% budžeta za razvoj sela i poljoprivrede. S druge strane, imamo gradove i opštine u kojima se to ne vidi i ne prepoznaje; jednostavno, poljoprivreda nekome može da služi sutra za neke druge stvari.

Ovo govorim kao čovek koji živi u Svrlijgu, imam svoje selo gde žive moj otac, moja majka, radimo poljoprivredu. Jeste to mala poljoprivreda, nekoliko krava, petnaestak ovaca, ali, verujte mi, ljudi, i to je poljoprivreda.

Mi želimo za te ljude koji imaju malu proizvodnju, polako ali sigurno, uz podršku našeg Ministarstva poljoprivrede, da ti ljudi nastave da rade, da se poveća broj grla stoke, broj hektara koji se obrađuje i, normalno, na te ljude stavljamo akcenat. Ministarstvo poljoprivrede to radi. Na tome moramo više da radimo, a i lokalne samouprave moraju da imaju svoju odgovornost. Lokalne samouprave, iz svog delokruga rada, moraju biti aktivnije, da pomažu, da čuju glas tog poljoprivrednika i da preko lokalnih samouprava, preko gradova, dođemo i do Ministarstva, zajedno sa ministrom poljoprivrede, sa saradnicima, da radimo i na promociji zdrave hrane, na onome u šta treba da ulažemo. A treba da ulažemo u naše domaće, u naše institute, njih moramo čuvati, jer, siguran sam, domaće je mnogo bolje nego ono strano što nam dolazi.

Još jednom, gospodine ministre, vi ste stigli, podržavam ove zakone. Mislim da je potrebno još više da ulažemo u male sredine i da damo veću podršku toj zdravoj hrani kroz organsku proizvodnju, jer nam je priroda dala sve i mi ti moramo sačuvati.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 28. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Vlada i Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu su prihvatili amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 29. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.
Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, Srbija nije u EU. Trenutno imamo nacionalne mere i mere iz IPARD-a i to su sredstva koja su za naš budžet velika.

Nama treba jača industrija, industrija koja će servisirati poljoprivredu i prehrambenu industriju, da bi industrija povukla poljoprivredu. Iz ovog budžeta, koji je sve veći, Srbija izdvaja 43 milijarde za 650.000 poljoprivrednih gazdinstava. To je nešto više od 350.000.000 evra ili oko 1.000 evra po prijavljenom gazdinstvu.

Hrvatska, koja je članica EU i koja ovde zajedno s ovim nesrećnicima želi da podigne revoluciju... Pripadnici političkih stranaka iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine dolaze ovde, traže revoluciju u Beogradu, ne traže je u Zagrebu. Ovde su protiv Brisela, ali u Zagrebu su voljni da primaju iz fondova EU podršku poljoprivredi, kako oni kažu – potporu. Ta potpora kod njih je preko milijardu. Iako imaju tri puta manje obradivog poljoprivrednog zemljišta nego Srbija, oni od Brisela dobijaju tri puta više iz agrarnog budžeta nego što je srpski agrarni budžet. Kad to uzmete, dođete do zaključka da je to po jedinici površine, kad to podelite, šest puta više nego u Srbiji.

Mi izdvajamo za poljoprivredu, za 650.000 poljoprivrednih gazdinstava, 43.000.000.000 dinara. Za filmove, za snimanje filmova izdvajamo milijardu, ali tu konkuriše svega nekoliko glumaca.

Ovih dana je Nikola Kojo, nezadovoljan visinom podsticaja – a jedino je u poljoprivredi Živković dobio više od njega, za one vinograde – podneo čak krivičnu prijavu protiv mene jer sam ovde tvrdio da je trebalo da glumi u filmu „Mezimica“, gde navodno srpski lekari, uz podršku srpske policije, vade organe, poput Albanaca na Kosovu. Na takav način su albansko divljaštvo nad Srbima želeli u kinematografiji, koju država sufinansira... Tom filmu je odobreno 26.000.000 dinara, da li je iskorišćeno nisam siguran, ali tu je glavnu ulogu, tog zlog policajca, trebalo da igra Nikola Kojo. To je on što hoće, nezadovoljan, da napusti Srbiju.

Do 2013. i 2014. godine prethodna vlast nije delila nikakav veći novac za snimanje filmova. Ova je odvojila milijardu. I, gle čuda, podigli se srećni dobitnici. Nikola Kojo je dobio za film „Stado“ 20.000.000 dinara. Retko ćete naći poljoprivredno gazdinstvo, sem Živkovićevog, koje je dobilo toliki novac. I danas on aktivno radi, navodno, u rušenju vlasti u Srbiji, a ja bih rekao da pokušava da potkopa i same temelje države Srbije jer želi da stane na stranu ovih koji podržavaju proteste iz Zagreba, Prištine, Tirane itd. Aktivno je stao na njihovu stranu i, po meni, želi da potkopa same temelje Srbije. Znači, nema poljoprivrednog gazdinstva koje je dobilo 20.000.000, ali je Nikola Kojo to ostvario.

Imamo Dragana Bjelogrića, koji hoće da mu pravi društvo, nezadovoljan jer je dobio samo 105.000.000. Znači, za nešto više od dve godine dobio je 50.000.000 za jedan film, za drugi 45.000.000 i za treći samo skromnih 10.000.000. Nađite mi poljoprivredno gazdinstvo koje je dobilo 105.000.000 dinara. Dobio je čak dva puta više nego Živkovićevo poljoprivredno gazdinstvo.

I eto, Živković, koji je od države dobio 525.000 evra, bojkotuje sednicu parlamenta te države. Dakle, ja ne znam šta treba da damo onima što glume, kao Živković, poljoprivredna gazdinstva i poljoprivrednike, i šta treba da damo ovim glumcima koji glume političare ili političarima koji glume glumce.

Ako smo Mirjani Karanović iz budžeta dali 35.000.000 dinara, valjda je zaslužila da je ne cenzurišu ovi nesrećnici, valjda su mogli da je puste da govori sa Vujoševićem. Nema poljoprivrednog gazdinstva koje je dobilo 35.000.000, sem onog Živkovićeovog, a radilo se o čoveku koji glumi poljoprivrednika, vinara.

Imamo Srđana Dragojevića, koji se sad aktivno setio da ova vlast ne valja, a kad je on bio u njoj, onda mu je valjala – celih 30.000.000 dinara. Retka su poljoprivredna gazdinstva, sem Živkovićeovog nema nijednog koje je dobilo 30.000.000 dinara. I danas... I film „Mezimica“, koji je pod nekom sumnjom, po meni – 26.000.000 dinara. Kad saberete, dobijete stotine i stotine miliona dinara i dobili su oni ljudi... Danas poljoprivrednici koji dobiju 50.000, 100.000 dinara, prosečno po zahtevu dobiju oko 150.000 dinara, oni koji podnesu, poštuju svoju državu, oni su patriotski; preko brvna trče kad vide da je država u opasnosti, kroz blato, prašinu itd., za razliku od ovih kojima da stavite u centru Beograda zlatne ulice, oni će biti ne samo protiv vlasti, ja imam utisak da će biti i protiv države.

Treba dobro razmisliti, kultura nam je potrebna, da li ovi ljudi uopšte šire kulturu. Nisu oni Kusturica. Treba dobro razmisliti gde novac upotrebiti. Moj savet je da ove glumce, koji za velike pare glume političare, treba otpisati, pažljivo birati mlade režisere i scenariste, mlade autore s umetničkim delovanjem, dakle one koji će napraviti umetnički vredne filmove, i da na takav način napravimo selekciju u kulturi.

Nemam ništa protiv kulture. Čerčil je rekao – ako ne izdvojimo novac za kulturu, onda nemamo za šta ni da ratujemo. Usred rata, kada su mu predložili da smanji ili ukine novac za kulturu, rekao je – za čega ćemo ratovati? Tako ni ja nisam protiv kulture, ja sam protiv nekulture ovih glumaca koji su dobili pare za filmove koji nemaju neku umetničku vrednost, zatvorili prostor mladim autorima, dobili ogroman novac. Daleko su favorizovaniji od poljoprivrednika, koji po zahtevu dobiju svega stotinu i nešto hiljada dinara, za razliku od ovih koji dobijaju milione i aktivno rade protiv svoje države Srbije.

O tome treba razmisliti i što više uštede napraviti, to plasirati u poljoprivredu, prerađivačku industriju, jer će ona napraviti još više novca. Tako

da nam se neće desiti da nam treći glumac, Lečić, zatvori dva muzeja, zabrani nekoliko novina i danas glumi finoću. I njega uskoro očekujem na nekoj platnoj listi, da dobije novac iz budžeta s obzirom na to da je nezadovoljan državom Srbijom.

Mi poljoprivrednici koji smo zadovoljni svojom državom, koji ćemo je braniti i hraniti u svakom trenutku, tražimo da Vlada što pažljivije raspoređuje novac za kulturu i da to dodelite mladim autorima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 31. amandman je podneo Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

Vlada je prihvatila amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 42. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 43. amandman je podnela narodni poslanik Sanda Rašković Ivić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 44. amandman je podnela narodni poslanik Sanda Rašković Ivić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 44. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Vlada i Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč?

Kolega Rističeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovaj zakon je predložen 20. novembra 2018. godine i njegova primena, da smo ga razmatrali blagovremeno, bila bi od januara 2019. godine. S obzirom da je to prolongirano i da je došlo na redovno zasedanje, moj predlog je samo da se to pomeri na april 2019. godine.

Verujem da će ovaj Zakon o bezbednosti hrane dovesti do toga da budemo što bezbedniji u upotrebi hrane biljnog, životinjskog porekla, mešovito porekla. Verujem da naši inspektori mogu da rade svoj posao. Verujem da neke pravilnike još treba uskladiti. Verujem da treba doneti planska dokumenta iz oblasti bezbednosti hrane, da to zajedno treba da urade Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo zdravlja.

Dakle, ovaj zakon se ne tiče samo poljoprivrede, tiče se i Ministarstva zdravlja. Mi smo kao Odbor za poljoprivredu neke njihove sugestije uvažili, to pretočili u četiri amandmana, koja su prihvaćena i od strane Odbora i od strane

Ministarstva poljoprivrede. S tim u vezi želim da zahvalim predstavnicima Vlade koji su našli za shodno da te naše odborske amandmane uvažavaju i da neke pojedinačne amandmane, amandmane koleginice i moje, usvoje. Verujem da ćemo iz te oblasti uvek pratiti situaciju i moguće su uvek nove izmene i dopune.

Dakle, oni koji nisu možda zadovoljni ovim predlogom zakona, izmenama i dopunama, mogu računati na to da će ova skupština uvek biti na strani građana, da neće raditi ono što rade ovi nesrećnici koji po hodnicima imitiraju Skupštinu, koji uzimaju putne troškove, uzimaju plate, koje nisu tako male, koje većina naših građana može samo da sanja.

Poštujem to što su građani određen broj mandata dodelili ovom nesrećnom delu opozicije koji u ovom trenutku, po meni, ne zna šta radi. Dakle, verujem da su građani na to imali pravo i da će ubuduće razmisliti kada ovakvi zakoni, koji se tiču i zdravlja ljudi... Bezbednost hrane je veoma bitna za zdravlje ljudi... Predstavници tog dela opozicije su bojkotovali ovaj zakon i učestvovali u mogućem podnošenju amandmana, odnosno u raspravi. Možda bi ovaj zakon oni, bez obzira na to kakvi su, dopunili nekim boljim rešenjima, međutim, oni to pravo i priliku nisu iskoristili. To je građanima jasan putokaz da ubuduće treba da vode računa prilikom izbora da takvim snagama... A treba zapamtiti njihova imena i njihove lidere. Ja verujem da oni u ovom trenutku imaju više lidera nego članova. Ali građani treba dobro da vode računa na sledećim izborima da poverenje ne poklanjaju onima koji u Narodnoj skupštini neće dati svoj doprinos i neće sučeljavati mišljenja, bilo da su većina ili manjina, neće uzeti aktivno učestvovali u radu i pokušati da poboljšaju zakon.

Građanima preporučujem da pažljivo prate rad Narodne skupštine. Imaju pravo na nezadovoljstvo, ali oni svakako, s obzirom na to da je više od polovine izašlo na biračka mesta, imaju pravo da budu predstavljeni u Narodnoj skupštini po pitanju bezbednosti hrane i poljoprivrede uopšte. Poljoprivrednici nisu zaslužili da deo njihovih predstavnika, koje hrane i brane, izađe iz sale i glumata neku paralelnu sednicu Narodne skupštine, a da među prvima trče na skupštinsku blagajnu. U nadi da će građani pravilno proceniti šta je produktivna opozicija, šta su oni koji pod motom opozicionog delovanja žele da uruše državu Srbiju, koja se diže iz blata i izlazi iz čabra u koji su je upravo oni gurnuli, ili neki njihovi predstavnici, da će građani na nekim narednim izborima pravilno proceniti i da nijedan glas neće dati onakvim predstavnicima, koji su, navodno, predstavnici onog dela naroda koji je glasao za njih... U ovom trenutku oni su taj deo naroda ostavili bez predstavljanja u Narodnoj skupštini i ja predlažem biračima da oni to dobro zapamte i da više nijedan glas ne ide u tu njihovu kutiju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 4. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILjA (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolegice Radeta.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, predložili smo da se u članu 1. tački 12) tog člana briše deo teksta koji kaže da se usklađuje s odgovarajućom listom na teritoriji EU.

Dakle, ne znam koliko puta treba da vam ponovimo da je krajnje vreme da se Srbija odrekne puta ka Evropskoj uniji. Podsetiću, pre svega zbog javnosti Srbije, a zna se, nije to više nikakva tajna, zna se šta rade Šiptari na Kosovu i Metohiji, ne pada im na pamet da ukinu takse koje su uveli. Ovi tzv. vaši evropski prijatelji koji dolaze pa vam daju šargarepu zapravo njima onako u šali kažu „ukinite te takse“, a onda kažu „ma kakvi ukidanje, samo vi terajte po svome“. Krajnje je vreme, zaista, da prestanemo sa prihvatanjem te igre štapa i šargarepe sa Evropskom unijom.

Podsećamo, takođe, da su Srbi na Kosovu i Metohiji u nekakvom čeličnom prstenu šiptarske policije i da tamo svi punoletni Srbi strahuju od toga da li će im doći šiptarski policajac, da li će ih optužiti za neki navodni zločin. Oni ne kriju više da imaju takve spiskove, ne kriju da će to da rade. Doneli su nekakvu platformu za koju i vi iz vlasti kažete da zapravo znači prestanak bilo kakvih pregovora, da zapravo to nije nikakva platforma mira, da pre vodi ratu nego što može da garantuje mir.

Zaista, to okretanje drugog obraza više nema nikakvog smisla, nego, vi gospodo iz vlasti i vi iz Vlade Republike Srbije i vi iz skupštinske većine, angažujte se, vršite pritisak na Aleksandra Vučića da se sazove sednica Narodne skupštine na kojoj će se Srbija odreći puta ka EU. To je takva besmislica, to je zapravo velika opasnost za državu Srbiju i za sve ljude koji u Srbiji žive. Konačno, da se otvoreno zamoli Vladimir Vladimirovič Putin, da se zamoli

Ruska Federacija da se ozbiljno uključi u rešavanje našeg velikog problema i da nam pomognu u očuvanju našeg teritorijalnog integriteta i suvereniteta, da nam pomognu u očuvanju Ustava Republike Srbije i Srbije u granicama Ustava.

Znam da ovo nema nikakve veze sa Zakonom o zaštiti bilja, ali s obzirom na to da ste vi u ovom zakonu predvideli nekakvu obavezu prema Evropskoj uniji, ovo jednostavno mora da se kaže. Ne verujemo mi Evropskoj uniji ni kada su u pitanju sredstva za zaštitu bilja, i tu se plašimo šta nam podmeću, šta nam šalju, šta od njih kupujemo. Dakle, ništa što je vezano za Evropsku uniju; naravno, ne mislim na zemlje države pojedinačno, nego mislim na tu monstrum organizaciju koja sisa krv, koja je grobnica malih naroda, a u koju vi uporno želite da idete. Pa slušam jednog ministra, pa drugog ministra, pa petog ministra, svi nešto otvaraju, zatvaraju nekakva poglavlja... A kada ih pitate – gospodo i dame ministri, znate li vi da su Srbi na Kosovu i Metohiji u čeličnom prstenu, da strahuju kada će početi hapšenja, vi naravno ne obraćate pažnju na to, kažete – mi smo zacrtali put. Nije to put koji je bogomdan da mora da se ide tim putem, naprotiv, taj put mora da se prekine odmah, sutra već može biti kasno i nadam se da ste svesni toga. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Samo bih iskoristio, kolege narodni poslanici, na početku da se izvinim za malo kašnjenje. Bio sam u Arilju, gde je položen kamen temeljac za izgradnju fabrike za preradu maline, te iz tog razloga nisam u prvih pola sata rasprave bio tu. Radi se o investiciji dva partnera, srpskog i mađarskog partnera, koji su pomognuti od strane mađarske i srpske vlade, gde će biti prerađivano u prvoj godini 5.000 tona maline druge i treće klase, koja je najproblematičnija jer ne može da se proda, a u trećoj godini do 12.000 tona. Podsetiću vas da je godišnja proizvodnja Srbije između 90.000 i 100.000 tona maline, dakle jedna sedmina maline bi trebalo da bude obrađena ovde.

Da se vratimo na temu. Koliko se sećam, prethodne nedelje imali smo jako dobru raspravu koja se ticala izmena i dopuna Zakona o sredstvima za zaštitu bilja, gde sam nekoliko puta i rekao, baš u tom kontekstu u kom ste vi pričali, da nema prostog preuzimanja rešenja koja egzistiraju u Evropskoj uniji i da smo mi ovim izmenama Zakona za šeststo preparata, šeststo domaćih, srpskih sredstava za zaštitu bilja na ovaj način omogućili vek do trenutka ulaska u Evropsku uniju, omogućili im život, a ne, kao što je to neko predvideo Zakonom iz 2009. godine, da 2014. godine više ne mogu da se koriste. Mislim da je to potpuno apsurdno. Nekoliko vaših kolega se složilo s tim da je ovo prvi put da se na ovakav način jasno kaže da Srbija štiti svoje proizvođače i one preparate koji su srpskog porekla i daje mogućnost da egzistiraju u sistemu jer imaju potpuno ispravan status.

Ali, s druge strane, mi moramo težiti, zbog tržišta na koje želimo da plasiramo našu robu, da vremenom prihvatamo standarde ne samo Evropske unije nego i Evroazijske unije, za tržište Turske ili neko četvrto ili peto tržište. Samo radi informacije, danas se vode pregovori sa Mešovitim komitetom Evroazijske unije, gde bi poljoprivreda Srbije trebalo da dobije još jedan širi dijapazon roba koje bez carina mogu da se izvoze na prostor Evroazijske unije. Dakle, sada imamo veliki deo roba koji je pokriven, ali ovim pregovorima koji bi trebalo da se okončaju sutra mi kao država trebalo bi da dobijemo mogućnost izvoza još veće količine sira, neograničen izvoz voćnih rakija, dakle svega onoga što je poreklom od srpskih poljoprivrednih primarnih proizvoda; ovčiji, kozji sir, bescarinski izvoz.

Imamo još jednu stvar za koju smo se izborili, koja bi trebalo da bude verifikovana tokom današnjeg dana, a to je da u slučaju da dođe do poremećaja na tržištu i da roba koja prolazi iz pravca... Pošto je ovo dvostrani sporazum, nije samo sporazum da mi izvozimo nekome, njima, nego ukoliko dođe do uvoza robe poreklom sa tih prostora, da imamo zaštitne mehanizme, da možemo da uvedemo eventualno i prelevmane ukoliko je ta roba niže vrednosti, da ne bi potopila srpsku poljoprivredu. To je onaj alat koji neko od gospode koja su 2008, 2009. ili koje godine pregovarala sa EU nikad nije iskoristio i na pravi način inkorporirao, pa kada dođe do narušavanja cene na tržištu onda uvek bude po našoj grbači.

Još jednom da potcrtam, ovim izmenama i dopunama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja zaštitili smo srpske proizvođače i omogućili im da do trenutka ulaska u EU nesmetano egzistiraju na srpskoj sceni u aspektu kojem ovaj deo društvenog života pripada. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI:

Pravo na repliku, narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Dobro ste, gospodine ministre, naučili lekciju od 2000. godine, kada ste bili deo sistema kada je donošen taj zakon koji sada ništa ne valja, i objasnili ste narodnim poslanicima na svojstven, naprednjački način zašto ste danas kasnili. Mi nismo imali ništa protiv, jer za nas je svaki predstavnik Vlade adekvatan zato što, to smo više puta rekli, valjda iza ovog predloga stoji Vlada a ne neko lično i pojedinačno.

Onda ste se pohvalili da ste polagali kamen temeljac u Arilju za pogon za preradu malina. I to je lepo, naravno, nemamo ništa protiv i daj bože da je što više takvih fabrika, ali da li je bilo tamo naroda na otvaranju? Bilo. Jesu li vas pitali pošto će biti maline ove godine, da li im se isplati da ih uopšte obrađuju? I šta ste rekli? Imate li odgovor? Nemate naravno, kao što nemate nikada kad dođe problem sa malinama na dnevni red.

Kažete, ovaj zakon se donosi zbog tržišta i onda se rekli i evroazijskog, i Evropske unije, i Turske itd. Dakle, vi ste na taj način zapravo rekli ono što mi pričamo – zbog tržišta da, ali ne zbog tržišta po nekakvim strogim propisima EU i tržišta Evropske unije. Zašto ne može biti tržište, ako može sa Turskom, zašto ne može sa Nemačkom? Što mora sa Nemačkom kao članom Evropske unije? Naravno da ne mora.

Ali da vas podsetim, ministre, da Srbija već dosta godina ima ugovor o slobodnoj trgovini sa Ruskom Federacijom. Dobro znate da u Srbiji, što se tiče poljoprivrednih proizvoda, ne može da se proizvede koliko tamo može da se izveze. Ali, znate, uslov je da ne bude kao u vreme Rasima Ljajića, da se Rusima umesto svinjskog mesa podvaljuju svinjske kože, da se umesto srpskih jabuka šalju poljske jabuke, da se umesto naših krušaka šalju neke kruške iz reizvoza. Dakle, sa Rusima mora ozbiljno da se trguje. Oni su nam dovoljno tržište, i vi to dobro znate. Sve ovo što ste rekli u odgovoru na moju raspravu zapravo navodi na to da je i vama jasno da nama u ovom poslu ne treba EU, kao što nam uopšte ne treba EU. Evropska unija je zlo.

Sami ste objasnili da mi možemo da se bavimo sredstvima za zaštitu bilja, da ih obezbeđujemo, da ih primenjujemo, da to radimo sa pojedinačnim državama i, naravno, sa Ruskom Federacijom kao osnovom, zato što vi tražite... Mi po SPP-u poslujemo i gubimo 210.000.000 evra godišnje, više od dvesta miliona godišnje, a imamo ugovor o slobodnoj trgovini sa Ruskom Federacijom, koji nijedna vlast do sada ne želi da koristi. To je ono što nije dobro.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, koleginice Jovanović.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine ministre, u kontekstu onoga što ste malopre rekli, a vezano je za domaće proizvođače sredstava za zaštitu bilja, možda neću zvučati skromno kada kažem da je jedan od takvih proizvođača, koji je i te kako poznat na širem tržištu, upravo iz Kragujevca.

Sada moram da vas podsetim, izašao je Branko Ružić a sigurna sam da je bio narodni poslanik 2002. godine kada smo mi srpski radikali ovo hteli da tretiramo kroz donošenje jednog zakona koji je svim dosmanlijama, koji su posle toga uništili Srbiju, opljačkali, sistematski uništavali seljake i ratare i voćare, bio smešan. To je zakon o sprečavanju sirka. Da li se sećate toga, gospodine Nedimoviću? Dakle, to je bio zvanični predlog, zakon o sirku, divljem sirku, poslanika Srpske radikalne stranke još pre sedamnaest godina. Imali smo još tada u vidu da je to bolest koja napada, pre svega, ogromne posede u Vojvodini. Evo, ja sada, kao laik za poljoprivredu a opet neko ko ima dodira

sa svojim prijateljima i rodbinom na selu, mogu slobodno da kažem, Arsić se toga svakako seća, da je to nešto što može useve da uništi i za 75%.

Nove tehnologije, novo vreme, nove klimatske promene, sve to će naravno da utiče i na voćarsku, je li tako, gospodine Rističeviću, i na ratarsku proizvodnju, zbog toga što danas ne možete da predvidite šta sve može da se desi. Sami ste govorili, kada su pre dve godine bili zakoni o ruralnom razvoju i podsticajima u poljoprivredi, da je neophodno da se i takve situacije preduprede. Em što dolazi neka, ne daj bože, bolest iz zemlje, još seljak treba da gleda stalno u nebo, a i dan-danas Srbija nije u mnogim krajevima naše prelepe zemlje rešila problem iznenadnog i razornog grada, koji uništava tolike useve.

Zato je najbolje da se pred Narodnu skupštinu Republike Srbije, ako imate volje da pomognete, uputi izmena i dopuna ili novi predlog zakona o podsticajima u poljoprivredi. Jer gledala sam – to me zanima pa pratim i, na kraju, uvek me pita neko od moje rodbine da li znaš da li ima nešto što bismo mogli da dobijemo, da započnemo da radimo, pogotovo ovi mladi ljudi – ovaj konkurs koji se tiče subvencija za zasade vinograda, voća i hmelja, koji se svake godine obnavlja, mislim da je do kraja maja uvek aktuelan. Pažljivo sam pogledala, sadrži zasade, pripremu zemljišta, kolje, odnosno onaj naslon za voćku, ali ne sadrži i ovu zaštitu bilja o kojoj mi sada ovde raspravljamo.

Svakako da ću da pozdravim vašu nameru kao predlagača da se u tom konkursu forsira ono što je proizvedeno na Čačanskom institutu za voćarstvo, na Institutu u Smederevskoj Palanci kada su u pitanju neke kulture povrća ili na Institutu za strna žita, što se žita tiče.

Tako da morate jasno da kažete kada ćete na te stvari da obratite pažnju i pomognete običnom čoveku da i bez toga da traži te subvencije ima mogućnosti da to jeftino, odnosno povoljnije nabavi, a da, s druge strane, bude oslobođen svih ovih dažbina koje opterećuju jedno prosečno poljoprivredno gazdinstvo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani gospodine predsedavajući, poštovane kolege poslanici, želeo bih samo nekoliko stvari da kažem u kontekstu prethodne rasprave.

Da, mi pripremamo izmene Zakona o podsticajima u poljoprivredi zato što – sve se menja sem kamenja. Morate da se prilagođavate životu i onome...

Pa dobro, pukne, pre ili kasnije.

Hoću jednu drugu stvar da kažem, život nosi neke nove stvari i morate da uvek uvrstite neke nove podsticaje; s druge strane, neke stvari prevaziđete i nemate više potrebu da pomažete.

Ali ono što je veliki problem, može se povezati s ovom tematikom sredstava za zaštitu bilja, jeste prostor Srbije. Kada idete na istoku tamo, pa krenete od Zaječara prema Negotinu, krenete prema Kladovu, vi imate situaciju gde ni sredstva za zaštitu bilja u nekim prostorima ne pomažu. Od pet parcela, nema da se jedna ne radi, nego se četiri ne rade! Onda imamo situaciju da onaj čovek koji radi bude ugrožen zato što se razvijaju određeni štetni organizmi na ovim parcelama koje se uopšte ne obrađuju, a to je posledica ili odlaska stanovništva ili neke druge stvari.

Mi sada moramo da odemo korak napred, i to će biti bolne stvari, bolne teme, kada dođete u situaciju da morate da se bavite poljoprivrednim zemljištem, ne samo onim koje je u državnoj svojini, nego poljoprivrednim zemljištem koje se nalazi u privatnoj svojini a nije predmet obrade, koje je postalo latentan problem za sve ono što se okolo nalazi.

Pa kada odete u Žitorađu, imate tamo voćnjaka, novih zasada, ali imate i starih zasada koje niko nije video, petnaest godina nije ušao u njih. To su sve izvori bolesti. Evo, sada imamo jednu situaciju, ljudi koji su iz Župe znaju da je 2003, 2004. godine tamo bila tzv. bolest zlatastog žutila na vinovoj lozi, pa je moralo da se radi i masovno vađenje čokota pa ponovno sađenje. Država je to pomogla. Sad, s druge strane, opet imamo tu situaciju na južnim padinama Fruške gore. To se dešava iz različitih razloga, sad da ne ulazimo u strukturu svega toga.

Ali nekada može da se desi da morate da primenjujete i mere za koje pre dve godine niste ni znali da postoje. Evo, na primer, šta je bilo pre dve-tri godine vezano za bolest kvrgave kože kod goveda, pa šta se sada dešava sa afričkom kugom svinja – to su sve bolesti koje ne poznaje naš prostor.

Da se vratim, ova priča malopre vezana za Arilje, ničim se ja ne hvalim, niti mi je to namera. Vi možete da pitate i svoje stranačke kolege koje su tamo bile i sa kojima sam razgovarao.

Šta su mi rekli? Rekli su mi da vas pozdravim i rekli su ovako...

Nisu poslali maline, rekli su to će u junu.

Ali ima jedna stvar, to što sam hteo na kraju da kažem, s ljudima mora uvek da se razgovara, i kada su teške teme i kada su dobre teme. Ne treba bežati od toga, pogotovo od ove teške teme kao što je malinarstvo i kriza koju imamo u poslednje dve godine zbog povećane ponude a smanjene tražnje.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine ministre, ne treba da idete na izmenu i dopunu, već potpuno nov zakon da uradite, jer u ovom delu, kada smo govorili o prethodnim zakonima, mi smo izneli veliki broj primedaba na način

na koji su se dosad davali podsticaji. Govorili smo i o segmentu organske proizvodnje, pa, evo, ja ću sada da povežem malinu.

Ako ste već bili tamo i ako u ovom trenutku ne znate kolika će da bude otkupna cena, a ona treba da bude najmanje od 160 do 180 dinara po kilogramu maline, onda je trebalo da promovirate i način da zarade i više od toga što ne mogu da dobiju. Ljudi su iz revolta posekli te zasade, mnogi su potpuno bili deprimirani jer su i oni i njihova deca, svi članovi porodice mnogo očekivali, a dobili su ništa, niko nije hteo da dođe ni da bere, nisu mogli da spasu taj plod, a to je srpsko crveno zlato. S druge strane, da imate program i podsticaje za organsku proizvodnju malina, onda biste sigurno mogli da kažete da je cena takve maline garantovano najmanje 500 dinara i da ona ima svoje tržište. Isto je tako za jagodu, isto je tako za druge proizvode.

Dakle, izađite i sagledajte sve te trošadžije u budžetu Republike Srbije, mnoge od njih smo vam pobrojali prilikom donošenja budžeta za ovu godinu, te agencije nenormalne, nevladine organizacije, pa lepo sve to usmerite u podsticaje za poljoprivrednu proizvodnju, naročito sa posebnim programom za organsku proizvodnju, kako bi ljudi znali da će u budućnosti da imaju sigurnost za sebe i svoju decu i da ostanu na tom zemljištu.

Da se niste možda zapitali, pošto i vi putujete, baš kao i mi, vi ste samo jedan deo rekli, zašto je to tako? Pa zato što su ostala samo staračka domaćinstva. On više nema ni traktor, ni frezu i nigde ne može da izađe iz kuće, jednostavno, taj čovek više nije sposoban. To još može u Vojvodini da se sagleda u nekom proseku, da je malo povoljnije, a sve dublje što idete, jutros sam o tome govorila, i Pčinjski i Pirotski okrug, imate i dve opštine na jugu Srbije koje od ukupnog zemljišta imaju više od 50% neobrađenog zemljišta.

Ko je kriv zbog toga? Pa, i one štetočine posle 5. oktobra, ove dosmanlije koje su sve uništile, ali dajte onda recite kako će to i kada Srbija da procveta. Vi ste obećavali da će to da bude kada uđe u EU. Neće, to je laž i obmana, nego samo kada se usmerite na to da podignemo svaki pedalj naše zemlje, da spasemo svaku oranicu, svaki voćnjak i da budemo sigurni da će sutra neko da ostane tu i da živi od svog rada.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, ministar Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Ja se izvinjavam, gospodine predsedavajući, samo ću kratko iskoristiti priliku.

Da, potpuno ste u pravu vezano za diverzifikaciju proizvodnje koja se tiče konvencionalnog načina uzgajanja malina. Jeste, organska malina je ta koja u ovom trenutku, i sveža malina, ima mnogo bolju cenu. Kod sveže maline nam je potrebna drugačija tehnologija obrade. A kod organske maline ne treba nam ništa veliko, jer uglavnom su naše plantaže na većim nadmorskim visinama, samo je potrebno konvertovati odnosno izvršiti tu birokratsku transformaciju iz konvencionalne proizvodnje u organsku. Iz tog razloga mi sada... Naći će se

pred vama izmene Zakona o organskoj poljoprivrednoj proizvodnji, koje upravo ovo treba da donesu, jer to tržište traži, tu robu traži i ja se nadam da ćete to podržati jer mislim da će to imati jako puno smisla.

Da se vratim na jednu drugu stvar. Malopre ste spomenuli EU i tržište. Da, činjenica je, Srbija 70% svojih poljoprivrednih proizvoda izvozi u EU. Ali, nemojte zaboraviti, malopre je pomenuto da se ne koriste potencijali izvoza za Rusiju. Dvesta miliona dolara je u ovom trenutku vrednost izvoza voća za EU, sada imamo trend rasta izvoza povrća, ka Rusiji, pardon, tako da su mnogo bolji pokazatelji nego pre šest-sedam godina. Zašto to neko nije koristio pre deset godina? Pa ne znam, morate da pitate njih, a nadam se da nećete ni imati priliku u ovakvoj komunikaciji da ih pitate, jer neće biti u prilici da sede na mestima da budu pitani. Ima još jedna stvar...

Ali možda ćete moći u hodnicima da ih pitate, možda se tamo vodi intenzivnija rasprava. Naravno, tu ne aludiram ništa na vas, vama svaka čast, sedite u sali i diskutujemo o ovoj temi, nego pričam za one koji verovatno sede po hodnicima, ali zato im blagajne nisu strane. Nije to samo ovde situacija, to je situacija i po lokalnim parlamentima, isto tako. Ništa manje, ništa više, čak ih tamo i nema, ali dođu redovno po parice i nikakav nije problem. Ali da ne ulazim ja u to, svako je pravo, narod sve vidi i sve zna.

Da se vratim na tursko tržište. Prošle godine ispunili smo kvotu za izvoz govedine sa Turskom. Dobra cena bila, skočila na 2,35-2,45 po kilu žive vage govedine. Od 1. aprila kreće izvoz goveđeg mesa ponovo za Tursku. Zato je nastao sada ovaj vakuum, jer ljudi na terenu znaju. Ali ko ne zna, da mu kažem. Zato ljudi sada čekaju, zato nema tražnje, jer se čeka da se krene sa izvozom goveđeg mesa ka Turskoj. Mi smo dobili mnogo veću kvotu za ovu 2019. godinu, sedam hiljada tona, a mislim da ćemo čak ići i na osam-devet, samo je pitanje da li imamo kapaciteta da to preradimo.

Ima još jedna važna stvar, turski kolega, ministar poljoprivrede, u tom kontekstu biće gost u Srbiji 4. aprila, da razgovaramo o proširenju ovih kapaciteta.

Od pre jedno mesec dana i srpsko suncokretovo ulje može da ide u pravcu Turske. A to nije bilo, koliko se ja sećam, koleginice, pre pet, deset i petnaest godina. Nadam se da ste me čuli. Hvala puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Kolega Periću, izvolite.

SRETO PERIĆ: Gospodine ministre, vi ste mnogo veštiji nego što se može videti iz ovih predloga zakona. A nije ni čudo, dolazite iz Srema, gde su ljudi vredni i ozbiljno se bave poljoprivrednom proizvodnjom.

Mi principijelno... Evo, ovde imamo možda jednu trećinu ovog predloga koji se odnosi na izmene i dopune Zakona o sredstvima za zaštitu bilja, ostalo

vi objašnjavate usklađivanjem sa propisima Evropske unije. Srpski radikali će uvek pružiti podršku zaštiti domaćeg proizvođača bilo čega. To uopšte nije sporno, pa to je naš cilj.

(Zoran Despotović: Pa i kamenja.)

Da, kolega Despotović kaže – pa i kamenja. Naravno, i ono može da se pravi, manja frakcija u odnosu na onu krupnu itd.

Postavljam vam pitanje – da li ste razmišljali zbog čega ste sreli tamo negde u okolini Zaječara, ili gde rekoste, napuštene voćnjake? Između ostalog, i zbog nesigurnosti proizvodnje i otkupne cene.

To je ono što nam se pojavljuje i kod maline. Obratite pažnju da li se radi o proizvodnji između devedeset i sto hiljada tona, jer tu ima malo i reeksporta. U poslednje vreme prinos po jednom struku ili sadnici maline je možda upola manji nego što je bio u nekom periodu ranije. Arilje prednjači u visini prinosa i sada, ali zato što se malo ozbiljnije tim bave. Pogledajte, zato mi imamo neke sankcije i posledice što ne radimo ozbiljno taj posao.

Da li se vi sećate, vi ste tad bili narodni poslanik, kada je u Žitorađi berač višnje tražio prvo ujutru, kada dođe na plantažu, da mu se isplati njegova dnevnicica pa onda odlazio da bere? Zbog čega? Zato što vlasnik plantaže nije mogao, kada preda svoju višnju, da primi onoliko koliko treba da isplati uveče radnicima.

Na tom planu vi treba da uradite puno toga. Tu sam ja izveo zaključak da vi mnogo razumnije posmatrate ove stvari nego što nama predložite kroz ove zakonske predloge. Neke stvari sada moramo da regulišemo zakonskim propisima, neke nećemo morati. To je prosto ono što se dešava u praksi.

Izgleda da ste baš onako lepo otvorili usta, kako bi se to opet u žargonu nekom ribljem reklo, kada vam se pomenu ti pretpristupni fondovi EU. U poljoprivredi, vi to znate mnogo bolje od mene, ima mnogo mešetara. Ima mnogo mešetara. Lokalne samouprave, znate koliko izdvajaju iz budžeta? Ponekad ni ono što su predvideli svojim budžetima ne podele poljoprivrednim proizvođačima. Od petsto hiljada do milion, to je malo. Pokušajte da tamo gde se ozbiljno radi vi kao Ministarstvo date još više, tamo gde su već evidentni neki napreci u oblasti poljoprivredne proizvodnje da vi kao Ministarstvo, u skladu sa budžetskim zakonom, pospešite te lokalne samouprave, odnosno poljoprivredne proizvođače. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani gospodine predsedavajući, poštovani poslanici, malopre sam zaboravio da pomenem jednu stvar koja se, vidim, već u nekoliko izlaganja proteže. To je pitanje reeksporta, jedna jako važna tema, pre svega zbog sigurnosti tržišta. To se najčešće dovodi u kontekst Sporazuma o slobodnoj trgovini koji imamo s Evroazijskom unijom.

Potpuno je očekivano, ako bih tu taj izraz mogao upotrebiti, kada imate situaciju da je zabranjen izvoz različitih proizvoda iz EU ka Rusiji i obrnuto, da može da dođe do mešetarenja. Godinama, da li se to nije gledalo ili ne znam više ni šta je bilo, nije se bilo zainteresovano. Ali mi u poslednjih nekoliko meseci zajedno sa MUP-om, Poreskom upravom, Upravom carina, naše ministarstvo, pre svega Uprava za zaštitu bilja, radimo kontrolu.

Imali smo 4. oktobra veliku akciju hapšenja, kada je bio pokušaj zloupotrebe, da se prikažu grčke breskve kao srpske breskve. I to neke breskve, da vam pravo kažem, koje ja u životu u Srbiji nisam video, neke pljosnate. Tih nema u Srbiji. Peglane, da, peglane. Možda ima deset drveta, ali nisam čuo da na deset drveta može da bude pedeset tona. Ako to može da bude, alal mu vera. Pre nekoliko dana opet smo imali sa jabukama. Opet 50-60 lica u celoj akciji.

Šta hoću da kažem? Onda me zovu često predstavnici medija i kažu – da li će ova hapšenja da ugroze sporazum o trgovini? Meni samo ostaje da se prekrstim. Ta hapšenja su, u stvari, odbrana tog sporazuma i onemogućavanje bilo koga da pokuša da zloupotrebljava ovakve stvari. To ćemo i dalje raditi.

Da se nadovežem na vašu konstataciju. Da, postoje lokalne samouprave koje mnogo bolje i mnogo više sredstava usmeravaju ka poljoprivredi. Da, postoje oni koji pokušavaju da zloupotrebe subvencije. Ovih dana dao sam nalog da se prekontrolišu svi traktori, sva mehanizacija i svi sistemi za navodnjavanje za koje su u poslednje tri godine date subvencije, da se izvrši terenska kontrola, da mi vidimo da li je to tamo, a ne da budu subvencije samo da se više – daj subvencije. Ako je neko prekršio svoj ugovor, ako smo mogli da lišimo slobode i direktora Uprave za agrarna plaćanja zbog zloupotreba, onda možemo i one korisnike koji pokušavaju da zloupotrebe tu svoju subvenciju. Garantujem vam da ćemo naći takve.

Neko misli da može da se igra time. Možda je moglo nekada. Ne kažem da ćemo mi taj posao završiti do kraja, mi ćemo pokušati da ga završimo do kraja, ali tu je neophodno da postoji svest, kao i kod reeksporta, da može da se nečasnim radnjama izgubi status koji se ima. Nemojte nikada zaboraviti da kilogram jabuka u EU košta 20-25 eurocenti, a kada je prodamo u Rusiji dobijemo za nju 50, 55 i 60 eurocenti. Mala li je razlika? Tri puta.

Ista stvar je oko ovih subvencija. Samo upozoravam, ovo nije apel onima koji su zloupotrebljavali, ja im kažem zbog javnosti – nemojte se igrati ovim stvarima. Ne samo da će biti gurnuti u pasivan status, pa naplaćeno sve to, nego će još mnogo gore proći, pre svega zbog onih srpskih poljoprivrednika, srpskih domaćina kojima je to neophodna pomoć i neophodne su im te subvencije.

I, što je gospodin Marijan Rističević rekao i prethodne nedelje, ja nisam čuo nigde u matematici, a svi smo išli u školu, da je 180 veće od 350 miliona eura.

(Vjerica Radeta: Nije eura, nego evra. Kaže se Evropa, a ne Europa.)

Evra, izvinjavam se. Možda ja nemam pojma. Okej, evra, neka bude evra.

Ali 180 miliona evra su bile subvencije pre deset godina, a sada su 350. Sami procenite šta je više a šta manje i kad se više ulaže u poljoprivredu a kad manje.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ovde se malina spominje često. Zarad javnosti i zarad istine, mi smo u poslednjih pet-šest godina duplirali površinu pod malinama. Sami smo sebi napravili čiler, povećali ponudu, a potražnja ostala ista. Sa jabukama se dešava nešto slično.

Da bi se izbegla eksploatacija poljoprivrednika, bilo je potrebno da prerađivački i skladišni kapaciteti pripadnu poljoprivrednicima, poput Danske i Holandije. Na moj predlog 2001. godine, gospodin Vlahović je rekao da je to nemoguće. Država je više puta pokušala da podigne kooperativu. Mislim da će to ubuduće raditi efikasnije nego što se to u ovom trenutku radi. Treba da uradimo ono što Danci rade. Ukoliko su poljoprivrednici vlasnici skladišnih kapaciteta i prerađivačkih kapaciteta, onda oni ne mogu biti eksploatisani, jer prerađivač uvek gleda da kupi što jeftinije, a seljak gleda da proda što skuplje. Ukoliko poljoprivrednici budu vlasnici određenih prerađivačkih i skladišnih kapaciteta, sami sebi će odrediti cenu i u tom slučaju neće biti ni blokade puteva, niti insistiranja na tome da država preuzme ulogu kupca.

Dakle, mi smo to uradili u Prilikama, svojevremeno su poljoprivrednici dobili hladnjaču za 10.000 tona maline. Menadžment to nije doživeo kao svoje vlasništvo i seljaci su prodali tu hladnjaču i sada i u Arilju i u Ivanjici imaju problem plasmana maline. U isto vreme, Slankamen je dobio jednu hladnjaču. Ljudi su radili sasvim drugačije i ponašaju se kao da je hladnjača njihova. Pored te jedne, napravili su i drugu hladnjaču u Slankamenu, koja je vlasništvo kooperanata, zadrugara i zato imaju manje problema sa cenama.

Moram da upozorim i na to da se u Rusiji podižu ogromne površine pod jabukama i da mi možemo imati problem plasmana u narednim godinama. Stoga je moj savet poljoprivrednicima da probaju, bez obzira na to što je komplikovanije, da zasadimo krušku, jer ona ima prođu i na domaćem i na okolnim tržištima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite.

SRETO PERIĆ: Gospodine ministre, kada sam rekao mešetari, ja nisam mislio samo na one koji uvoze tuđu robu pa je pokušaju prodati kao našu, nego sam mislio i kod raspodele sredstava koja u Srbiju stižu iz EU, kao i one koji

raspoređuju odnosno subvencionišu poljoprivrednim proizvođačima iz lokalnih samouprava. Njih je, naravno, mnogo manje.

Istina je ovo što kolega Rističević kaže, da su se možda površine pod zasadima maline udvostručile u odnosu na neki raniji period, ili nešto malo manje, ali znate zbog čega je to? Kada vi kažete putujete po Srbiji, pa primećujete... Tu bi struka, tu država ne bi mogla da interveniše na taj način da nekom kaže – ne, ti ćeš ove godine da se baviš tom poljoprivrednom proizvodnjom. To je malo nezahvalno i nemoguće, ali može stručnim savetima, mogu poljoprivredne stručne službe, skoro sve lokalne samouprave ih imaju, imaju i te regionalne, mogu one da preporučuju. A i kad vi kao Ministarstvo i Vlada Republike Srbije kažete i stanete iza nečeg ozbiljnije, ali tu treba praviti analize šta će da prođe. Mi možemo i sa kruškom isto tako da se nasankamo vrlo brzo, pitanje je dana, kao što imamo situaciju sa malinom.

Propustili smo priliku prilikom privatizacije prerađivačkih kapaciteta u oblasti proizvodnje hrane, kada su poljoprivredni proizvođači, trebalo je takvu varijantu praviti, mogli da budu možda suvlasnici tih prerađivačkih kapaciteta i onda sigurno ne bi došlo do ovoga. I sad se ti problemi mogu razrešavati, naravno, tom nekom trojnom kombinacijom gde bi zaposleni, možda i lokalna samouprava i primarni proizvođači poljoprivrednih proizvoda bili vlasnici toga, i onda bi se vodilo računa o tom poljoprivrednom proizvodu, o toj poljoprivrednoj kulturi do samog kraja. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Koleginica Jovanović, pravo na repliku.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine ministre, to ste za jabuku odlično rekli i tačno ste dali raspon cena. Evo, slučajno, u redovima srpskih radikala je jedan, čak i naš predsednik Opštinskog odbora u Topoli, u Šumadiji, koji godinama uspešno izvozi jabuke, ali prave srpske, šumadijske jabuke, na veliko rusko tržište za svog poznatog kupca. Međutim, sad se postavlja problem, zbog čega da nemamo i 20 puta više zasada malina ili 50 puta više krušaka i jabuka kada apsolutno sve možemo da izvezemo na široko rusko tržište. Da li su možda Rusi rekli – potrebno nam je samo toliko tona malina ili jabuka i više nećemo? Ne, nisu rekli, jer samo jedna Podmoskovska oblast može da kupi hrane, ili, evo, centralna pijaca u Moskvi, koliko Srbija može da proizvede, i onda nema nikakvog problema.

Ja sam se stvarno javila za repliku i pre izlaganja kolege Srete Perića, ali on je to lepo elaborirao i rekao – problem je u prerađivačkoj industriji. Uporno mi srpski radikali, kao najveća i jedina ozbiljna i prava opozicija, vama govorimo – u to mora da se investira. Ne može seljak da se prepusti da bude sam, da razmišlja i da gleda u nebo i šta će da bude. Nisu ni ti ljudi, znate, što bi se žargonski reklo, ping-pong loptice, pa im kažemo – e sada ćete vi tamo u

Ivanjici, u Arilju da sadite krompir, a onda ćete malinu, a za pet godina vaša deca će da se bave nečim drugim. Ne, to mora da bude stalna proizvodnja.

Znate, normalno je... Evo, bili ste tamo i verovatno su vas pitali. Pa stavite se u kožu tih ljudi, on će da razmišlja i da kaže – čekaj, kako je moguće da je u Rusiji kilogram smrznute maline u maloprodaji 900 dinara, a sada ja moram ovde da je dam ispod svake cene.

Znate, ako država uloži u to i pomogne tim ljudima, a otkačite se ovih iz EU, verujte, ništa neće biti problem da prodamo na velikom tržištu Rusije, koja želi hranu iz Srbije.

Naravno, sve ovo što se dešavalo, mnogi su nas... Tu je pre svega kriv ovaj što ne sme da se pojavi, Rasim Ljajić, ministar trgovine, koji je i dalje bez velikih sankcija pustio da raznorazni, da ih ja sad ne imenujem, znate vi, neki su iz vašeg kraja, vršljaju kako hoće i da brukaju državu prepakivanjem polutki i svega.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, ministar Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani gospodine predsedavajući, evo, upravo smo došli do ključa stvari u poljoprivredi. Nije dovoljno samo da proizvedemo, jer mi smo u mnogim sferama poljoprivredne proizvodnje dohvatili svetske maksimume, i u ratarstvu i u voćarstvu. Nije nama strano da imamo 15 tona kukuruza po hektaru, nije nam strano da imamo 80-90 tona jabuka po hektaru, ništa to nije strano. To su sve stvari koje Srbija može i srpski poljoprivrednik može. Ali imamo jednu drugu vrstu problema, tu robu mora neko da proda, a to može na dva načina: ili da je prodaš kao sirovinu tako što ćeš je izvesti na neko tržište ili možeš da je preradiš. Ne postoji bolji način od prerade. Najbolji mogući način da se zaradi višestruko jeste da tu istu robu preradiš. Tu se vraćamo na izvor problema.

Gotovo da ne postoji vrsta industrije u Srbiji posle 2000. godine koja je više devastirana od prehrambene industrije. Može se postaviti pitanje zašto je to tako. Jedan odgovor je sigurno – da bi mnogi monopoli mogli da se formiraju posle 2000. godine kroz ritejllove i da se omoguće one famozne... Ovde ima vas mnogo koji se sećate tog perioda. To je taj januar 2000. godine i ta liberalizacija tržišta, kada je preko noći kompletnu Srbiju preplavila roba iz celog sveta, bez ikakvih mera zaštite za srpsku prehrambenu industriju.

Nemojte zaboraviti da je tadašnja srpska prehrambena industrija bila dimenzionisana za tržište od 20-22 miliona stanovnika. Svi kapaciteti su bili tako podešeni, i skladišni kapaciteti i energetske kapaciteti. Nije isto paliti fabriku da proizvedeš sto tona nečega i hiljadu tona nečega. Troškovi proizvodnje su neuporedivo veći kada sto tona nečega proizvodiš, jer to su fiksni troškovi, isti su. Zato je došlo do propasti.

S druge strane, ne postoji bolja industrija, koja odbacuje veći suficit, nego što je prehrambena industrija. Vama se sirovina nalazi svuda oko vas, samo je treba preraditi.

Kod prehrambene industrije postoji jedan problem, i to je verovatno ključ svih rešenja, to je nova tehnologija i prihvatanje standarda tržišta na koje želite da isporučite svoju robu. Ako te dve stvari sinhronizujete, vi možete da pobedite.

Malopre je završena rasprava i o amandmanima...

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

Izvinjavam se.

PRESEDAVAJUĆI: Sada određujem pauzu u trajanju od jednog sata. Sa radom nastavljamo u 15.00 sati.

(Posle pauze – 15.05)

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Poštovani narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Izvolite, kolega Saviću.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 3. Predloga zakona o sredstvima za zaštitu bilja. Ovaj moj amandman je u skladu sa stavom Srpske radikalne stranke prema EU. Mi vas uporno upozoravamo da nije dobro sve ono što dolazi iz EU, da od mnogo toga što vi ovde predlažete i usvajate Srbija i srpski narod imaju štete. A da je tako, potvrdio je i predsednik države, predsednik vaše stranke, vladajuće stranke, mislim baš u vašem mestu, Sremskoj Mitrovici, gospodine ministre, kada je napokon priznao građanima da je EU jedna obmana i iluzija. Ako vam je baš toliko stalo do te Evropske unije, pa dajte da uradimo ono što su radili nekada Bugari, Rumuni kada su usvojili sve one evropske zakone, bez prevođenja, na engleskom, izglasali to i završili sa time.

Ali da se vratim konkretnim stvarima u amandmanu. Naravno da je svima jasno da savremena poljoprivredna proizvodnja nije moguća bez sredstava za zaštitu bilja, ali tu sad postoji jedna druga stvar o kojoj ovde u zakonu nema reči i o kojoj ovde niko iz Vlade nije govorio. Znamo da prinosi koji se ostvaruju tretiranjem ovim sredstvima nisu mogući bez nekih štetnih posledica. Ovde je možda najvažnije da je ovaj zakon trebalo da vidi kakve i kolike štetne posledice izazivaju ta sredstva za zaštitu bilja. Jer, jednostavno, nemoguće je, ako s jedne strane negde uzmete, negde to morate i da vratite i da dodate. Ali vidim da ovde nije bilo toga, tako da smatram da će primena ovog zakona pored svih onih pozitivnih stvari imati takođe i negativne posledice, a to

su pre svega posledice po zdravlje stanovništva, koje se uvek prikazuju i osećaju naknadno.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Saviću.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Izvolite, kolega Despotoviću.

Prijavite se ponovo, ja sam vas isključio dok tražite papire.

Izvolite.

ZORAN DESPOTOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, da bismo poboljšali zdravlje ljudi i životinja i da bi nam život bio na jednom zavidnom nivou, država mora voditi računa o prekomernoj upotrebi sredstava za zaštitu bilja i mora doneti adekvatan zakon, koji je u interesu građana naše zemlje, a ne prepisivati samo iz EU, da ne bi prioritet bila trgovina, nego interes našeg zdravlja i naših budućih generacija.

Osnovna stvar u koju država mora maksimalno da uključi sva raspoloživa sredstva jeste da spreči nekontrolisano korišćenje hemijskih i drugih štetnih supstanci koje negativno utiču na zdravlje ljudi i životinja. Upotreba herbicida i pesticida u poljoprivredi prekomerno je zastupljena da bi se stekao profit uvoznika, dok se najmanje razmišlja o karenci te hrane i njenoj upotrebi. Zatim, mora se voditi računa o upotrebi vakcina za životinje, gde se sumnja u kvalitet i poreklo tih vakcina jer često dolazi do probijanja imuniteta, pa i uginuća. Još jedna vrlo bitna pojava jeste upotreba antibiotika, koji se prodaju i nekontrolisano koriste.

U članu 23. se kaže: „Sertifikat profesionalnog korisnika izdaje se licu koje je obučeno za bezbednu primenu, rukovanje, skladištenje, transport i odlaganje sredstava za zaštitu bilja“.

Sve je dobro napisano, ali krajnji korisnik je poljoprivredni proizvođač, koji pre svega upotrebljava ta sredstva sa površnim uputstvom i zaštitom. Ambalaža takođe sadrži ostatke otrovnih supstanci, a baca se u reke, na njive i livade. Tako odlaganje zagađuje kompletnu čovekovu sredinu.

Zato predlažemo da se uključi kako resorno ministarstvo, tako i lokalne samouprave, da se što više uključi struka u savetodavna tela koja će edukovati građane kako i na koji način upotrebiti hemijska sredstva kod zaštite poljoprivrednih proizvoda. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Despotoviću.

Na član 31. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Izvolite, kolega Ljubenoviću.

TOMISLAV LJUBENOVIĆ: Hvala.

Ovim amandmanom koji je Poslanička grupa SRS podnela na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja predložena je izmena člana 31.

Članom 31. predlagač želi da izmeni član 79. osnovnog zakona, kojim su definisane kaznene odredbe, i to za učinjeni privredni prestup od strane pravnog lica i odgovornog lica u pravnom licu.

Srpska radikalna stranka ovim amandmanom predlaže izmene najnižeg iznosa predviđene kazne, i to tako što će taj iznos umesto 700.000 dinara biti 1.000.000 dinara. Najviši iznos predviđene kazne od tri miliona dinara ostaje nepromenjen. Dela koja su u članu 79. osnovnog zakona o sredstvima za zaštitu bilja definisana kao privredni prestup su i te kako ozbiljna dela i smatramo da bi najniži iznos predviđene kazne trebalo povećati kako bi se preventivno delovalo na privrednike, kako bi se klonili činjenja tih dela.

Kako bi građanima Srbije bilo jasnije zbog čega predlažemo povećanje kazne, navešću samo neka od dela koja čine privredni prestup: stavljanje u promet i primena sredstva za zaštitu bilja koje nije registrovano u skladu s ovim zakonom, odnosno suprotno rešenju o registraciji; stavljanje u promet i primena preparata, odnosno pomoćnog sredstva za zaštitu bilja koje nije registrovano u skladu s ovim zakonom; vršenje ispitivanja neregistrovanih sredstava za zaštitu bilja bez rešenja o dozvoli za istraživanje i razvoj, odnosno suprotno tom rešenju; stavljanje u promet sredstava za zaštitu bilja kojima je istekao rok upotrebe; primena sredstava za zaštitu bilja protivno zabrani primene; primena sredstava za zaštitu bilja toksičnih za pčele, i druga dela koja zbog kratkog vremena za obrazlaganje amandmana ne mogu i nisam u situaciji da navedem. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Ljubenoviću.

Na član 31. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 40. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 5. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVLJU BILJA (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici Srpske radikalne stranke.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo, ovo je četvrti u nizu zakona koji su u direktnoj nadležnosti i resoru ministra Nedimovića i ja ću sada na neki način da zaokružim priču načelno, zapravo, naše suštinske primedbe na sve ove predloge zakona.

Najpre, i ovi predlozi zakona, kao i mnogi koje ovde dobijamo, samo su izmene i dopune postojećih zakona, a naš principijelni stav je da to nikada nije dobro. Ako se želi ozbiljno normirati neka materija, onda treba lepo da se uradi predlog zakona ispočetka. Lakše se radi i lakše se primenjuje. Uvek kada se vrše izmene i dopune ostane nešto što se ne obuhvati tim izmenama i dopunama, pa onda opet imamo izmene i dopune izmena i dopuna. Onda to stvara utisak neozbiljnosti a i poprilične pravne nesigurnosti. Zato vam preporučujem, ministre, pošto ste već najavili neke predloge ovde za Parlament, vidite to u vašoj službi, predlažite nam celovite zakone.

Zbog čega vi ovo radite? Zato što se vama nekada jako žuri, pa onda morate navrat-nanos da promenite jedan ili dva člana samo da biste zadovoljili kriterijume koji se od vas traže, i onda zanemarite onaj suštinski deo zakona i materije koju određeni zakoni tretiraju.

To je, zapravo, ta naša druga principijelna primedba, usklađivanje predloga zakona, a onda i zakona sa propisima EU. Mi vam godinama govorimo da je to loš pristup, da mi treba da donosimo zakone koji su primereni našoj državi, našem mentalitetu, našem narodu, našim uslovima života. Ne može se... Postoje neke odredbe, neki principi koji mogu da se primenjuju svuda, ali postoje i određene specifičnosti koje moraju da budu primenjene u određenoj zemlji. U tom smislu, čak i kada bismo prihvatili taj vaš stav da je evropski put za Srbiju dobar, ovakav način donošenja zakona ne bi bio dobar.

Naravno, mi ne prihvatamo ni taj tzv. evropski put. Danas smo više puta govorili da je krajnje vreme da zaista... Kad kažem krajnje vreme, onda stvarno više nemamo ni trunku vremena da čekamo, Srbija mora da se odrekne puta u EU, Srbija mora da se okrene svojim prijateljima.

Ovo što se dešava na Kosovu i Metohiji sa Srbima jeste nešto čega se ježi svaki normalan čovek. Lako je sedeti u Beogradu, lako je sedeti u Narodnoj skupštini, u Vladi, pa i šetati po Beogradu ili nekom drugom gradu koji nije u tom gvozdenu prstenu u kojem se nalaze Srbi sa Kosova i Metohije. Moramo

voditi računa, ne samo da se održi konferencija, da se kaže – mi vas nećemo ostaviti na cedilu, mi brinemo o vama. Hajde da pokažemo da brinemo.

Treba da znate, a pretpostavljam da većina vas zna, da jedini način da se sačuvaju Srbi na Kosovu i Metohiji, da se sačuva KiM u sastavu Republike Srbije, da sačuvamo svoj ustavni poredak, suverenitet i teritorijalni integritet, ta dva izraza koja nažalost sve ređe čujemo od predstavnika vlasti, jeste da se odrekne evropskog puta, da zamolimo Rusku Federaciju, da zamolimo Vladimira Vladimiroviča Putina da uđemo u savez sa Rusijom, da uđemo u ODKB i da na taj način sačuvamo svoju državu, da vratimo dostojanstvo i državi i narodu.

Ovo što se dešava na KiM, koliko je po život opasno, koliko je po teritorijalni integritet opasno, toliko je zaista ponižavajuće, da Šiptari mogu da rade šta god hoće, zato što su ovi koje vi nazivate prijateljima zapravo naši neprijatelji a njihovi iskreni prijatelji i rade u njihovom interesu, a ne u našem interesu, ne u interesu pravde i pravičnosti. S tim zaista mora definitivno da se prekine.

I, dajte bar jedanput predložite zakon gde se nećete pozivati na EU, na usklađivanje sa Evropskom unijom. Jedanput donesite, evo, vi predložite, ministre, zakon koji će biti u interesu malinara, u interesu proizvođača mleka, mesa, onih što žive u Srbiji, u interesu te poljoprivredne proizvodnje o kojoj ste govorili, prehrambene proizvodnje o kojoj ste govorili. Sve to lepo zvuči, sve to lepo pričate, ali onda dođe SSP, pa onda jabuke u Srbiji budu skuplje od onih koje uvezete zato što po SSP-u uvozite njihov škart bez plaćanja carine i na taj način, između ostalog, ugrožavate srpskog seljaka.

Sledeća naša primedba koja se odnosi na ove predloge zakona, sad govorim o ovim zakonima, gospodine Nedimoviću, ali odnosi se manje-više na sve – kroz ove predloge, odnosno kroz razmatranje amandmana vladajuća većina pokazuje koliko joj je nebitan stav opozicije, što, verujte, nije dobro. Mi, kao najveća opoziciona partija u Parlamentu, SRS, to celokupna javnost vidi, ovaj posao radimo vrlo predano, vrlo vredno i vrlo ozbiljno. Naši amandmani... Sada kada vi više nemate one stotine amandmana, pa ni mi nemamo, na to ste nas vi naterali, kada imamo amandmane koji se odnose na svaki konkretan zakon, i sami vidite da su ti amandmani zaista u cilju poboljšanja zakonskog teksta, a sutra i primene zakona.

Znate, mi vas često upozoravamo na to, nije dobro kada vi ovde usvojite, na predlog Vlade skupštinska većina usvoji zakon, mi vam unapred kažemo – ljudi, donosite neprimenjiv zakon. Vi kažete – ne, to nije tačno, ovo je najbolje na svetu. Posle deset dana ministar izlazi na televiziju i kaže – znate, imamo problem, ne može taj zakon da se primeni, ali, evo, mi pripremamo izmene i dopune za Skupštinu. To nije dobro. Zato bi trebalo da se ozbiljno zabavite ovim amandmanima, da se ne radi navrat-nanos. Imate dovoljno vremena, imate

službe i nemojte da se rugate narodnim poslanicima odgovorima zbog čega ne prihvatate naše amandmane. Vi najčešće nama kažete da naše amandmane ne prihvatate zato što je u vašem predlogu nešto urađeno bolje i zato što vi mislite da je takvo rešenje primerenije. Zamislite, gde je tu argument? Vi protiv naših argumenata kažete – primerenije. Dobro, ako je to argument, onda mi kažemo – primereniji je amandman. I gde je tu ozbiljna rasprava? Gde su tu argumenti? Nema ih. Zato posebno želimo da skrenemo pažnju i Republičkom sekretarijatu za zakonodavstvo.

Ovde ste, kada je u pitanju ovaj konkretan amandman na član 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zdravlju bilja, gde sam ja uložila u ime Poslaničke grupe SRS amandman na član 1. tačku 1), a ovaj član 1. se odnosi na osnovni član 4... Znao, ovako kada radite izmene, sad niko živi ne zna o čemu ja pričam, jedva i vi možete da me ispratite, a sve od reči do reči govorim tačno. Onda vi nama kažete da ne možete prihvatiti naš amandman zato što se u izmenama i dopunama ne menja tačka 1) Predloga zakona. Zamislite vi koliko je to, vi niste pravnik... Znam da jeste. Ovako sam rekla pre neki dan ministru Ružiću – vi ste pravnik, pa je on skočio. Ja bih sad pitala – da li je i Dejan Đurđević pravnik? Ja znam da jeste, kao što jeste i vi. Dejan Đurđević je doktor nauka, on je direktor Sekretarijata za zakonodavstvo. Ja ga znam kao odličnog pravnika iz nekih drugih vremena, čak ne verujem da se kao stručnjak pokvario.

Ali kako je moguće da kažete da se ne menja tačka ovog člana 1, odnosno člana 4. osnovnog zakona i da zbog toga ne možete razmatrati i usvojiti naš amandman? To jednostavno nije normalno. Po našem nakaradnom poslovniku jeste tačno da se ne može menjati član koji Vlada ne menja, što je takođe van pameti, ali u okviru jednog člana koji vi već menjate i predlažete izmene, kako je moguće da kažete da mi nemamo pravo da menjamo neku tačku, a vi se niste setili da je promenite?

Dakle, ovo moje obraćanje, kažem, poslednje po ovim vašim predlozima, više je načelno, principijelno i više upozoravajuće, da bi zaista trebalo, ako želite da ozbiljno sarađujemo, da nas tako tretirate i da se ne rugate s onim što mi ovde radimo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani gospodine predsedavajući, poštovane kolege poslanici, pre svega, ovo želim da kažem zbog javnosti, niti se ja kome rugam, štaviše, uz veliko poštovanje uvek se obraćam svakom poslaniku, poštujujem poslanike koji rade, sede ovde dan i noć, tako da bih na ovaj poslednji deo vašeg izlaganja samo to mogao da kažem.

Druga stvar koju želim da kažem – jeste, da, žuri nam se oko izmena i dopuna Zakona o zdravlju bilja. Reći ću vam konkretan razlog. Uopšte nema

veze sa EU, o kojoj se priča, nego baš suprotno, ima veze sa Ruskom Federacijom, ima veze sa fitosertifikatima oko izvoza jabuka, nektarina i krušaka, da bismo potpuno zaokružili sistem na osnovu zahteva tržišta Evroazijske unije. Tačka.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima Vjerica Radeta, pravo na repliku.

VJERICA RADETA: Najpre, ja vama da kažem, ništa lično nije bilo kada sam govorila o odnosu ministara i članova Vlade prema Narodnoj skupštini. Mi nikada ne izbegavamo da kažemo ko je taj ministar koji ima dobru komunikaciju sa narodnim poslanicima. Vi ste bili narodni poslanik i možda zbog toga zaista imate takvu komunikaciju, možda znate, odnosno sećate se kako izgleda kada ministar ne obraća pažnju na ono što mu se govori. Nije ovo bila lična primedba.

Što se tiče ovoga da vam se žuri s ovim zakonom zbog odnosa sa Ruskom Federacijom, daj bože da je tako. Govorim prvo o ova četiri predloga zakona, vi ste u svakom naglašavali – Evropska unija, Evropska unija, Evropska unija. Dajte, požurite sa svim zakonima koji bi nam omogućili što je moguće bolju i bržu saradnju sa Ruskom Federacijom; tu ćete imati i te kako saradnju Srpske radikalne stranke, i podršku, zato što bi zapravo na taj način promovisali našu politiku.

Vi imate onaj sporazum, odnosno mi imamo sporazum, o kojem smo govorili, sa Ruskom Federacijom. Koristite ga, ministre, maksimalno za dobrobit Srbije, za dobrobit svih građana Srbije. I insistirajte u Vladi, insistirajte kod predsednika države, vi narodni poslanici takođe, prekidajte ovaj put ka EU. Uništiše nam državu, uništavaju nam narod, ostaćemo bez dela države ako ostanemo na ovom nakaradnom putu. Gledajte što pre da se ova vaša politika zaokrene ka Ruskoj Federaciji, ka ODKB-u i da konačno ova država i ovaj narod počne normalno da živi, da prodiše, da se oslobodimo straha, da se oslobodimo poternica, da se oslobodimo prstenova oko delova svoje države. Ovo što se dešava postaje nepodnošljivo.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović. Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, još 2009. godine, za vreme vladavine ovih „žutih“ raspikuća, razne multinacionalne kompanije, što i vi znate iako tada niste bili u Vladi, počele su da vrše pritisak na Srbiju da se usvoji jedan rigorozniji zakon o zaštiti i zdravlju bilja, navodno, kako bi se sva roba koja se kasnije s ovog područja izvozi u zemlje EU kroz strožu kontrolu na taj način zaštitila.

Međutim, mi smo i tada, kao poslanici najveće opozicione stranke, bili protiv tih zakona iz prostog razloga što smatramo da takvo donošenje zakona, u segmentima – malopre je koleginica rekla zdravlju, i nije puno pogrešila, zaštita zdravlja bilja, sve je to povezano – u najvećoj meri nije na korist Srbije.

Od kada je 2016. godine, da li je tako, otprilike u ovo doba, uveden pravilnik (dakle, pre formiranja ove sadašnje vlade) da se na graničnom prelazu vrši kontrola od strane fitosanitarne inspekcije za jedan deo proizvoda biljnog porekla, a da ostali vrše po mestu skladištenja, došlo je do zabune među proizvođačima – pa što sada tako. Mi zaista nismo protiv toga da zdravlje bilja, i onog koje se uvozi u Srbiju i onog koje se izvozi, bude pod najvećim stepenom kontrole. Međutim, mi smo protiv toga da se sve to radi samo zbog činjenice da sada slede određeni IPARD projekti od strane EU za poljoprivrednu proizvodnju. Vi ste rekli da se u ovom slučaju to radi zbog Ruske Federacije. Ako je tako, ako je to bolja kontrola, onda to možemo da pozdravimo.

S druge strane, gospodine ministre, šta Vlada Srbije i vaše ministarstvo konkretno rade da se očuva zdravlje bilja? Kada vi kažete bilje... Sada nas građani gledaju u direktnom prenosu, moraju da imaju u vidu da postoji poljoprivredno bilje i ono koje nije poljoprivredno bilje. Ono što mi želimo da pokrenemo kao novu temu, pošto smo danas uspeli da iz vas izvučemo, što bi se reklo, da ćete izaći sa predlogom da se izmeni Zakon o organskoj proizvodnji, a mi mislimo da treba nov zakon, i o podsticajima u poljoprivrednoj proizvodnji – kako Vlada gleda na činjenicu da je ogroman potencijal, to znači na stotine hiljada a možda i milioni evra, upravo u tom bilju koje nije poljoprivredno, razumete šta vam govorim, u zasadima kao kultura, već se nalazi na područjima Srbije, gde mi preradom lekovitog bilja možemo da imamo (da li je tako, i vi ste rekli, prerađivačka industrija) i te kako izvozni potencijal? Zašto niste u toj oblasti dali veće subvencije za pojedine krajeve Srbije? Mislim na Zlatar, na čitav homoljski deo, Homoljske planine, sve što se nalazi oko Sokobanje, Rtnja, na jugu Srbije i sve te potencijale koje imamo, a tek su neki usamljeni primeri koje možemo ponekad u nekoj reportaži na televiziji ili na nekom od kanala, „Jutjub“, da vidimo da je neko to počeo uspešno da radi, da se time bavi.

Ako bismo se usmerili na to da i na taj način... Pogotovo zbog toga što mi imamo retke biljne vrste, koje nisu kulture koje se sade već se nalaze na poljima širom Srbije, na određenim lokalitetima, neke su endemske vrste. Evo, da pomenem i nacionalne parkove Frušku goru, Taru i Kopaonik. To je riznica koju mi treba da iskoristimo kao zemlja i da damo podsticaj ljudima da se time bave i da od toga imaju neku korist.

Naravno, i to mora da prođe strogu kontrolu, jer sve što se prodaje i što se nalazi na pijacama i na raznim drugim mestima trebalo bi da kontroliše inspekcija.

Evo, završavam, gospodine Marinkoviću, pošto je ovo zaista jedna nova tema, da dam mogućnost ministru ako želi da odgovori. U tom smislu, treba da gledamo, što bi se narodski reklo, naša posla, a ne da nas uslovljava Evropska unija, koja samo traži za sebe pogodno tržište, traži jeftine sirovine i traži jeftinu radnu snagu. A s druge strane, mi ono što imamo i što nam je od prirode dato i što može da se upotrebi nismo iskoristili na pravi način.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Jovanović.

Reč ima ministar.

Izvolite, gospodine Nedimoviću.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Poštovane kolege poslanici, želim da se dotaknem tri stvari iz prethodnog izlaganja, hajde da krenemo unazad. Vezano za organsku poljoprivrednu proizvodnju, činjenica je da je tražnja na platežno sposobnim tržištima za ovom vrstom robe sve veća i veća. Činjenica je, isto tako, da je naša sva poljoprivredna proizvodnja, bilo da je reč o biljnoj ili životinjskoj, koja god je, na većoj nadmorskoj visini apsolutno tog tipa samo što nema čagu da je to organsko, da ima taj sertifikat. Iz tog razloga, mi ćemo ući u izmene ovih propisa. Ali da ja sad ne prejudiciram ovde konačna rešenja, to će biti moj predlog ka Vladi i kasnije ka Parlamentu da organska poljoprivredna proizvodnja bude jedan od bitnih ciljeva kojima ćemo se baviti u budućnosti, jer je tražnja za tom robom, koja je skupa, ali je to dobro za naše proizvođače, da se okrenemo u određenim vrstama poljoprivredne proizvodnje tome.

Što se tiče zdravlja bilja, želeo bih da se osvrnem na jednu stvar, vezana je za sredstva za zaštitu bilja, a tiče se obuke naših poljoprivrednih proizvođača. Ovim zakonom baš smo predvideli to da u naredne dve-tri godine preko svojih organizacionih jedinica radimo kontinuiranu obuku tih ljudi, da oni dobiju sertifikate da su ovladali načinom upotrebe. U pravu su neke vaše kolege koje su rekle da je pre petnaest godina samo pukla brana i prošla gomila nekih zaštitnih sredstava, ovih ili onih, bez adekvatne edukacije ljudi kako se ona uopšte upotrebljavaju. Svaki lek, kad se koristi na neadekvatan način, može vremenom postati ozbiljan problem i može predstavljati sredstvo za ugrožavanje života. Tako je isto i kod biljke, ista je stvar i kod životinja kad se radi o lekovima koji su namenjeni njima.

Jedna stvar koju želim da kažem, a tiče se izmene Zakona o bezbednosti hrane, iako smo to apsolvirali, i tiče se okretanja malom poljoprivrednom proizvođaču, jeste ova odredba koja je predložena u izmenama Zakona vezana za donošenje posebnih propisa za male poljoprivredne proizvođače koji se tiču prerade. Ovo što se tiče robe životinjskog porekla smo regulisali, ostao je ovaj prostor za robu biljnog porekla. Stvorili smo sada normativnim izmenama prostor da se to reguliše. E, to je okretanje ka ovom malom poljoprivrednom

proizvođaču, da što veću vrednost napravi i da može da je ponudi na prostoru Srbije.

Priča o organskoj poljoprivrednoj proizvodnji je priča, najvećim delom, ka tržištima koja su više platežno sposobna; ima naših potrošača i na prostoru Srbije koji su zainteresovani za ovo. Mi u ovom trenutku imamo, javnosti radi, oko 16.000-17.000 hektara koji su u sistemu organske poljoprivredne proizvodnje. Nama je neophodno da toga bude tri-četiri puta više. Bez novca i sredstava koja će država da uloži, teško da će se to desiti samo od sebe. Iz tog razloga sam nameran, isto tako, da predložim u Zakonu o podsticajima posebnu glavu koja će se odnositi na organsku poljoprivrednu proizvodnju.

Sad imamo situaciju da su podsticaji za organsku poljoprivrednu proizvodnju 40% uvećani u odnosu na konvencionalnu proizvodnju. Primera radi, ako po hektaru dobijete 100 nečega, za organsku dobijate 140. To baš i nije neki podsticaj s obzirom na sredstva zaštite koja morate upotrebiti, jer ne možete koristiti hemijska sredstva kod organske poljoprivredne proizvodnje, mora se nešto drugo smisliti.

Ove godine smo imali novca pa za biljnu organsku proizvodnju taj iznos podsticaja nije više 40% više u odnosu na konvencionalnu proizvodnju, nego 120% više. Ali to nije dosta. One moraju posebno da se tretiraju, i spram vrste poljoprivredne proizvodnje, a naročito treba insistirati na organskom voćarstvu, organskom povrtarstvu i u delu stočarstva koji može na ovaj način, naročito u prostorima u kojima ne može konvencionalno stočarstvo da se razvija. Država sad ima novca za to. Posle godina sprovođenja finansijske discipline, više novca ima i samim tim su sazreli uslovi. Ne može pre zore da svane. Možda nekom može, ali ako mu svane pre zore, ranije mora kući.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Pravo na repliku, Nataša (Spasoje) Jovanović.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: I za laike u poljoprivredi, gospodine ministre, normalno je da pesticidi koji imaju bilo kakav rizik po zdravlje ljudi, znači, i tog bilja koje će da se koristi u ishrani životinja, nisu dozvoljeni. Nikada se nije u Srbiji desilo, i pre ovih zakona... Ja mislim da je 1998. godine donet zakon odnosno pravilnik o zaštiti bilja, dakle još u Saveznoj Republici Jugoslaviji, pa 2009. i 2016. godine, nebitno je. U svakom slučaju, u celom tom periodu nikada se u Srbiji – evo, tu je i gospodin Rističević kao poljoprivredni proizvođač i toliko godina možda i savetuje druge kako i šta treba da rade – nije desilo da se zbog neispravne ili zbog toga što taj pesticid nije imao po pravilima EU, kako oni kažu, maksimalnu dokumentaciju, napravi neka velika šteta. Ja smatram da i stariji ljudi, oni koji ne prate nove tehnologije a žive na selu, i oni ljudi koji sad imaju 60 i 70 godina i dalje rade u polju i seju znaju kako treba da upotrebe sredstva za zaštitu bilja.

Ovo je ipak nešto što je počelo da duva od strane Evropske unije još pre tih, koliko sada već, deset godina, pa onda i kasnije, kada su oni tražili da se sve ono što se proizvede a izvozi se na tržište Evropske unije, što je mnogo manji procenat nego što treba da se izveze na područje Ruske Federacije, pokrije sertifikatom da su ti proizvodi bili tretirani pesticidima, sa maksimalnom dokumentacijom. A u Srbiji to ne mora da bude tako jer se zna šta je dobro a šta nije.

Vi ste sada pomenuli i to kako će da se vrši edukacija. Najpre da nam kažete, gospodine ministre – da li je ovaj način obaveze prema poljoprivrednim proizvođačima uvod u to da će oni za koju godinu, ako to nama dođe kao direktiva EU, kao u nekim zemljama u našem okruženju, morati da imaju sertifikat? Vi znate za to da oni ne mogu da upotrebe određena sredstva za zaštitu bilja bez tog sertifikata. Takvo im je pravilo doneto, ja mislim, 2015. godine je prvi takav zakon izglasan u ustaškoj hrvatskoj državi koja je okupirala Republiku Srpsku Krajinu. Vi sada tamo nešto sejete i morate da imate, zamislite, sertifikat da vi znate to da upotrebite.

(Predsedavajući: Hvala.)

Završavam.

Em što ste uveli da se putem interneta prijavljuju sezonski radnici, pa sada putem interneta i onaj gost koji dođe u seosko domaćinstvo (posle ćemo o tome), sada još samo sertifikat kako treba da zaštiti pšenicu i kukuruz. Ja stvarno ne znam kako je dosad postojalo bilo šta što mi jedemo, što se proizvodilo ili što se izvozilo iz Srbije ako to ljudi nisu znali da rade.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, koleginice Jovanović.

Pretpostavljam pravo na repliku, gospodin Marijan Rističević.

Izvolite, kolega Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja mislim da je problem kod zaštite bilja i problem Ministarstva finansija. Ako uvozite gotov preparat, porez je 10%, PDV je 10%; ako uvozite sirovinu, aktivnu materiju, porez je 20%. Taj propis su doneli ovi koji šetaju po hodniku. Mi taj propis jednom konačno moramo promeniti. Nikako nisam uspeo da ubedim ministre finansija da je to tako, ali jeste. Treba kod Ministarstva finansija uložiti napor da se te stope izjednače, jer poruka je loša. Kod zaštite bilja, ako je na sirovinu porez 20%, na aktivnu materiju, a jedan preparat se sastoji od aktivne materije, tečnosti i boce, a ako je porez na gotov proizvod prilikom uvoza 10%, onda je poruka veoma loša, poruka je – bolje uvesti, nego proizvesti. Dakle, u toj poruci je onda šteta po naše radnike, po naše zaposlene, po domaće proizvođače, po privredu.

Takođe treba da razmislimo o paralelnim sredstvima, da vidimo šta je paralelno sredstvo, ko ima pravo da ga proizvodi, odnosno da ta prava pripadnu

isključivo domaćem proizvođaču, a ne uvozniku. To je ono što ja mislim da je problem kod sredstava za zaštitu bilja.

Po pitanju organske hrane, ja se slažem da imamo šansu, ali ta sertifikacija, poljoprivrednici treba da znaju, traje i po tri godine. I, veoma su pogodna brdska područja jer nisu tretirana mineralnim đubrivom. Dakle, onaj ko misli da se u narednom periodu bavi organskom hranom, neka pokuša ove godine odmah da izbegne upotrebu mineralnih đubriva. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Rističeviću.

Reč ima Milija Miletić.

Izvolite.

MILIJIA MILETIĆ: Zahvaljujem se.

Pridružio bih se svom kolegi Rističeviću baš u onoj stvari koju je on rekao. Tačno je, mi smo imali veliki broj firmi koje su proizvodile te hemikalije, koje su bile naše, domaće, bile su kvalitetnije, ali u prethodnom periodu, od 2000. godine pa naovamo te firme sada više ne funkcionišu, ne rade i dešava se šta se dešava, sada uvozimo neke stvari za koje ne znamo šta su i držimo se onog „bolje uvesti, nego proizvesti“, kao što kaže gospodin Marijan.

Za nas koji živimo na jugoistoku Srbije, koji živimo u selu i od sela jeste bitno da to što nam je priroda dala moramo sačuvati. Inače, veliki broj opština koje su kao moja opština ima mogućnost što se tiče zdrave proizvodnje, možemo koristiti puno tog lekovitog bilja sa naše teritorije i za učešće umesto tih hemikalija, umesto tih pesticida i to postoji, i to je mogućnost. Imamo i primere dobre prakse, malopre je rekao ministar Nedimović, imali smo blizu 16.000. hektara koji se obrađuju na organski način. Kod nas u opštini iz koje dolazim imamo proizvođače koji imaju sertifikate, koji su proizvodili pšenicu organsku, sada organsku jabuku rade, i to rade unazad nekoliko godina; proizvode organsko sirće, proizvođače sad još takvih proizvoda koji su veoma kvalitetni.

Mi na to moramo staviti veću pažnju, kao što kaže ministar, i moramo prilagoditi još tih podzakonskih akata, a normalno i zakon, koji moramo usaglasiti da bude dobar za te naše proizvođače.

Inače, opština iz koje dolazim ima sertifikat „zelena opština“, koji je dobila kroz projekat „Eksčejndž 3“, što znači da imamo puno takvih opština u kojima možemo raditi organsku proizvodnju. Ali, s druge strane, ljudi, da bi radili, moraju da pripreme hranu, ta hrana mora da bude kvalitetna. Veliki je broj ljudi koji su ostali u našim opštinama, to su mahom stari ljudi, koji su navikli da rade kao što su radili 20-30 godina unazad. Sada traže, kada neko hoće da radi neku organsku proizvodnju, da tu mora da se kopa, pa posle toga da se zagrće i, normalno, to je zdrava proizvodnja i tu nema nekakvih hemikalija koje će smetati. Ali tu sada nema dovoljnog broja mladih ljudi, kojih je bilo

ranije kada je to rađeno. Prema tome, okrenimo se mi našoj tradiciji, ali moramo poštovati i nešto što je novo, a to su novi pravci u razvoju poljoprivrede.

Još jednom, ministre, ja vas podržavam za puno stvari jer mislim da je to ispravno.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Miletiću.

Na član 15. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Izvolite, prof. Bojiću.

DUBRAVKO BOJIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Milo mi je, gospodine ministre, da čujem da je ovo prvi zakon koji se striktno ne odnosi na EU, već se više naslanja na saradnju sa Ruskom Federacijom.

Kod Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zdravlju bilja naveli ste da je osnovni razlog za njegovo donošenje uređenje obavljanja poslova od javnog značaja u oblasti zdravlja bilja i dijagnostike štetnih organizama, koji mogu ne samo da ugroze već da dovedu u pitanje opstanak neke biljne vrste. Sve to može dovesti do ekonomskih i ekoloških posledica i napraviti velike probleme poljoprivredi i šumarstvu Republike Srbije. Jedan od najvećih problema u ovoj oblasti – gospodine ministre, ako možemo da se čujemo – i dalje ostaje nedostatak stručnog osoblja, tj. inspektora fitosanitarne struke. Čuli smo prošle nedelje u raspravi u načelu, vi ste baš rekli, da je prosečna starost inspektora fitosanitarne struke 57-58 godina. To je podatak koji najviše govori.

Amandman koji sam podneo ispred SRS odnosi se na član 15. kojim se menja prethodni član 28, koji uređuje program stručnog osposobljavanja lica koja obavljaju poslove od javnog interesa i ostale stručne poslove iz oblasti zdravlja bilja. Tražio sam brisanje stava 1. ovog člana jer smatram da je postojeće zakonsko rešenje bolje i obuhvata program i proveru znanja fitosanitarnih inspektora i posle stručnog usavršavanja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, profesore Bojiću.

Na član 34. amandman je podnela narodni poslanik Miroslava Stanković Đuričić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 45. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Izvolite, kolega.

FILIP STOJANOVIĆ: Gospodine Marinkoviću, dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, podneo sam amandman na član 45. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zdravlju bilja.

Svaka, pa i ova vlast želi da prikrije činjenicu da snosi punu odgovornost kada je u pitanju materija koja je predmet ovog zakona. Danas smo došli u poziciju da mere koje se preduzimaju od strane ove vlasti ne pružaju gotovo nikakvu garanciju da će one zaštititi naš biljni svet.

Sami kažete da do sada nije bila moguća adekvatna primena ovog zakona usled nedovoljnog broja sanitarnih inspektora za obavljanje fitosanitarnih pregleda i kontrole pošiljaka. Poznato je da se godišnje izveze oko 50.000 pošiljaka ove vrste i da će se taj broj stalno uvećavati, što je svakako dobra stvar.

Mi nemamo ništa protiv toga da se poveća broj inspektora do neophodnog broja, međutim, iz iskustva znamo da se ova i slične situacije koriste za udomljavanje stranačkih kadrova, što bi svakako dalo suprotan efekat. Nije samo cilj povećati broj inspektora, cilj je da to budu ljudi od struke, koji će posao obavljati na odgovarajući način.

Zato apelujem na ovu vladu da iznađe i druge načine da se ovaj problem reši na adekvatan način. U budžetu uvek ima prostora gde je moguće kresati određene stavke, a neke od njih su svakako smanjivanje velikog broja vladinih agencija. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Stojanoviću.

Na član 45. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 52. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite, kolega Mirčiću.

MILORAD MIRČIĆ: Ovi predlozi su sa razlogom da se otvori Poglavlje 12, a otvaranje poglavlja ima za cilj ulazak u EU. Kad ovo sluša i gleda, običan građanin Srbije ima utisak da je jako dobro što pre ući u tu EU, pogotovo kada je u pitanju oblast poljoprivrede, jer, bože moj, ako usvojimo sve te standarde, mi ćemo višak hrane izvoziti u EU ili, kako to neki nadobudni predstavljaju, da je sve veći i veći izvoz u EU.

Međutim, šta je realnost? Realnost je potpuno suprotna. Ne može niko ko iole ima zdravorezonsko razmišljanje da poveruje da ćemo mi višak paradajza izvoziti u Francusku – pa Francuzi ga bacaju; da ćemo višak krompira izvoziti u Nemačku – pa Nemci ga bacaju; da ćemo višak grožđa izvoziti u istu tu Francusku ili Italiju – oni ga imaju u višku.

Šta je suština? Suština je prihvatanje ISO standarda, evropskih standarda, da se otvori ovo tržište za evropske proizvode.

Ovde je dobra stvar što ministar prvi put okreće stvari, ne nose ga ni inercija niti emocije, nego stavlja nešto što je realnost. Šta je realnost? Nama je realnost da sve ono što možemo da proizvedemo možemo da prodamo na evroazijskom tržištu, pre svega u Ruskoj Federaciji.

Šta je s druge strane? Ono što je potrebno za poljoprivredu, sva sredstva, repromaterijali, to se proizvodi u Rusiji. Proizvodi se, istine radi, po njihovom standardu, po GOST-u, a ne po ISO standardima, ali vidite da i ta razvijena Evropa prihvata ruske proizvode. Zašto? Zato što su jeftiniji, zato što su istog kvaliteta.

A mi jednostavno pokušavamo po inerciji, nošeni emocijama, po svaku cenu da uđemo u tu EU. Mi ovde amandmanima želimo da što ubedljivije delujemo kako biste shvatili da se okrećemo raciju, a ne emocijama. Racio govori da treba ići tamo gde naša roba može da se plasira i treba ići tamo gde smo konkurentni sa svojom robom.

Mi ovde predlažemo da se podzakonski akti donesu u roku od šest meseci. Ministarstvo ovo ne prihvata. Ne prihvata iz razloga što kaže da je dovoljno i godinu dana da se predlože podzakonski akti. Zašto podzakonski? Zato što upravo regulišu ovo o čemu je ministar govorio, regulišu još preciznije, još tačnije odnose sa tim tržištem i uvoz robe iz Ruske Federacije. Nama je tu veliki problem taj uvoznički lobi. Mi možemo da budemo žrtva uvoznčkog lobija, koji je već uspeo da uništi sve proizvođače veštačkog đubriva u Srbiji, koji je mnoge proizvođače zaštitnih sredstava već doveo na rub propasti. To je ono što Ministarstvo mora u podzakonskim aktima – zato mi insistiramo da se skрати taj rok na šest meseci – jasno da definiše kako bi zaštitilo domaće proizvođače.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Mirčiću.

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 6. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O UGOSTITELJSTVU (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici dr Aleksandar Martinović i poslanici Srpske radikalne stranke.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za privredu, regionalni razvoj, trgovinu, turizam i energetiku, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Po Poslovniku, Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Član 27. je u pitanju. Nije nam namera da ovu diskusiju razvodnjavamo i idemo iz teme, ali zaista moram da vam skrenem pažnju, gospodine Marinkoviću, da, kada čitate ko je podneo amandmane, morate da pročitate ko je podneo amandmane. Kažete – Aleksandar Martinović i poslanici Srpske radikalne stranke. Mi nemamo nijedan amandman potpisan kao – poslanička grupa. To jesu sve amandmani Srpske radikalne stranke, to jesu sve amandmani naše poslaničke grupe, to jesu sve stavovi Srpske radikalne

stranke, ali morate da odvojite vreme da pročitate pojedinačno. Niste rekli, mogli ste da kažete Srpske napredne stranke i Srpske radikalne stranke, pa da se nagada je li Martinović ili neko drugi. Dakle, jednostavno, vi znate da mi vodimo računa o tim formalnostima i da skrećemo pažnju uvek kada ima potrebe za tim. Bez namere da zakeramo, narodski rečeno, jednostavno vas samo molim da pročitate onako kako vam piše u sinopsisu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Nema problema, može da se protumači da ste i vi u pravu i ja, ali, naravno, nije mi teško i u sledećem ću pročitati svako ime pojedinačno, nije nikakav problem. Hvala vam na razumevanju.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Ovaj zakon koji nam je predložilo ministarstvo odbeglog Rasima Ljajića je potpuno katastrofalan iz više razloga. Najpre zbog činjenice da su neka rešenja koja su predložena u oblasti ugostiteljstva veoma loša za srpske ugostitelje, koji ukupno sa turističkim sektorom učestvuju u privredi Srbije sa 6%. Sedamdeset hiljada ljudi, muškaraca i žena, zaposleno je u oblasti turizma i ugostiteljstva, a preko 60% njih je sa kvalifikovanom stručnom spremom iz te oblasti, preko 10% njih je sa visokom stručnom spremom. Zaista je neverovatno da tako dugo iščekivani zakon, posle toliko vremena utvrđivanja i javne rasprave, dođe u ovakvom obliku. Zato smo i tražili da se član 1. zakona o ugostiteljstvu briše.

Ne treba posebno da potenciram, videćete i vi, gospodine Nedimoviću, da kaznama i penalima u opisu zakona nije mesto, za to služe određena poglavlja i odredbe, a ovde – tap, pa kazne.

Sada se postavlja pitanje, na koje vi verovatno nemate odgovor, jer nema ministra finansija... On bi jedini bio tu kompetentan da kaže, u skladu sa stavkama budžeta i svojim razmišljanjem kako da se unapredi ova oblast – jer Rasim Ljajić za to nije sposoban i on više neće biti ministar ni u jednoj vladi, u to smo apsolutno sigurni – kako da se unapredi poslovanje ugostiteljstva a da to bude u korist tih ljudi. Zar vam nisu dovoljno velike ove cifre koje sam na početku diskusije iznela? Najpre, zbog činjenice da retko koja zemlja sa ekspanzijom turizma i ugostiteljstva u oblasti prometa hrane i pića ima tako visok PDV. Zemlje koje idu ka tome da razvijaju sektor ugostiteljstva (pa valjda svi vi negde idete, službeno ili privatno) uglavnom imaju stopu PDV-a na te usluge od 5% do 10%, a ona je ovde za smeštaj u hotelima 10%, a to su vezane delatnosti, a za ugostitelje je za promet hrane i pića 20%.

Onda nemojte da vas čudi, a to stvarno ne može niko da opravda, što u toj oblasti i te kako cveta siva ekonomija, je li tako? Malo-malo pa je neki objekat zatvoren. To ne može da opravda ni činjenica da oni nisu uskladili tu delatnost sa postojećim zakonskim standardima. Ali razmislite o tome da ćete

na takav način, kao što mi predlažemo i kao što Udruženje ugostitelja Srbije traži, da povećate njihovu produktivnost pa će moći više ljudi da se zaposli.

Evo, da ne idem sada po gradovima, stvarno je malo vremena, uzeću za primer, pošto čujem malopre i komentare kolege Mirčića, evo vi ste iz Mitrovice, on iz Novog Sada – samo u Novom Sadu je prošle godine zaposlenje u oblasti turizma našlo preko četiri hiljade uglavnom mladih ljudi. To je grad koji se ove godine obeležava kao Prestonica mladih Evrope, koji ima i te kako mnogo kulturnog, etno, istorijskog nasleđa i poznat je po tradiciji ugostiteljstva. Na kraju krajeva, u tom delu koji je nekada bio Austrougarska, pa i u ovom našem gde smo dugo godina bili pod Turcima, odmah posle oslobađanja od Turaka prve kafane su nikle u Beogradu, u mom rodnom Kragujevcu i drugim gradovima. Zato turisti vole da dođu, zbog gostoljubivosti, zbog dobre hrane koju imamo.

Kampanje koje su pokretane više godina u tom smislu da prikažemo šta je to etno, prava srpska, domaća hrana urodile su plodom. I sad kad su se ti ljudi profilisali u tim oblastima – tap, toliki porez, odnosno PDV, nemogućnost da oni to rade. A da ih slušate, iz struke šta vam kažu... Jeste ovaj zakon prošao neke javne rasprave, ali su vam ti isti ljudi rekli da je nemoguće da jedna turistička organizacija, evo, grada Sremska Mitrovica, koja odlično radi svoj posao, pa i drugi, ili imaju manifestacije itd., ili grad, ili grad Beograd, ili bilo koji grad... Sad vi treba, evo Požarevac, odakle je Arsić, da se bavite time da se na račun opštine, odnosno grada uplaćuju sredstva od privatnog smeštaja, da li je to izdavanje apartmana, da li je to izdavanje kreveta, koji je kategorisan kao seosko domaćinstvo.

Molim vas, objasnite mi, ovde je gospođa Radeta koja je za lokalnu samoupravu, što bi se reklo, i za tu oblast kao pravnik ekspert, evo vas koji vršite te poslove u lokalnoj samoupravi, da li jedan grad treba da se bavi rentiranjem objekata. Evo, u ovom zakonu ovde lepo piše da moraju da se uplaćuju sredstva na račun, odnosno u budžet opštine. Onda uđite u izmenu Zakona o budžetskom sistemu; nemojte da terate ni grad Beograd, ni Požarevac, ni Kragujevac, ni bilo koji grad u Srbiji, neku banju, koja ima svojih problema (razvoja, prihvata stranih gostiju), da li je Sokobanja ili bilo koja druga, da se bave onim poslom za koji im uopšte zakon ne daje mogućnost. Sada vi treba ta sredstva da prenesete na račun onoga, da mu isplati ta sredstva koja je obezbedio tom turisti da ima taj smeštaj, što je apsolutno nemoguće. Neka se time bave ove agencije koje ne mogu da budu organizatori putovanja već posrednici u turizmu, neka uzimaju za to svoj deo procenta, a ne da se time vi bavite.

Zamislite sada, ako će da krene inspekcija grada Beograda... I ko će to uopšte, gospodine Nedimoviću, da radi? Koji je to broj inspektora koji treba sada da idu po Beogradu, evo ovde oko Skupštine, ako se izdaju neki apartmani, kako se to popularno kaže „stan na dan“, i da gledaju da li je upaljeno svetlo, da

li je stvarni vlasnik tu? Zakuca inspektor na vrata, otvori neka dama i kaže – dobar dan, ja sam rođaka tog vlasnika. Da li će ona da ide u policiju ovde u Majke Jevrosime, ako je to blizu Skupštine, ili negde u Ljermontovljevoj i daje iskaz da li je ona tu stvarno došla? Mora da se nađe zaista jedan normalan i civilizovan način, kao što to postoji u normalnim zemljama, da se to uredi. Ne može to na ovakav način.

Centralni registar stanovništva može da posluži, ali on ne može to da uredi. Znači, prvo mora da se izvrši registracija tog smeštajnog objekta i njegova kategorizacija. Ako zaredate po Kopaoniku, Zlatiboru, pa vi ćete da isprepadate one ljude i turiste pa više niko neće nigde da ide, ako kucate na svaki stan i vrata i kažete – e, jesi li ti tu bio, da li si se prijavio? Vi morate pre toga, da je stvarno pravi taj registar, kao što nije, da ustanovite ko poseduje koju nekretninu, ko se čime bavi, da li je krenuo u to, a ne ovako – prepad na ljude.

Znači, ništa niste uradili donošenjem ovakvog zakona. Razmislite o tome, dame i gospodo iz vladajuće većine. Mnogi od vas dolaze iz lokalnih samouprava koje imaju i te kako razvijenu turističku delatnost. Na kraju, svaki grad u Srbiji je mnogo lepši od mnogih drugih gradova, i turistički centri. Sada vi treba da razmišljate o tome i oni ljudi u upravi za trezor te lokalne samouprave, ljudi koji rade u budžetu lokalne samouprave, kako će da isplaćuju novac za ove što se uplaćuje direktno u budžet ili preko turističke organizacije. Turističke organizacije, ljudi moji, uopšte nemaju mogućnost da samostalno, oni su indirektni budžetski korisnici, ne mogu oni tek tako da troše pare sa svog računa i prave ugovore sa ljudima koji imaju sobe ili apartmane za izdavanje, etno-komplekse itd. Nemojte da se igrate takvim stvarima jer ćete zaista da napravite veliki problem.

Ako ne budete pod hitno poslušali i ušli u pregovore sa udruženjem ovih ljudi, a mnogo je ugostiteljskih objekata u Srbiji, kažu da ih ima skoro 70.000, što onih koji se bave nekim manjim, što većim poslom, znači da je vezan uz restoran i smeštaj, da im date mogućnost da se smanji ta stopa PDV-a, zaista će im biti teško da posluju i da zapošljavaju nove ljude.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Pravo na repliku ima narodni poslanik Veroljub Arsić.

VEROLJUB ARSIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ne mogu u svemu da se složim sa kolegicom koja je diskutovala pre mene. Jedan od razloga zašto ne mogu da se složim jeste zato što zakonom ipak treba da se uredi ova oblast. Može to nekome da se sviđa ili ne, ali mora da se konačno uredi.

Da li će neko da plaća taksu i kolika će biti boravišna taksa, to je stvar lokalnih samouprava i to one odlučuju u svojim odlukama u skupštinama jedinica lokalne samouprave, mi im kao zakonodavac samo dajemo tu mogućnost.

Ali postoji jedan drugi problem, da je ipak u pitanju obavljanje neke delatnosti koja, ako nije regulisana zakonom, osim finansijske štete može da napravi štetu i po pitanju života i zdravlja korisnika tih usluga. Zašto je onda čudno što hoćemo da to konačno rešimo zakonom i da se tačno zna ko može i pod kakvim uslovima itd.?

Možemo sad da okrećemo kako god hoćemo, pružanje turističke usluge jeste obavljanje delatnosti. Svaki lobi ima pravo da zastupa neki svoj interes, pa čak i ovde u Skupštini, ali ako jedan drži običan STR i plaća određene poreze i takse, zašto to ne bi radio neko ko pruža neke turističke usluge? Objasnite mi u čemu je razlika. U čemu je razlika? Zaista ne vidim razliku. Znači, neko ko obavlja određenu delatnost mora da plati određene naknade, i tu ništa nije sporno.

E sad, koliko se sećam Zakona o porezu na dodatu vrednost, kada su u pitanju određene turističke usluge, porez je smanjen na 10%. Znači, postoje u Srbiji samo dve stope: opšta stopa, koja je 20% i niža stopa, koja je 10%. Nema treće stope, i ne treba da je bude, zato što nemamo sistem koji bi mogao da isprati više od dve stope.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Arsiću.

Pravo na repliku ima Nataša Sp. Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine Arsiću, vi ste se samo javili na pomen Požarevca, a da ste pročitali ove članove zakona koje sam ovde potencirala verovatno bi odgovor bio drugačiji.

Dakle, radi se o tome da postoje 20% i 10%, 10% je za smeštaj u hotelima, u kategorizovanim smeštajnim objektima. A ja vam govorim za zahtev ugostitelja i njihovog najvećeg udruženja u Srbiji da se ta stopa za hranu i piće smanji, što je predmet za razmišljanje za Sinišu Malog, a ne za vas. Možda vi ubuduće u nekoj konstelaciji snaga budete nešto, ja to ne znam, ali zaista nemojte da brkate pojmove.

Niko od nas nije rekao, niti ja, da ne treba da se donese ovaj zakon. Na kraju, mi i imamo ovaj zakon, ovo je sada neki kao novi, ali izmenjen na štetu ovih ljudi koje sam ja potencirala. Ali pošto možda niste obratili pažnju, dakle, ja sam vam rekla da Zakon o budžetskom sistemu... Vi ga bar, otkad ste u ovoj naprednjačkoj većini, vi kao Veroljub Arsić, hvalite, i budžet i Zakon o budžetskom sistemu. Zašto hoćete onda da rušite odredbe Zakona o budžetskom sistemu i da obavezujete lokalne turističke organizacije da se bave poslom posredovanja u izdavanju privatnog smeštaja kada to nije niti u njihovoj nadležnosti, niti osnivačkim aktom za turističke organizacije, niti je to posao lokalne samouprave? To je nešto na šta tražim odgovor.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Jovanović.

Reč ima Veroljub Arsić.

Molim vas, po amandmanu. Imate pravo. Izvolite.

VEROLjUB ARSIĆ: Po amandmanu, kolega Marinkoviću.

Ministar ima pravo da predlaže zakone iz svoje nadležnosti, a narodni poslanik ima pravo da predlaže zakon iz bilo koje nadležnosti, prvo to da se razumemo. I ne može niko da me spreči da napišem zakon iz bilo koje nadležnosti, pa čak i iz nadležnosti Ministarstva finansija, predlog zakona. Znači, prvo to da raščistimo. Od kada sam postao poslanik, ja sam branio dostojanstvo i Narodne skupštine i narodnih poslanika i uvek malo emotivno reagujem kada neko pokušava da ga naruši da bi napravio neku političku priču.

Sada, kada stalno spominjemo neku određenu delatnost, ne možemo da zakon definišemo tako da u istoj delatnosti određeni privredni subjekti imaju povoljniji položaj nego drugi.

Znate šta, evo, slažem s tim da se smanji poreska stopa, kako to traže ugostitelji u Srbiji, ali šta ćemo onda kada cena usluge ostane ista? A ostaće ista. Ostaće ista, budite sigurni, pogledajte jednu najobičniju kalkulaciju. Pa, pogledajte jednu najobičniju kalkulaciju i onda izračunajte kolika je akumulacija u gotovom proizvodu koji se prodaje kroz jednu uslugu, a kolika je cena sirovina, rada, energije i svega drugoga. Tri i četiri prema jedan. Vi to očigledno nećete da razumete, da je recimo...

Umesto što dobacujete, čini mi se da odavno niste bili u prodavnici i da ne znate koliko je jedan kilogram mesa. A otprilike, koliko košta jedan kilogram mesa, u mnogim restoranima je 200 i 300 grama tog istog mesa skuplje dva ili tri puta.

(Narodni poslanici SRS dobacuju.)

Očigledno je da neke kolege to ne interesuje, njima je zanimljivije da dobacuju, ali neću da se bavim time, jer da ne dobacuju, možda bi nešto i naučili.

Druga stvar, ko drugi treba da se bavi promocijom lokalnih samouprava i njihovom turističkom ponudom nego same jedinice lokalne samouprave kroz preduzeća koja su same osnovale? Evo, Požarevac je spominjan, ima svoju turističku organizaciju. Da li samo ta turistička organizacija treba da se bavi organizacijom Ljubičevskih konjičkih igra ili turističkom promocijom Požarevca? Znači, da se bavi turističkom promocijom Požarevca. Da li zato treba da daje podršku lokalnim privrednicima koji se bave organizacijom nekog turizma? Da. A da li će to biti uvek besplatno? Ne, jer se sada finansira iz budžeta grada.

Svaki put kada ostvarujete određen prihod morate da očekujete da se nešto da i državi. A ne isključivo da pričamo populističke priče – hajde da pomognemo, da potrošimo novac i da vidimo kakav će rezultat da bude. A onda postavljamo pitanje odakle će da se sređuju škole, odakle će da se sređuju bolnice, odakle će da se prave novi putevi, odakle će da se finansiraju rekonstrukcije puteva.

(Vjerica Radeta: To je populizam.)

Ne, to nije populizam. To nije populizam, nego je populizam, kao što su to neki pričali ovde – kada dođemo na vlast, ukinućemo porez. Sada ovi ne kažu ukinućemo poreze, nego – nemojte ništa da radite, nemojte uopšte da plaćate poreze, zašto naplaćujete poreze.

Sada još postavljate pitanje da li lokalne turističke organizacije treba da učestvuju u tome. Pa naravno da treba.

Ja sam razumeo da je problem nesavršenosti poreskog sistema zašto to da rade jedinice lokalne samouprave. Pa valjda se svi borimo za određenu decentralizaciju. Šta je tu problem? Pa ne može Siniša Mali da odredi gradonačelniku Požarevca prioritete, mora gradonačelnik Požarevca da ih odredi. I ne može Goran Vesić da odredi prioritete Turističke organizacije Požarevca, nego rukovodstvo Turističke organizacije Požarevca i njihov direktor.

Ne razumem šta vi hoćete. Zaista ne razumem šta hoćete.

Evo, pitate... Boravišna taksa je lokalni prihod i postoji mehanizam da se utvrdi da li je plaćena ili nije. Na osnovu evidencije boravka u tom objektu.

(Vjerica Radeta: Kako? A ko vodi tu evidenciju?)

Onaj ko pruža usluge. Isto kao što mora da vam izda fiskalni račun. Da li treba sve da vas naučim? Zaista ne znam, ali ako treba, ne bih da trošim vreme Skupštine, a časove privatno dajem i besplatno.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Po Poslovniku, Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Član 107. Trebalo je da reagujete, ovo je bilo zaista vređanje dostojanstva Narodne skupštine.

Istina, možda kolega Arsić želi da vrati usluge mnogobrojnih besplatnih predavanja koje je dobijao kod nas i od nas, ali ovo je zaista neprimereno. On ne zna odgovor na pitanje i sada će on nekome da drži predavanje. Pa ne treba da drži predavanje, samo neka odgovori na pitanje kako se naplaćuje boravišna taksa. Ko to garantuje da se svaki gost, recimo u Vrnjačkoj Banji, prijavljuje? Evo, tvrdimo da nije tako.

Dakle, mi govorimo o onome što je zaista tema ovih zakona. A sad, Arsić je našao, koliko je ovo sati, taman lepo vreme, pola pet, da on sada priča neke populističke priče i da, kao, pravi nekakve šale na nečemu što nije šala. Istina, mi smo njemu odavde dobacivali, ali ne dobacivali nego postavljali pitanja, jer on pokušava da nam objasni, da kaže nešto što apsolutno nije tačno. On se predstavlja kao neki finansijski stručnjak. Niste, Arsiću, znamo to, ali nemojte ulaziti u ono što ne znate.

A pogotovo nemojte vi da dozvolite više da se narodni poslanici vređaju. Mi ovde radimo i lepo komuniciramo sa ministrom i nemamo ništa protiv da

komuniciramo i sa poslanicima vlasti, zahvaljujući vama koji predsedavate i dozvoljavate replike, sve je to lepo. I ne treba da budete sitničavi, treba da se dozvoljavaju replike, treba da se razmenjuju mišljenja i može malo da se poslanik i našali u toku svoje rasprave, ali zaista je ono bilo apsolutno neprimereno. Zna, ne može niko meni koja sam završila redovno fakultet, sa visokim prosekom, sa toliko godina radnog staža, ne može neko ko sve to nema da mi kaže da on meni drži nekakvo predavanje, i to besplatno. Izvinite, to je uvreda.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Smatram da nisam povredio Poslovnik. Kolega Arsić se javio po amandmanu i izneo svoje viđenje te problematike. Možda je malo proširio svoju priču, ali ima pravo na to.

Prvo, po Poslovniku, Veroljub Arsić.

Izvolite.

VEROLJUB ARSIĆ: Reklamiram čl. 106. i 107. Poslovnika.

Kao što je već i moja kolegica Radeta, uvažena kolegica, rekla – mi smo Veroljubu Arsiću dok je govorio pomalo dobacivali. Da li treba da spominjem ovde u mikrofon šta su dobacivali? O papagajima, posvađanim u glavi itd. Nemam nikakav problem. I sada se to isto dešava. Dok je kolegica Radeta govorila o povredi Poslovnika, ja sam sedeo i slušao. Ne smeta meni što oni dobacuju, ali se onda ljute kada im na njihova dobacivanja odgovaram. Nemam ja nikakav problem, ne mogu da mi prekinu koncentraciju, mogu da dobacuju. Samo nemoj da posle ispadne kako ja vređam dostojanstvo Narodne skupštine što biranim rečima, na korektan način odgovaram na njihova dobacivanja, bez ikakve lične uvrede.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Arsiću.

Smatram da nisam povredio Poslovnik.

(Nataša Sp. Jovanović: Ne može dva puta isti član. Isti smisao.)

Dao sam priliku kolegi da kaže. Mada, pomenuo je i član 106.

Možemo da nastavimo sa raspravom.

Reč ima narodni poslanik Nataša (Spasoje) Jovanović, pa Vojislav Vujić.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine Nedimoviću, verujem da ste razumeli u čemu je suština. Ja da objašnjavam sad Arsiću, koji nije hteo to da pročita i ne želi to da shvati, koji izvrće reči iz konteksta...

Obraćate se Srpskoj radikalnoj stranci i nama koji ovde vredno i marljivo radimo, korigujemo ove nemoguće zakone i kažete – neko poziva da se ne plaća porez. Ko to radi? Da li se nama možda obraćate, gospodine Arsiću? Kada smo mi to radili?

Zna, mi smo godinama tražili da ne pravite pakt sa srpskim tajkunima, koji to nisu radili. Pa ste malo lepo sa njima, pa niste, pa nekoga hapsite, pa ih

onda puštate. I vi sada govorite nama, koji se uvek borimo za pravdu i da se građanima da ono što je njihovo, da mi nekoga pozivamo na takvu vrstu neposlušnosti.

Dakle, gospodine Nedimoviću, ovde se desila jedna zaista velika, sistemska greška. U ovom zakonu je predviđeno da se turističke organizacije jedinica lokalnih samouprava, da li u vašem gradu, mom ili bilo kom drugom, obavezuju, odnosno daje im se mogućnost, pored sveg drugog što oni rade... A uglavnom svi to rade zaista mnogo kvalitetnije nego ranije, jer skoro svaki grad u Srbiji ima neku lokalnu manifestaciju, pa i više puta godišnje. Zaista to ljudi rade sa dvoje-troje zaposlenih i sa skromnim sredstvima.

Dakle, oni se sada obavezuju da, kada neki gost, da li domaći ili strani, dođe u apartman u Sokobanju, taj novac uplati na račun budžeta Sokobanje ili Vrnjačke Banje, a onda lokalna samouprava treba to da vrati na račun tog stanodavca, odnosno onoga ko je to izdao tom gostu. To je nemoguće, jer Zakon o budžetskom sistemu i Zakon o lokalnoj samoupravi ne daju takvu mogućnost. Tako da će onda ti građani i ljudi koji su opremili te jedinice za smeštaj, izvršili kategorizaciju, prijavili, nazvali nekim imenima te svoje apartmane, svoje kuće, ostati možda uskraćeni i doći u pat poziciju da Uprava za trezor ne sme da im prenese sredstva, to razumete, jer oni nisu registrovani da se time bave.

Eto, to je jedno predavanje Veroljubu Arsiću. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Jovanović.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Vujić.

Izvolite.

VOJISLAV VUJIĆ: Uvaženi predsedavajući, pošto je dva-tri puta spomenuta Vrnjačka Banja kao jedno od boljih turističkih mesta u Srbiji, a ja dolazim iz Vrnjačke Banje, prosto moram ...

(Vjerica Radeta: Ali sa najviše lopova. Ponovi slobodno.)

Dobro, vi ste rekli sa najviše lopova.

Ali kad su u pitanju boravišne takse, u jednoj stvari moram da se složim sa kolegicom Radetom, a to je da stvarno još nije definisan mehanizam kako te takse možemo da naplatimo. Nažalost, turistička organizacija niti može niti ima ovlašćenja da uđe u bilo koji apartman i izvrši legitimisanje gostiju koji se u tim apartmanima nalaze.

Gospodine Nedimoviću, ministre, ja se izvinjavam, ali, prosto, ili se obraćam vama ili predsedavajućem, pa ako samo može malo pažnje. Možda jeste, ja ne očekujem da ćete vi da mi date odgovor na ovo pitanje jer vi ste neko ko se bavi poljoprivredom, i to radite odlično, ali ovo je stvar koja je vezana za turizam.

(Vjerica Radeta: Bio bi red.)

Koleginica je u pravu, ne postoji mehanizam niti ovlašćenje radnika turističke organizacije da mogu da izvrše bilo kakvo legitimisanje i kontrolu da li je neko platio boravišnu taksu ili nije.

Konkretan primer: u Vrnjačkoj Banji postoji preko dve hiljade stanova koji su u vlasništvu ljudi koji ne žive u Vrnjačkoj Banji, žive u nekim drugim gradovima, i oni određeni deo godine taj stan mogu da koriste za svoje svrhe, a veći deo godine iste te stanove mogu da izdaju. Naravno, tu niko ne može da izvrši kontrolu da li je komunalna, tj. boravišna taksa naplaćena ili nije. To je istina.

Da li treba da se kopira model nekih zemalja u okruženju koje se bave turizmom? Hrvatska je to rešavala na jedan dobar način, ali pre svega kada su u pitanju strani državljani. Ali kod nas, kad su u pitanju domaći državljani, apsolutno ne postoji mogućnost kontrole privatnih stanodavaca. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Vujiću.

Reč ima narodni poslanik Veroljub Arsić, po amandmanu.

Izvolite.

(Vjerica Radeta: Šta te boli?)

VEROLJUB ARSIĆ: Ne, nego zato što je u zakonu sve lepo napisano, ali posle mene optužuju da ne čitam zakon. Kaže: „Boravišnu taksu plaća korisnik usluge smeštaja koji izvan svog mesta prebivališta koristi uslugu smeštaja...“. Kao što i svaki građanin kada ode nešto da kupi plati porez. Ali u sledećem stavu kaže: „Boravišna taksa plaća se za svaki dan boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj“. Evo, i to piše. „Naplatu boravišne takse od korisnika usluge naplaćuje subjekt koji pruža uslugu smeštaja“.

Ako neko obavlja delatnost za koju je registrovan, postoji nadležna inspeksijska služba. Čak i turistička inspekcija. Imate tržišnu inspekciju, imate više vrsta inspekcije koje ...

(Vjerica Radeta: Predsednik Opštine Vrnjačka Banja ima stanove...)

Molim vas, ne čujem samog sebe koliko dobacuju kada im iznosite argumente.

... Koje vrše kontrolu. Prilikom kontrole subjekta koji obavlja delatnost kontroliše se i naplata takse. Znači, postoji mehanizam kojim se to utvrđuje. Evo, nalazimo se u prestonici, ko može da legitimiše goste u nekom hotelu? Evo, u prestonici, nećemo da pričamo o Vrnjačkoj Banji ili Požarevcu, ko može da ga legitimiše?

(Narodni poslanici dobacuju: Policija, komunalci.)

Samo policija, niko više. Znači ovde je problem, ne legitimiše se korisnik usluge, nego se vrši kontrola i nadzor nad onim ko pruža uslugu, odnosno obavlja delatnost. To inspeksijske službe proveravaju, da li je gost prijavljen, da li je upisan u knjigu, da li je naplaćena od njega taksa. Ne jurite vi valjda gosta, nego onoga ko pruža uslugu. Znači, postoje organi koji se o tome brinu.

Kako će to da se prenosi turističkoj organizaciji? Za to ima opet nadležna služba u svakoj jedinici lokalne samouprave. To je budžetska inspekcija. Valjda lokalna samouprava, kada uvodi te boravišne takse, određuje njihovu namenu. Ili su sredstva budžeta ili se poveravaju toj turističkoj organizaciji da ne bi više bila direktan ili indirektan korisnik budžetskih sredstava. Mislim da to tako funkcioniše, nije Srbija jedina.

Fizička lica koja su registrovana za obavljanje delatnosti plaćaju paušalno, znači, po broju prostorija, po broju kreveta, po vrsti usluge koju imaju. Jednom godišnje odredi se koliko je, i to je to. Ako će da bude u nekom drugom sistemu, zna se kako to ide; menja se način registracije i svega onoga što ide. Čak i fizička lica koja nisu registrovana za obavljanje delatnosti mogu da pružaju određene usluge, ali to moraju da prijave turističkoj organizaciji jedinice lokalne samouprave, koja će da im odredi kolika im je u paušalnom iznosu boravišna taksa.

Nije svet počeo od ovog zakona, to već postoji, samo se sad ovim zakonom bliže uređuje način sprovođenja nekih drugih zakona za jednu određenu oblast i delatnost. Ništa više.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta, po amandmanu.

VJERICA RADETA: Ovo što je gospodin Arsić govorio je baš onako klasična zamena teza. Dakle, niko od nas nije govorio o tome da ako neko ima ugostiteljski objekat, turistički objekat, zgradu s apartmanima, prijavljen u turističkoj organizaciji, zna se koliko ima soba, zna se koliko ima kreveta... Normalno da taj neko svakog gosta upisuje, da se plaća taksa, da se prijavljuje. Niko nije o tome govorio. Govorimo o nečem drugom, o činjenici da ni ovim zakonom niste našli modus da se naplati boravišna taksa za svakog gosta. To nije pet gostiju, to nije sto gostiju; maltene, onoliko koliko ima onih koji su regularni, za koje se plaća boravišna taksa, toliko ima onih za koje se ne plaća boravišna taksa. Šta je jedan od osnovnih razloga? Ja sam malopre, pa se Arsić naljuti, kaže – dobacujemo. Ne dobacujemo, nego prosto pokušavam da mu skrenem pažnju. Šta je jedan od osnovnih razloga? Puna Srbija, pun Zlatibor, puna Vrnjačka Banja. Govorim o ta dva mesta koja su trenutno u Srbiji turistički najatraktivnija, najuređenija itd. I na Zlatiboru i u Vrnjačkoj Banji imate nebrojeno objekata bez građevinske dozvole. Dakle, niko nema evidenciju. Svi znaju, mala su ta mesta. Svi znaju, ali nema evidencije.

Ja sam malopre, eto, kaže, dobacila. Ne, nego, zaista, javna je tajna, prošetajte Vrnjačkom Banjom, svi će vam pokazati zgradu koja je vlasništvo predsednika opštine, koji nema građevinsku dozvolu, koji ima apartmane. A takvih ima, nije samo predsednik opštine, ima ih koliko hoćete. I ko će sada da kontroliše? Znači, to je privatna zgrada, bez građevinske dozvole, nigde nije evidentirana, lepo apartmani sređeni, uređeni, namešteni i tamo ima neko ko

dovodi goste, da li po preporuci, da li po oglasima itd. Takvih gostiju imate u svakom turističkom mestu koliko god hoćete.

Mi pričamo o tome, dakle sistemski niste rešili. Ne mislimo mi sada da treba da šeta inspekcija, odnosno da šeta policija po Zlatiboru i svakom koga sretno da kaže – daj ličnu kartu. Naravno, ne, ali mora postojati... Vi odokativno možete da vidite... Pričate o digitalizaciji, u svakom momentu se valjda na klik tamo vidi koliko je prijavljenih gostiju u Vrnjačkoj Banji, na Zlatiboru, Kopaoniku, u Sokobanji, gde god. Vi odokativno vidite, ljudi, da je to duplo više ljudi i nemojte da zatvarate oči pred nečim što je činjenica.

Mi samo pokušavamo zajedno da dođemo, da vam pomognemo da zajedno dođemo do rešenja, jer taj problem koji postoji nije problem nas koji sedimo ovde u Narodnoj skupštini, nije problem ni nas koji odemo deset dana u neku banju, na neku planinu itd. u Srbiji, to je problem ljudi koji tamo žive, to je problem lokalnih samouprava. To je problem nedostajućih sredstava u lokalnim samoupravama koja ne mogu da se naplate, a realno postoje.

Vi onda nama, umesto da kažete – da, to je tako, pa onda možete da kažete – kada se završi legalizacija svih objekata, onda ćemo da budemo malo rigorozniji i da kontrolišemo, ne, vi nećete da priznate da je to tako, nego nas pravite nezalicama i objašnjavate nam kako se svako mora kad dođe u hotel upisati, pa inspekcija može da kontroliše svaku knjigu gostiju itd. Ko vam o tome govori? Govorimo o crnom tržištu u turizmu. O tome govorimo, a toga ima koliko god hoćete.

Vi crno tržište i sivu ekonomiju svodite na neke, ne znam, trenirate strogoću na pijacima gde neko prodaje nešto, ko nema dovoljno para da plati tezgju itd. Pa to ljudi rade da preživljavaju. A ovi što prave zgrade po Vrnjačkoj Banji da bi imali goste, a naplaćuju isto kao i oni koji sve uredno plaćaju (i boravišne takse i poreze itd.), možda čak i više jer su njihovi apartmani luksuzniji, više se uložilo, pa se onda gostu više i pruža...

Dakle, zašto nećete da priznate tu realnost i da bar obećate da ćete učiniti nešto, je li tako, gospodine Nedimoviću, vi kao Vlada? Ako se vrati Rasim iz egzila, recite mu koji su problemi u ministarstvu na čijem je čelu. Zašto kažem da je u egzilu? Zato što mu je, izgleda, Ministarstvo u egzilu. Nije što njega nema danas ovde, nego nema ni državnog sekretara, ni pomoćnika. Da li to ministarstvo funkcioniše?

Prošli put ste nam objasnili gde je bio, pa nije bio ovde, možda ćete i sada, da vidimo da li je na Mehovom kršu ili prepakiva kamione ili je sa Suljom Ugljaninom i u razgovoru s ovim Savezom za Srbiju. Znae, on je sa Suljom Ugljaninom... Ja znam da vi znate, gospodine Nedimoviću, zato hoću da mi odgovorite – da li znate da su Suljo i Rasim koalicioni partneri u Bošnjačkom nacionalnom veću? Znae. Znae li da se Suljo, kao deo te koalicije, otvoreno

priklanja Savezu za Srbiju? Rasim očigledno ne još otvoreno. A možda, ako znate, podelite s nama, recite nam, ostaće među nama.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Ja znam, mogu ja da vam kažem. U Moskvi je s našim prijateljima i partnerima. Hvala.

Reč ima narodni poslanik Dragana Kostić.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvaljujem.

Evo, pošto dolazim iz Sokobanje, ja bih neke stvari iznela baš iz prakse.

Dobro je što ovaj predlog zakona daje slobodu stanodavcima da oni sami uplaćuju boravišnu taksu i nisu više dužni da sklapaju ugovore sa turističkim agencijama, odnosno organizacijama i da preko njih naplaćuju boravišne takse.

Nije tačno da turističke organizacije donose visinu boravišnih taksi. To se radi po odluci skupštine grada ili lokalne samouprave, naravno u saradnji sa turističkom organizacijom.

Jeste problem da postoji siva ekonomije što se tiče naplate boravišne takse, međutim, ovaj zakon baš i naglašava da se daje lokalnim samoupravama pravo da one regulišu kako će da sprovedu turističku politiku u svojoj lokalnoj samoupravi. I upravo su turistički inspektori ti koji će da vode računa o tome koliki je broj prijavljenih turista, a koliko nije prijavljeno. Imaju određene ingerencije turistički inspektori.

Druga stvar, uvođenjem ovih vaučera stvarno je siva ekonomija što se tiče turizma svedena, makar za trećinu, na minimum, jer uvođenjem vaučera vi ste uvedeni u sistem i obavezni ste da plaćate i poreze i boravišne takse i sve ostale namete koje morate da platite državi. Naravno da je to u interesu turističkih destinacija, da se naplaćuju što više boravišne takse, jer od tih sredstava lokalna samouprava izgrađuje infrastrukturu i sve ostalo, čime u stvari poboljšava turističku ponudu za svoje turiste.

Tako da, ne slažem se baš sa mišljenjem naših kolega iz Radikalne stranke da se ništa nije preduzelo i da se ništa ne preduzima na suzbijanju sive ekonomije u turizmu, odnosno na smanjenju broja turista koji ne plaćaju boravišne takse.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Kostić.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

NEĐO JOVANOVIĆ: (Neispravan mikrofoni.) Zahvaljujem se, predsedavajući.

Nakon ovih diskusija očigledno je da postoje neke dileme koje je zakonodavac i ovim zakonom pokušao da reši. Donekle su ranije rešene, ali ostaju i one koje teško da će u dogledno vreme biti uopšte rešene.

O čemu se radi? Radi se o tome da zaista budžetska i turistička inspekcija imaju zakonska ovlašćenja da reaguju kada su u pitanju naplate boravišnih taksi i drugi problemi koji se vezuju za pružanje turističkih usluga, konkretno: prijava

turista, podnošenje prijava kada su u pitanju turističke sezone i van turističke sezone i ono što postoji kao problem, a to je ta tzv. siva ili crna zona u domenu pružanja turističkih usluga.

Ono što moramo da priznamo kao činjenicu jeste sledeće – turističke inspekcije ne reaguju. Ne reaguju iz dva razloga: prvi razlog je što se kontrolama dovodi u pitanje sama turistička destinacija, stvaraju se određene neprijatnosti korisnicima turističkih usluga i, s treće strane, zbog toga što imamo nedovoljan broj zaposlenih u turističkim službama.

Taj nedovoljan broj zaposlenih u inspeksijskim turističkim službama generisan je iz razloga što još uvek imamo na snazi uredbu o ograničavanju zapošljavanja. Naravno, s pravom, pozdravljam da ta uredba ima neku svoju svrhu, ima neki svoj smisao kako bi se zaštitio javni sektor, ali, s druge strane, očigledno je da pojedine lokalne samouprave tamo gde se pružaju turističke usluge, pomenuli smo Zlatibor i Vrnjačku Banju, ima ih mnogo, zaista oskudevaju sa kadrom kada su u pitanju turističke inspeksijske službe. Sama ta činjenica, koja se ne može dovoditi u sumnju, ukazuje na to da se ne može reagovati na adekvatan način. Onda stvaramo jednu sliku koja zaista odudara od onoga što treba da postoji kada se neposredno i striktno primenjuju zakonske odredbe.

Na kraju, ono što je jako važno, ja se ne bih složio da je ovaj zakon loš. Ovaj zakonski predlog ima svoje potrebne kapacitete zbog kojih ga treba prihvatiti i uvažavati. Poslanička grupa SPS će sigurno u danu za glasanje podržati ovaj zakonski okvir.

Međutim, uvaženi ministre Nedimoviću, mislim da i vi delite moje mišljenje da zakonski okvir treba pojačati. Nisu...

(Predsedavajući: Izvolite, nastavite.)

Može li?

Znači, nije u pitanju samo zakon o kome danas raspravljamo...

(Predsedavajući: Molim vas, sačekajte da kolega završi pa ćemo onda, kad kolega završi sve.)

... U pitanju je čitav sektor zakona koji bi u principu trebalo da budu komplementarni s ovim zakonom, da omogućе efikasnije delovanje turističkoj službi. Konkretno, naš Zakon o osnovama svojinskopravnih odnosa formuliše apsolutno kao neprikosnoveno pravo svojine. Sad, i te kako zadiranje u privatni posed može da prouzrokuje jednu pravnu posledicu koja se zove smetanje državnine ili smetanje poseda.

Dakle, u tom pravcu dalje treba zakonski na neki način reagovati, što podrazumeva relaksaciju, da kažemo, obaveza s jedne strane i prava s druge strane, kada je u pitanju smetanje državnine, kada je u pitanju smetanje službenosti i svega drugog, pa onda omogućiti neposrednu kontrolu, neposredan uvid u činjenično stanje bez bilo kakvih prepreka, bez bilo kakvih ograda.

Mislim da bismo na taj način mogli da formiramo jednu lepu, snažniju sliku kada je u pitanju zakonodavni okvir koji rešava ovu oblast. Zahvaljujem se.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jovanoviću.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite, gospodine ministre.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Nisam hteo pre ovoga da se javljam za reč, ali mislim da smo se malo udaljili od glavne intencije koja je bila u zakonu o ugostiteljstvu, poštujući sva vaša mišljenja i sve vaše stavove.

Činjenica je da mi imamo sivu zonu u delu koji se odnosi na tzv. izdavanje stan na dan, izdavanje određenih smeštajnih kapaciteta, pogotovo... Ja ću to pokušati da povežem sa sektorom u kome ja trenutno radim, a to je poljoprivreda, pre svega mislim na ruralni turizam.

Podite od jedne proste stvari: ima jedno seosko domaćinstvo koje ima registrovano u lokalnoj samoupravi osam-deset ležajeva, nije uopšte bitan broj; uglavnom gosti dolaze na poziv, zadržavaju se, nikada ne znate, tu nema aranžmana sedam dana, deset, najčešće pričam. Ako ćemo da pričamo o životu, ako nećemo da vodimo teorijske rasprave.

Ti ljudi koji su pružaoci usluge nisu imali mogućnost... Odnosno, imali su teoretsku mogućnost da lepo čovek ode, nazove turističku agenciju koja mu je bila posrednik, pa onda on prijavi tog, a onaj sutra ujutru može da se pokupi pa ode. Nisu imali mogućnost da efikasno i brzo reaguju u tim situacijama i da ne budu u crnoj zoni, nego da idu, kako bih rekao, u sferu čistog.

Neku sličnu situaciju imali smo sa sezonskim radnicima u poljoprivredi – da nikada ne znate sutra da li će se uopšte moći raditi zbog atmosferskih prilika, da li će ti isti ljudi doći, da li možeš danas da ga prijaviš pa da će to trajati neko duže vreme. Možda na prvi pogled liči da nisu spojive, da su ovo „babe i žabe“, ali, verujte mi, i ta seoska gazdinstva su isto imala problem.

Ovako, pravljenjem platforme e-Turista, gde će oni do 30 dana boravka moći da budu i paušalno obveznici boravišne takse, to je jedan od instrumenata za smanjenje te sive zone. Niko ne kaže da će se time apsolutno počistiti sve. Vaučeri su jedan alat. Ovaj e-Turista i prijave, i ove boravišne takse, i na ovaj način paušalno plaćanje, to je drugi alat. To je suština čitave priče.

Sada, ja razumem vas, u kom pravcu vi idete. Sećate se situacije kada su postojali određeni ugostiteljski objekti, kad su ... Takvo je bilo rešenje pre 10-15 godina, ne mogu više da se setim kada. Mogu da se kontrolišu samo oni ugostiteljski objekti koji su registrovani, a oni koji su neregistrovani, u njih ne sme niko da uđe. Prosto je bila pravna praznina. I ko sme sada tu da uđe i šta će da uđe.

E, postoji tu alat. Nećete mi uzeti za zlo što ću sada iskoristiti neka prethodna iskustva iz nekog svog ranijeg posla. Boravišna taksa je izvorni

prihod lokalne samouprave. Lokalna samouprava ima apsolutno diskreciono pravo da propisuje način na koji će da kontroliše da li se određeni prihod naplaćuje ili se ne naplaćuje.

Ne mora, može biti nula, u pravu ste potpuno. Ako je interes zbog privlačenja turista nula, nula, onda je tu izlišno pričati o nekim velikim evidencijama. Ali postoji opet određena obaveza, postoji obaveza paušalnog oporezivanja. Nije to isto, jedno je pružanje usluga, a drugo je boravišna taksa.

Postoji mogućnost. Pa nemate vi ni kada se vrše, bože me prosti, klasična krivična dela, nemate vi listu kriminalaca sa koje tražite ko je izvršio krivično delo, nego postoji budžetska inspekcija, postoji turistička inspekcija, koja posmatrajući prostor na kojem se javljaju određene pojave, u ovom slučaju lica koja neće da plate boravišnu taksu, ali to ovde nisu turisti, nego su pružaoci usluge, onda postoje alati za njihovo sankcionisanje. Ti alati stoje bukvalno. To je izbegavanje plaćanja lokalnih poreskih prihoda, i to će u gradskoj, opštinskoj odluci kojom se reguliše ova materija biti apsolutno precizirano i tu dato ovlašćenje.

(Vjerica Radeta: Nema tu ovlašćenja.)

Ja vama kažem... Gledajte, ljudi, vi sad pravite situaciju, u 95% slučajeva rešili smo problem, a imali smo 36% plaćenih boravišnih taksi; idemo na 95. Slažem se da ovo zakonsko rešenje možda ima neku rupu, ali, u krajnjoj liniji, sve je podložno... Život sve menja, život sve može da promeni. Ono što je dobro u ovome, našao se instrument za ove koji do sada nisu imali podstrek da uđu u sve to jer nisu znali kako da se ponašaju. Pritom, ne pravdajući ih, imali su i ranije obavezu. Njihova obaveza postoji i ranije i sad, samo im je sad znatno olakšano da svoju obavezu realizuju, i po znatno nižoj ceni. Eto, samo to.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Nedimoviću.

Reč ima Nataša Sp. Jovanović.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine ministre, zaista moramo onda da detaljno govorimo o nadležnosti, o poslovima koje može da radi inspektor na nivou jedinica lokalne samouprave.

Sad pogledajte prava i dužnosti ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave, to je član 83. Da li je moguće da se ovo sprovede u delo? Imali ste ovde zakon, malopre je bio tu gospodin Ružić, o Centralnom registru stanovništva, imamo Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, imamo Zakon o policiji. Sad, recite mi, molim vas, kako će jedan... To je bio problem i u Zakonu iz 2009. godine, i prihvaćen je tada amandman poslanika SRS i to je tada brisano. Kako će, molim vas, jedan inspektor jedinice lokalne samouprave dolaskom u neki kompleks – evo, taj koji vi navodite, a otprilike znam o čemu pričate, ima dosta takvih koji su razvijeni za etno-turizam i uvezali su te ugostiteljske delatnosti – da izvrši, evo, ovde su kolege, utvrđivanje identiteta

korisnika usluge uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom? Osim policije, to zaista niko ne sme da radi.

Vi možete da kontrolišete objekat, možete da kontrolišete da li je vlasnik taj za kojeg se predstavlja, da li ima prijavljene radnike, što mora da ima, da li je u skladu sa kategorizacijom koju je dobio opremio taj objekat. A ne kao ovi srpski prevareni turisti – uplatili su aranžman preko ovih agencija koje je tolerisao inspeksijski nadzor Rasima Ljajića, otputovali, ili čak nisu ni otputovali, i tamo bubašvabe, sanitarni čvor skoro nikakav, decu nemaju gde da smeste. Išli su i sa malom decom, i trudnice, i đačke ekskurzije itd.

Ne može, jednostavno, nešto da se pobrka i takvi pojmovi da se stavljaju u jedan zakon gde im nije mesto.

(Predsedavajući: Hvala.)

Doći će neko, gospodine Marinkoviću, evo, vi pođete negde i ovaj kaže – evo, ja sam došao, ali nalazite se sad u Sokobanji, pominjanoj tamo... Zaista je tamo veći broj i priliv stranih turista za 500-600%, tamo se i naplaćuje ta taksa, jer pratim taj rad, kao i nekih drugih. Ali, molim vas, recite mi, kako će taj neko vama da kaže... Vi ćete da kažete – a ko si ti, jesi li ti policija, šta si? Mislim, prosto je neverovatno da lice koje ne može da ima ta javna, je li tako, Vjerice, ovlašćenja to radi, jer neko će da kaže – nemoj da me uznemiravaš, molim te, obrati se ovde vlasniku.

Kad vam se desilo, evo sad ste bili na nekom službenom putu, je li tako, nije važno, ide bilo ko, recimo Arsić, da se pojavite u nekom hotelu kao parlamentarac i da vam pokuca na vrata inspektor iz ... Recimo, ide stalna delegacija u Strazbur i kaže u hotelu – jesu li to ti gosti, jesu, je li to delegacija iz Srbije, jeste, kako se zovu, tu su njihovi prijavljeni pasoši, kuc-kuc na vrata, kaže – dajte mi vašu legitimaciju. Pa svako će, normalno, da napravi skandal, da ide i da zove i ambasadu itd. ako to nije policija. A policija svuda i na svakom mestu ima pravo da kontroliše bezbednost građana i da se bavi tim poslom.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Veroljub Arsić.

VEROLJUB ARSIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, da je sve idealno, ne bismo ni donosili ovaj zakon. Problem je u tome što su neke manjkavosti odranije bile u ovoj regulativi, koje pokušavamo ovim zakonom da otklonimo koliko god je to moguće.

U mnogo čemu slažem se sa ministrom, prvo po pitanju te čuvene lokalne takse. To je lokalni prihod. Ali sad se postavlja pitanje kako naterati obveznike da to plaćaju. To jeste lokalni prihod i jeste javni prihod, ne poreski ali javni, i neprijavljivanje takvog prihoda je krivično delo.

Ne postoji drugi mehanizam. Znači, ne možete da gledate sve da rešite samo kroz jedan zakon. Piše u samom zakonu – primenjuje se Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji, primenjuje se Zakon o

budžetskom sistemu; skupština jedinice lokalne samouprave donosi i utvrđuje visinu takse, za posebne oblasti može i posebno da donese odluku. Pa sve to piše u ovom zakonu.

E sad, da li je u interesu lokalne samouprave da naplaćuje takse? Valjda jeste. Ako ima viška novca, pa će komunalno da uređuje prostor i da na taj način pomogne svojim pružaocima usluga, to je stvar lokalne samouprave. Nemojte da oduzimate prava lokalnoj samoupravi.

Jeste da u samom zakonu, od najniže do najviše takse, Vlada određuje koliki će iznos biti i u ovom zakonu mi određujemo određene privilegovane kategorije, ali nemojte da se mešate u posao jedinica lokalne samouprave, one su te koje se staraju. Kao što je ranije bilo problema oko naplate poreza na imovinu, a kad je to postao izvorni prihod jedinica lokalne samouprave vrlo brzo su uredili baze, vrlo brzo su počeli da izdaju rešenja, vrlo brzo su napravili svoje poreske uprave, i jedan deo poreza te lokalne samouprave eksploatišu i na osnovu njega uređuju komunalnu infrastrukturu. Tako će i ovde da bude.

Ne možemo mi sada za zakon da kažemo – ne valja zakon zato što postoji negde neka verovatnoća da će to negde nekad neko da zloupotrebi. Pa onda ne bismo nijedan zakon mogli da donesemo, nijedan.

Znači, ovde nije svrha kontrolisati korisnike usluga, nego pružaoce usluga, iz više razloga. Najpopularniji jeste taj da se priča o porezima, fiskalnim davanjima itd., a da li ispunjava uslove – higijenske, zdravstvene i sve ostale, pa i to je važno. Najčešće su tu naši ljudi; u ovim hotelima često su strani gosti, ali u ovim malim smeštajima najveći broj korisnika usluga su naši građani. Pa valjda treba da brinemo i o njihovom zdravlju. Ne samo zato što je jeftino nego gde će čovek da odvede svoju porodicu i svoju decu, to je valjda primarno. To je valjda primarno, a ne boravišna taksa.

Slažem se u velikom delu sa diskusijom gospodina ministra, ali, kolege poslanici, molim vas, jedinice lokalne samouprave su te koje najviše treba da sprovedu ovaj zakon, spram svojih mogućnosti, spram svojih procena.

Još nešto, možemo da spominjemo predsednike opština ovih ili onih, ovakvi su ili onakvi su, to je naše subjektivno ili objektivno pravo i procena. O tome se odlučuje na izborima. Pa valjda oni vode računa šta rade pred izbore.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Arsiću.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre, zahvaljujem na pažnji. Nastavljamo rad sutra u 10 časova. Hvala.

(Sednica je prekinuta u 17.05 časova.)